

Universiteitsraad wijst sombere diagnose van ARHO af

UNIVERSITEITEN WILLEN VRIJHEID OM BESTUURSSTRUCTUUR TE BEPALEN

De bestuurlijke verhoudingen aan deze universiteit zijn over het algemeen zo goed dat de ingrijpende wijzigingen die de Adviesraad voor het Hoger Onderwijs (ARHO) voorstelt, niet nodig zijn. Tot die conclusie zijn het college van bestuur en de universiteitsraad in de jongste raadsvergadering gekomen. De ARHO had in het voorjaar een adviesrapport bij minister Deetman gedeponereerd dat een uiterst sombere diagnose gaf van de bestuurskracht van de instellingen. Die zou zwaar te lijden hebben onder een te ver doorgevoerde democratisering. Het standpunt van de RL is ter kennisname aan de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) overgebracht. Deze heeft inmiddels de minister voorgesteld om de universiteiten een grotere wettelijke ruimte toe te staan om hun eigen bestuurlijke structuren te kiezen.

Dat de visie van de ARHO noch in de universiteitsraad noch in het college van bestuur waardering zou ondervinden was voor velen een verrassing. Wat er al waar was van de analyse die de ARHO gaf, voor deze universiteit ging zij in ieder geval niet op, lieten zowel raadsleden als leden van het college prompt na publikatie van het rapport weten. De ARHO beweerde daarin dat het universitaire bestuur traag en inadequaat reageerde op de nieuwe uitdagingen van deze tijd, en dat de bestuurskracht leed onder belangenbehartiging die via de raden werd beoefend. De remedie zou liggen in een grotere zelfstandigheid voor de besturen op centraal en op facultair niveau, terugkeer naar meer bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de hoogleraar, en het vervangen van medezeggenschapsverhoudingen door inspraak. Niet alleen in Limburg, maar ook elders werd afwijzend op dit advies gereageerd, onder anderen door de gezamenlijke voorzitters van de universiteitsraden. De bestuurlijke organisatie van de universiteiten is inderdaad op onderdelen vatbaar voor verbetering, maar daarvoor hoeft niet de hele structuur overhoop gehaald te worden, meenden zij.

De kwestie is actueel geworden omdat minister Deetman in zijn voorstel voor een nieuwe Wet op het Hoger Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) de paragrafen over de universitaire bestuursstructuur niet had ingevuld. Eerst wilde hij advies van de ARHO afwachten. Vervolgens verzocht hij de universiteiten om voor half september hun mening daarover kenbaar te maken. Die reageerden wat geïrriteerd; op die manier werd de bal weer eens oneigenlijk op de speelhelft van de instellingen geschopt, terwijl het aan Deetman was om zijn standpunt over het advies duidelijk te maken, zodat de universiteiten vervolgens zouden kunnen reageren op de inzichten van de minister, niet op die van een toevallige adviesraad. Bovendien voelt men nog maar weinig voor een nieuwe landelijk voorgeschreven bestuursorganisatie die voor alle instellingen hetzelfde zou zijn. Om die reden steunde de VSNU deze week geen uitgewerkte reactie op

het ARHO-advies, maar een voorstel om de dereguleringsgedachte ook op dit terrein te omarmen. Met een schuin en vooral jaloers oog op de "vrijheidsgraden" waarover de instellingen in het Hoger Beroeps-onderwijs beschikken in het zelf bepalen van hun bestuursstructuur, bepleit de VSNU voor de universiteiten een soortgelijke vrijheid. De discussie wordt dan verlegd naar elke instelling afzonderlijk.

Tevreden

Mocht het inderdaad zover komen, dan zijn grote veranderingen aan de RL niet te verwachten. "Het college is tevreden met de werkverhouding die het momenteel heeft met de universiteitsraad" gaf het college van bestuur te kennen naar aanleiding van een werkconferentie over het ARHO-advies die in augustus met facultaire vertegenwoordigers is gehouden. Met name het feit dat de raad zich tegenwoordig vooral met de hoofdlijnen bezig houdt, wordt gewaardeerd. Toch zou dat meer

tot uitdrukking moeten komen in de werkwijze van de raad, waarschuwde het college. En in dat van het college zelf, pareerde de U-raad; daarmee demonstrerend dat verwijten over detaillistische bemoeienis moeiteloos naar twee zijden kunnen worden gedaan. En de raad legde nog een vinger op een zere plek: wil goede controle mogelijk zijn, dan moet de informatievoorziening binnen deze instelling drastisch verbeteren. Te vaak bestaat er bijvoorbeeld onduidelijkheid over financiële en personele aspecten. Wat er ook gebeurt, de U-raad heeft vorige week donderdag in ieder geval bedongen dat hij betrokken wordt bij wijzigingen in de bestuursstructuur. Ook als dat slechts "experimenten op de werkvloer" zijn, zoals de oprichting van stichtingen waarin onderzoek en eventueel ook onderwijs zouden worden ondergebracht.

Wammes Bos

UNIVERSITEITEN RANDSTAD MOETEN FUSEREN

De zes universiteiten in de Randstad moeten in 2015 functioneren als één universiteit met verscheidende vestigingen. Daarnaast zal de taakverdeling en concentratie tussen universiteiten veel meer internationaal - met de Bondsrepubliek Duitsland en België- moeten plaatsvinden. Dit zei directeur-generaal hoger onderwijs ir. B. Okkerse maandag in een namens minister Deetman gehouden toespraak bij het 375-jarig bestaan van de Rijksuniversiteit Groningen. Alleen door vergaande samenwerking kan universitair Nederland in de toekomst concurreren met instellingen in het omringende buitenland, zoals Frankfurt, München, Düsseldorf en Brussel, vindt Okkerse. Als voorbeeld voor de samenwerking in de grote, randstedelijke agglomeratie kunnen de Parijse universiteiten dienen, die elk hun eigen specialismen hebben op basis van hun eigen sterktes en zwaktes.

Bert Bakker

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Negende jaargang, nummer 3, 16 september 1988

Inhoud

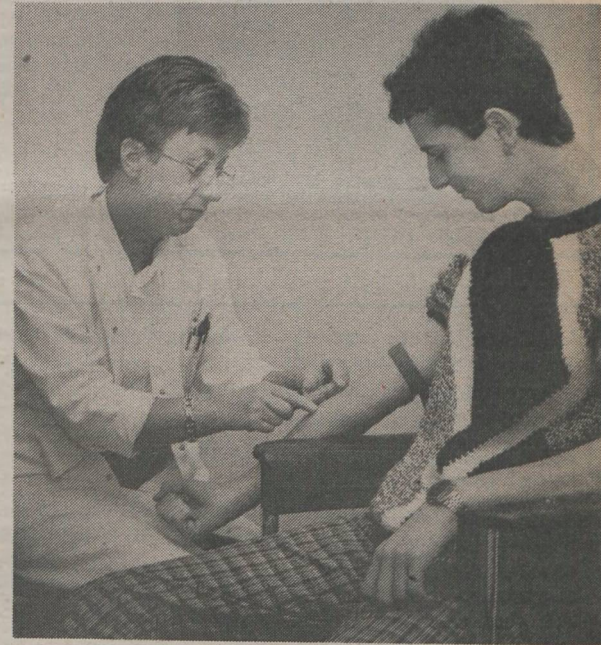
Pagina 5

Nationaliteiten

Nationaliteiten verdelen de wereld in eigenlanders en buitenlanders. Niets dan ellende komt daarvan. Maar de jurist kan er niet om heen. Hij moet zo goed mogelijk de onderdaan van het ene land e die van het andere uit elkaar zien te houden. Gerard-René de Groot won er de Hustinxprijs mee tussen twee andere feestelijke gebeurtenissen in.

Pagina 7-8

Diagnostiek

Bijna tien jaar geleden begon het Diagnostisch Centrum Maastricht -de plek in het ziekenhuis waarnaar de huisarts je verwijst om bloed te prikken, een röntgenfoto te maken of enig ander klein onderzoek te laten doen- als een experiment van de overheid. Toen WVC de geldkraan dichtdraaide, ging het op eigen kracht door. WVC beschouwde het experiment als mislukt. Nu blijkt het Maastrichtse Diagnostisch Centrum toch wel wat bijzonders te zijn en zelfs WVC spreekt van een 'unieke situatie'.

Pagina 13

Kwaliteit

Wie de kwaliteit van het onderwijs wil meten kan daarbij vragen naar de mening van studenten. Maar bijna niemand gelooft dat studenten in staat zijn objectief te oordelen over onderwijsgroep en lesmateriaal, laat staan over de tutoren. Onderwijskundige Wim Gijsselaers promoveerde vorige week vrijdag op een proefschrift waarin hij bewijst dat het studentenoordeel weldegelijk betrouwbaar is en zelfs heel goed gebruikt kan worden bij het vormgeven van het facultaire onderwijsbeleid.

En verder

De slag bij Woeringen en de gevolgen voor Limburg, een vergelijking van de ziektekostenverzekeringen voor studenten, nieuwe ontwikkelingen in de woongroep en tips uit de keuken van kok August Magirus.

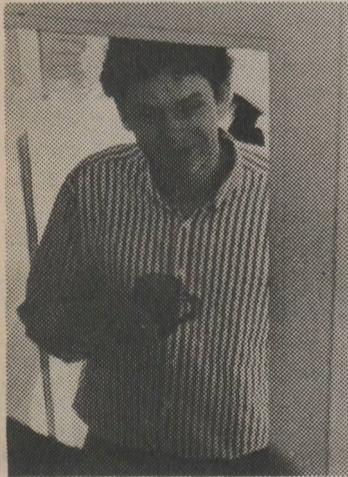

Lieve Esther,

We kunnen het niet nalaten om met eenvoudige woorden weer te geven wat jij voor ons hebt betekend. Iedereen mag dit ook weten. Jij die altijd rekening hield met iedereen en daarbij vaak jezelf vergat. Jouw liefde voor anderen, jouw zorg en enthousiasme hebben zoveel mensen om jou heen tot elkaar gebracht. Met hetzelfde enthousiasme deed je jouw studie geneeskunde en ben je in het bestuur van Reflex gestapt, waar je veel vrienden had. Alles wat je deed, deed je met volle overgave en dat gaf je zoveel voldoening. Esther zou Esther niet zijn zonder haar ouders en Linda, haar zus, waar ze zo ontzettend veel van hield.

Esther, we zullen je nóóit, nóóit vergeten!

Je vrienden.

In de nacht van vrijdag 9 september op zaterdag 10 september, is samen met Esther Platvoet onze lieve vriend Bouwe Keuning verongelukt. Hij was iemand die altijd met nieuwe ideeën kwam en deze ook met enthousiasme uitvoerde. Met zijn sterke persoonlijkheid stak Bouwe velen een hart onder de riem. Hij had grote idealen en leefde deze zo goed mogelijk na. Bouwe was zo ontwapenend en vrolijk dat iedereen die hem kende van hem hield. Woorden kunnen hem nooit voldoende beschrijven. We zullen hem blijven missen.

Zijn vrienden.

Door een noodlottig ongeval in de nacht van vrijdag 9 op zaterdag 10 september 1988, zijn van ons heengegaan

Esther Platvoet, geboren 4 juli 1966
4e-jaars studente Geneeskunde

Bouwe Keuning, geboren 24 maart 1968
3e-jaars student Geneeskunde

Hun inzet, enthousiasme en levenslust vormden voor hun vrienden en de vereniging een voortdurende bron van inspiratie. Wij zullen hun warmte missen.

De ouders en familieleden van Esther en Bouwe wensen wij veel sterkte en kracht toe.

Maastricht, 12 september 1988

M.F.V. Reflex

(Advertentie)

COPYSHOP
DELNOY

A4
KOPIE
8 ct. INCL.

Grotere oplagen in sneldruk voordeliger

s' maandag t/m vrijdag geopend

Abtstraat 23 6211 LS Maastricht tel. 219455
(zijstraat v/d Tongersestraat)

KWALITEITSKOPIE

SNELLE APPARATUUR

paarltes

Hallo, ik ben eerstejaars studente geneeskunde en ik zoek een kamer in de omgeving van Randwijck (bijv. Heer, Heugem). Tel: 045-413193

Universitair gastdocent zoekt gemeubileerde woonruimte geschikt voor echtpaar vanaf 15-11-88 tot 1 september '89. 043-888584 of 04408-3157

Te koop: VW-bus (APK mei '89), motor 2 jaar oud. Uitermate geschikt voor 6 pers. plus aparte laadruimte of als kampeerbus (uitrusting aanwezig). Met inbraakalarm. Jaap (043-252095) of Harm-Jan (644177)

Bij Projectgroep Dans is er nog plaats bij de Beginners 1. Daarom: gratis open les op maandag 19 en 26 september van 19.00 tot 20.00 in het CCV. Herbenusstr. 89 (info: 043-647566/470185)

Afgelopen dinsdag: open les moderne dans gedaan. Ging wel goed, maar modern dansen was wel wennen! Als je nog eens wilt proeven: Beginners 2, dinsdag 19.00-20.00 CCV, Herbenusstr. 89 (info: 043-647566/470185)

Eerstejaars studente Geneeskunde met plaatsingsbewijs voor KU Nijmegen wil zeer graag ruilen met eerstejaars student(e) Geneeskunde in Maastricht. Gaarne z.s.m. contact opnemen: Hedwig Cober, tel. nr. 04756-3103

Gezocht: kamer in (onder)huur vanaf 1 oktober t/m 31 januari '89. Bel (overdag) 072-400224 of ('s avonds) 02246-1476 naar Arianne

13 oktober gaat de beginnerscursus bridge van de bridgevereniging DLS van start om 18.30 uur in het zaaltje boven café Tribunal, Tongersestraat 1. Min. 12 lessen voor slechts 20 gulden. Info: Ineke: 253368

STUDENTE GEZOCHT:
Signalement: RL-studente, ong. 1.70 m. stijl schouderlang lichtblond haar, korte lichtbruine (suède?) jas, groene tas. Zij verliet op dinsdag 13 sept. jl. tegen halfzes het Oud-Gouvernement en vertrok per fiets richting Tongerseplein. Degene die in de gang de deur voor haar openhield zou graag eens met haar kennismaken. Bel vrijblijvend Jean: Geleen-26023

De goedkoopste in Maastricht. Stichting BUBU. Verhuur van bestelbusjes. f 24,- per dag, f 0,30 per km., waarvan de eerste 100 km. vrij (excl. BTW). Bel 211048/210649

22 september: openingsdrive bridgevereniging DLS met fantastische prijzen: allen komen!

Ford Taunus Stationcar te koop. Bouwjaar 1981, APK gekeurd, kleur rood. Inlichtingen: C. van der Vleuten, 043-882310 (werk); 043-610091 (privé).

Te koop: VW golf CL 1600 CC. 11-'84, APK 9-'89. Prijs n.o.t.k. Tel. 043-251436.

Te huur: appartement in oud landhuis. Woonkamer (35 m²), keuken, 3 slaapkamers, badkamer, c.v., kelder, zolder(kamer), grote tuin, prachtige ligging in Houthem. Huur f 875.00. Tel. 04406-42140.

Privé-les voor pijporgel en clavecimbel door bevoegd docent met concertervaring Ton Reijnaerds. Een prachtige hobby in uw vrije tijd. Weinig vooropleiding vereist (lieft een à twee jaar piano). Tel. 431335 te Maastricht.

John. Je hebt het zelf gewild. Na 30 juni 1996 wordt je leven een hel. Veel liefs Moniek.

De goedkoopste in Maastricht. Stichting BUBU. Verhuur van bestelbusjes. f 45,00 per dag, f 0,30 per km., waarvan de eerste 100 km. vrij (excl. BTW). Bel 211 048/ 210 649.

Kamer in onderhuur aangeboden te Maastricht, van 1 november '88 tot 1 april '89. f 300,00 per maand. Bij voorkeur iemand ouder dan 21 jaar. Tel. 212843.

Te koop: bureau en stoel (beiden wit). Prijs f 75,00. Tel. 043-255168.

En toch, zei hij, 't zit me Niet lekker, dat ritme. Goed hé Marcel?

Twee paar deuren (deurmaat 2.23x0.79) met in iedere deur 8 ruitjes met geslepen rand. Per paar f 50,00. Tel. na 15.00 uur: 04406-41886.

Te koop: grundig videorecorder, systeem 2000. In prima staat. Prijs f 400,00. Tel. 043-210345 (ochtend en avond).

Gezocht/met spoed: enthousiaste studenten voor planningsgroep blok 1.3. Sporen en ontsoren. Inf. Y. Winants, blokcoördinator, tel. 888591/606.

KOKO-echt. Cool-KOKO.

Kinderoppas gevraagd: wij zoeken iemand (m/v), die tegen een vergoeding onze twee kinderen van 5 en 7 jaar, enkele dagen per week, 1 à 3 uren opvangt. Het is de bedoeling dat de kinderen om 15.15 uur van school worden afgehaald en naar huis gebracht, alwaar ze je gezelschap nog 1 à 3 uren nodig hebben. tel 043-475765. (lieft 's avonds).

Studente met lange type-ervaring, verzorgt alle soorten typewerk voor alle studenten, uiteraard tegen een student-vriendelijk tarief. Indien tijdig gereserveerd, garandeer ik een stipte aflevering. Jola, tel. 043-478293.

Dé afsluiting van de witte broodsweken: feest bij KOKO 22 september.

Tekoop opel kadett ('75), APK gekeurd tot mei '89. I.z.g.st. Prijs f 900,00. Tel. 043-216927.

Te koop aangeboden: zeer mooie omasslaapkamer bestaande uit 2-persoonsbed 140 x 200, 3-deurs kast met spiegel, commode met spiegel, 2 nachtkastjes. Prijs: f 1000,00. Zien is kopen, bel eens: 043-477854.

Prachtige damesrenfiets te koop, 10 versnellingen, merk Beriam. Nieuwprijs f 798,00, vraagprijs f 325,00, 1= jaar oud (februari 1987). Bel eens en kom kijken, tel. 043-436756 (na 17.00 uur).

Te koop gevraagd: 2e hands draagbare cassette recorder. R. Sprooten, tel. 043-474969.

Gezocht voor eerstejaars conservatoriumstudente, piano, kamer in of bij het centrum van Maastricht. Prijs tot pl. min. f 450,00 per maand, f 100,00 beloning. Tel. 888460 of 613422.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar: tel. 04950-24354. Kosten f 42,50 in Maastricht of omgeving.

KOKO is open van zondag t/m vrijdag van 20.00 uur tot... voor iedereen. Tot 12 oktober.

Te koop: Poesemandje f 10,00 en electr. typemachine (Olivetti L 36), f 50,00. Tel. 623016 (vragen naar Edwin).

Te koop aangeboden Manou meubels: 2 fauteuils, 3 zits-bank, salontafeltje, f 300,00. Tel. 043-887372/435071.

A.s. rijbewijsbezitters opgelet: voor extra ROTONDE-rijlessen bel John: 043-438002. (óók in Engeland).

Te leen gevraagd vanaf nu tot half december: een bromfiets in goede staat, vergoeding n.o.t.k. Reacties: Marleen Schönherr, tel. 04120-33516 (vanaf 22 sept. 043-210440).

Te koop: Wiener eethoek (4 stoelen) vraagprijs f 300,00; antiek omabed vraagprijs f 400,00; pick-up en boxen vraagprijs f 75,00; gaskachelte e.r.b. tel. 043-631206 na 18.00 uur.

Studio in onderhuur aangeboden in Veldwezelt (B) van 9 oktober tot eind maart. Kamer 5x4, keuken, badkamer, zolder met slaapkamer, eigen opgang. f 450,00 per maand excl. Marcel Messing, tel. 043-888542 (overdag), 09-3211721458 ('s avonds).

Te koop aangeboden: Miniwasher, merk NOVA, prijs f 50,00; Desso tafelkleed, kleur beige/bruin z.g.a.n. f 50,00. Te bevragen op telefoonnummer: 043-477854.

Te koop: vrijstaand huis te Zutendaal (België), 12 km van Maastricht. Ind. grote woonkamer, werkkamer, slaapkamer, badkamer en douche keuken, bijkeuken, kelder, te verd. 3 slaapkamers en kleine zolderberging. Dubbele garage en paardestal. Opp. pl. min. 1400 m² f 185.000,-. Tel. 043-686625/438361 of 09-3211716556.

Tulip PC, 640 kb, 2 floppies, EPSON matric printer. f 2200,00. Tel. 888506.

Te koop aangeboden: 4 eettafelstoelen (F 125,00) en 1 fauteuil (f 30,00); kleur bruin. Tel. 04405-3102.

Gezocht: student(e) Verplegingswetenschap (2e of 3e jaars) die mij, tegen vergoeding, wil helpen met het interviewen van patiënten en hulpverleners. Méér inlichtingen: Annetie Courtens, vakgroep Medische Sociologie, tel. 888354.

Te koop aangeboden: M-Leica lens 90 mm/2.8, Elmarit zwart met losse kop, punt gaaf. T.e.a.b. C.A. Deerenberg, tel. 888250/211917.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant Verschijnt wekelijks

Redactieadres
Bouillonstraat 3 (kamer 0.006)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Cees Schröder (penningmeester)
Erik de Graaff (secretaris)
Ton Hameleers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Bert Bakker
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hameleers
Evelyn de Leeuw
Paul Pinxten

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Frits Widdershoven
Paul Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Paarltes
Paarltes schriftelijk inleveren bij de redactie. Niet-commerciële Paarltes zijn gratis voor studenten en personeelsleden. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 7,50 Paarltes waarin onroerend goed te koop wordt aangeboden kosten f 25,-.

Advertenties
Tarieven en reserveringen bij de redactie 043-887174.

Mededelingen
Mededelingen voor de Bulletin-pagina's doorgeven aan Frank Speet, dienst Voorlichting, telefoon (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,- per jaar.

Zevende begroting Deetman op komst

PRINSJESDAG BRENGT NIEUWE BEZUINIGINGEN VOOR UNIVERSITEITEN

Dinsdag is het weer Prinsjesdag. Dan biedt de regering haar begroting 1989 aan het parlement aan. Nog slechts een jaar geleden werd voor het eerst gewag gemaakt van de plannen met het collegegeld en de beurzen voor langstudeerders, die 165 miljoen moesten bijdragen aan de tekorten van minister Deetman. Ondanks forse ingrepen in 1987 en 1988 kampt Deetman nog altijd met financiële zorgen: de overschrijding op de studiebeurzen is nog niet gedekt en de opbrengst van de harmonisatiewet valt voorlopig tegen. Elders doen zich nieuwe tegenvallers voor. Voor de universiteiten reden om ook voor 1989 niet al te gerust te zijn.

Met de jaren '90 in zicht kunnen zij de financiële balans opmaken van de jaren '80. De komende begroting is de laatste van dit decennium en de zevende (!) van CDA-minister Deetman, op zich een prestatie. De reden bij de opening van het nieuwe academisch jaar, vorige week, vertoonden een belangrijke overeenkomst; alle sprekers beklagden zich over de knellende financiële beperkingen die de overheid in die zeven jaren aan het WO heeft opgelegd. Reeds in mei 1986 -vlak na de verkiezingen- schreef VSNU-voorzitter P. van der Schans aan premier Lubbers hoe het er voor stond: Terwijl het studentental toenam daalden de middelen. Tussen 1981 en 1966 werd een afgestudeerde gemiddeld 40 procent goedkoper.

Apparatuur

Van der Schans' signaal kwam op tijd: er moest een regeerakkoord worden gemaakt, en wie daarin geld wil verdienen kan er maar beter vroeg bij zijn. Maar niet alleen Van der Schans wilde meer geld, ook Deetman schreef diezelfde zomer in zijn politiek testament dat "majeure bedragen" nodig waren om het onderzoek op peil te houden. Het regeerakkoord leek de pleitbezorgers voor het WO gelijk te geven: er kwam jaarlijks 300 miljoen beschikbaar voor nieuwe apparatuur, ook op de universiteiten. Maar op Prinsjesdag 1986 kwam de kater: op Onderwijs moest in vier jaar een miljard worden bezuinigd. "Onderwijs is nog ontzien", zei Deetman in NRC Handelsblad. Luttele weken daarna kondigde hij de "Selectieve Krimp en Groei" af, waarmee zo'n 130 miljoen op het WO moest worden bezuinigd.

Daar bleef het niet bij. Zomer 1987 dreigde Deetman, in de boezem van het begrotingsoverleg, met aftreden als de nieuwe financiële problemen, mede het gevolg van overschrijdingen op de onderwijsbegroting, onevenredig op datzelfde onderwijs werden afgewenteld. Onevenredig of niet, feit is dat Deetman bleef, en een nieuwe korting van 680 miljoen mee naar huis kreeg. Onderdeel daarvan vormde de Harmonisatiewet. Maar ook op de prijscompensatie werden de universiteiten (met 43 miljoen) gekort, terwijl de broodnodige vervanging van apparatuur maar een jaartje moest wachten: de beloofde 39 miljoen voor HBO en WO werden geschrapt. De beurzen werden bevroren, goed voor 8 miljoen.

Aanvullende beurzen

Volgende week dan de begroting

over 1989, het laatste jaar waarin spijkers met koppen geslagen kunnen worden als het om bezuinigingen gaat: in 1990 zijn de verkiezingen, en nu al wordt de regie gevoerd voor een verlaging van de belastingen in dat jaar. Voor het zo ver is heeft Deetman nog een paar flinke obstakels weg te werken, zijn weeklaag in het voorjaar ten spijt. Toen verzette de bewindsman zich in een vraaggesprek met Trouw tegen de regel dat ieder departement de eigen overschrijdingen moet oplossen. Premier Lubbers had begrip voor Deetmans "geprangd gemoed", maar of dat iets heeft opgeleverd valt te betwijfelen. De overschrijdingen op de studiefinanciering van ruim 500 miljoen vormen zo'n obstakel. In het voorjaar bleek dat Deetman het merendeel daarvan zelf moet vinden. Plannen te over, zoals te over, zoals de OV-jaarkaart voor studenten, of de omstreden privatisering van de aanvullende beurzen, maar voorlopig leveren die nog geen geld op. Het parlement, het CDA voorop, wil de aanvullende beurzen "in enigerlei vorm" handhaven, en slaat daarmee een bres in de plannen. Deze zomer werd bekend dat het kabinet denkt aan handhaving van de aanvullende beurs in de eerste vier jaar van de studie en aan verlaging van de leeftijdsgrens voor de beurzen van 30 naar 27 jaar. Maar wat het ook wordt, uitgesloten is dat de uitgaven al op 1 januari omhoog gaan. Zo ontstaat vanzelf een nieuw tekort voor 1989.

Auditorenfonds

En dan de harmonisatiewet. Door het recente rechterlijke vonnis werden Deetmans problemen met een slordige 60 miljoen per jaar vergroot. Het is ondenkbaar dat het kabinet dat voor zijn eigen rekening neemt: Deetman moet het zelf oplossen. Onlangs werd duidelijk dat het tekort voor 1988 op het WO wordt verhaald, vooral via een korting op het auditorenfonds. Of de staat de cassatie nu wint of niet, ook in 1989 moet minstens een deel van de genoemde 60 miljoen gevonden worden. Bovenop Deetmans eigen zorgen komen dan nog de door minister Ruding gevraagde extra bezuinigingen van "enige honderden miljoenen guldens", zoals premier Lubbers in juli zei. Naar verluidt worden deze gevonden door de gestegen prijzen slechts voor 75 procent aan de ministeries te vergoeden, en dan moet ook Onderwijs -en moeten dus de universiteiten- evenredig inleveren. Dat de stijging van het studentental, die na Van der Schans' pleidooi uit 1986 gewoon is voortgegaan, nog niet is gehono-

reerd met extra geld vergeten we dan nog maar even. Het lijkt bij alle perikelen uitgesloten dat dit in 1989 nu eens wel wordt gecompenseerd.

De vraag lijkt slechts hoe -en niet of- er in 1989 verder wordt gekort op het WO. Dat daartoe opnieuw draconische plannen worden voorbereid -à la de harmonisatiewet of de SKG- is onwaarschijnlijk. Er zijn geen signalen dat Deetman het WO ook volgend jaar weer opzadelt met ingrijpende hervormingsplannen. Zo succesvol zijn die de afgelopen tijd ook niet geweest. Maar dan blijven nog slechts algemene maatregelen als een korting op de overige lasten, een beperking van de investeringen of het nieuwe bouwbudget, een nieuwe verhoging van het collegegeld of nieuwe kasverschuivingen over. Dat soort kaasschaafplannen zijn voor de colleges van bestuur het moeilijkst: die moeten zij namelijk zelf verdelen.

Bert Bakker

Hypercorrectie

Voor liefhebbers van de regio zijn het drukke tijden. Eerst het preuvenemint en daarna onze René. Zoals Herman Finkers - ook uit de regio - al zei: "Stoplicht rood, stoplicht groen, in Almelo is altijd wat te doen." Zelfspot is inderdaad één van de tekenen die erop wijzen dat een regio een zeker niveau van ontwikkeling heeft bereikt. Twente is nu kennelijk aan het doorbreken, maar Limburg is zo ver nog niet. Hoe komt dat?

De regio is een teer onderwerp. Wij kunnen daar niet voorzichtig genoeg mee zijn. Alleen al die combinatie van preuvenemint en René in één zin. Wat bedoelt zo'n Hollander daar nu mee? Moet alles onderuit gehaald worden? Kan het niet een beetje beschaafder. Er is toch zeker geen enkel verband tussen René en het preuvenemint? Moet er nu weer iets over Twente gezegd worden? Waar slaat dat nou op? Er is toch zeker van alles te doen in Zuid-Limburg? Dat kun je toch niet vergelijken met een gat als Almelo? Neem nou dat prachtige plan met het Scheramik-terrein, zoiets kan toch alleen maar in Maastricht? Public-private partnership.

Inderdaad, in het land van de ceremoniemeesters is alles groots, behalve achter de coulissen, in de achterkamertjes, op de werkvloeren en in de stallen. Stoplichten? Die verdwijnen hier gewoon als één of andere monteur dat in z'n hoofd krijgt. Kijk maar naar de Prins-Bisschopsingel. Zo maar verdwenen. Dagelijks moeten bejaarden en kinderen hun leven wagen. De maximum snelheid is 50, men rijdt gemiddeld 80. Schaterlachend scheurt het schoelje zijn schroot langs de overstekende schlemielen. Op weg naar schutspatroom of schnabel. Schandalig! Schaamteloos! Dit alles in het zicht van het politiebureau. De beamtbe zou achter zijn srijfmaschine kunnen blijven zitten bij het verbaliseren.

Men denkt ruim in het Limburgse. Een verkeerslicht meer of minder dat geeft niet. Een kilometertje harder, dat geeft niet. Een ongelukje meer of minder, dat geeft niet. Kniesoren zijn degenen die zich daar aan storen.

Maar eens komt de tijd dat alles afgerekend wordt, de ambitieuze plannen zijn doorgeprikt en alle René's afgevoerd. Dan zal het gebeuren dat alle schofele schauffeurs langzaam huiswaarts schokken. Gedaan is het schezen. En het geschoemel is afgelopen.

Jan van de Poel

STUDIEADVISEUR RECHTEN IN AANTOCHT

Op korte termijn zal binnen de juridische faculteit een studieadviseur worden aangesteld. De procedure ter vervulling van deze nieuwe, halftime functie ging vorige week van start. De te benoemen adviseur zal zich vooral bezig houden met de begeleiding van studenten met onderwijs- en voortgangsproblemen, adviseren bij studieopbouw en blokkeuze en informatie geven over bijvoorbeeld examenregelingen. Tevens is zij of hij de schakel tussen docenten, studenten, decanaat en eventuele externe hulporganisaties.

De werving van een centrale adviseur is het resultaat van een discussie over de kwaliteit van de studiebegeleiding binnen de verschillende faculteiten, die midden 1987 werd aangezwengeld door studentleden van de universiteitsraad. Vooral bij rechten bleek er nogal wat te schorten aan de opvang van studenten. De faculteit werkte tot nu toe met een systeem van gespreide begeleiding, evenals de medische faculteit.

Wetenschappelijk medewerkers krijgen een groep studenten toevertrouwd, die zij gedurende de hele studie moeten begeleiden. De praktijk heeft uitgewezen, dat dit - althans bij de juristen - vaak strandt op gebrek aan tijd, motivatie en deskundigheid aan de kant van de docenten. Bovendien zijn deze niet onafhankelijk: bij de problemen waarmee ze geconfronteerd worden, kan hun eigen rol als bijvoor-

beeld onderwijsgever of -maker in het geding zijn.

Gezondheidswetenschappen en economie hebben goede ervaringen met een repectievelijk fulltime en halftime adviseur. In deze faculteiten is wel gebleken, dat een studieadviseur een onafhankelijke plaats moet hebben binnen de structuur van de faculteit. Alleen als men zich vrij kan opstellen ten opzichte van docenten, examencommissie, planingsgroepen, faculteitsbestuur etcetera, kan men zijn taak als bemiddelaar en probleemoplosser waar maken. De nieuwe studieadviseur zal daarom aangesteld worden bij het Bureau Onderwijs van de rechtenfaculteit, maar in een apart statuut zal zijn onafhankelijke positie geregeld worden. Naast de centrale studieadviseur blijven voorlopig de docent-begeleiders gehandhaafd. Zij zullen echter vooral als inhoudsdeskundige raad geven. De studieadviseur zal studenten met inhoudelijke vragen dan ook naar hen verwijzen. Na een jaar zullen taken en functie van de centrale begeleider geëvalueerd worden. Dan zal ook blijken of een halftime kracht voldoende is voor de begeleiding van alle rechtenstudenten.

Lucia Geurts

Samengesteld door Bart Brouwers.

Ontkerkelijk

Studenten gaan steeds minder naar de kerk. Momenteel bezoekt ongeveer twintig procent van hen minimaal een keer per maand een kerk, vorig jaar was dat nog 29 procent. Zestig procent van de studenten ziet minder dan twee keer in een jaar de binnenkant van een kerk. Dat blijkt uit een onderzoek van het instituut voor Evangelisatie onder 350 studenten en kamerbewoners uit Utrecht, Leiden en Rotterdam. De gestaag voortgaande ontkerkelijking bleek voorts uit het feit dat 36 procent van de ondervraagden niet in een God of een leven na de dood gelooft. Aan de andere kant nam het bijbelbezit toe tot 67 procent van de studenten, hoewel slechts tien procent van hen er de laatste maand ook iets in gelezen bleek te hebben. Een opvallende rentree

maakt het geloof in reïncarnatie: 8 procent vorig jaar, 12 procent nu. De onderzoekers vroegen ook naar de politieke voorkeur van de studenten en kamerbewoners. Opvallendste uitkomst: klein links (nu goed voor negentien procent van de studenten-stemmen en in Utrecht zelfs al dertig procent) herstelt zich ten koste van VVD en CDA. (Quod Novum)

Hockey

Maastricht organiseert volgend voorjaar de Europese Universitaire Hockey Kampioenschappen en in de hoop wat wijzer te worden over de aanpak van een dergelijk evenement, is er in juni van dit jaar een Nederlandse afvaardiging met een sterk Maastrichts accent naar de kampioenschappen in Bologna ge-

gaan. Als Chef d'équipe René Verster er al wat wijzer door is geworden, dan is het toch alleen maar door de ontdekking van de manier hoe het niet moet. Dat mogen we tenminste concluderen uit het reisverslagje van keeper Frank Tierolff. Noch op het tournooi-restaurant bleek iemand op de hoogte van de komst van de Nederlanders. Pas bij een bezoek aan een van de sportcomplexen van Bologna kon een toevallig rondslingerende Italiaan de Maastrichtenaren gerust stellen. De teleurstelling was op dat moment blijkbaar al zo groot, dat van prestaties op de groene mat geen sprake meer was: Nederland eindigde roemloos als zesde (en laatste). Tierolff's conclusie: "een betere voorbereiding is noodzakelijk". De organisatie is dan in elk geval in eigen handen. (Student en Sport)

Cosa di Franco

Op weg naar de Slag bij Woeringen (foto achterpagina) werd Franco Gori getroffen door het spel van licht en schaduw in de feestzaal van het provinciehuis.

Kwaliteit

Optimistische peptalk in Tilburg, bij de opening van het Academisch jaar. Voorzitter van het College van Bestuur Piet Verheyen liet zijn gehoor weten dat alle faculteiten van de Katholieke Universiteit Brabant in 1992 tot de beste drie van Nederland zullen horen. Het woordje 'Kwaliteit' vormde het sleutelwoord in Verheyens toespraak. Belangrijk uitgangspunt in Tilburgs strijd naar de top van de Nederlandse academische wereld is de hernieuwde aandacht voor de positie van de studenten, in plaats van de docenten. "De traditionele onderwijsconceptie waarin docent en doceren centraal staan, moet worden vervangen door een conceptie, waarin de studenten, met hun onderscheiden capaciteiten en omstandigheden, en hun leren uitgangspunt vormen". Prachtig allemaal; alleen jammer dat Tilburg net aan de Nederlandse (sub)top toekomt, in het jaar waarin het Europese denken standaard moet zijn geworden. En derde in Nederland houdt nog geen top tien notering in Europa in. (Univers)

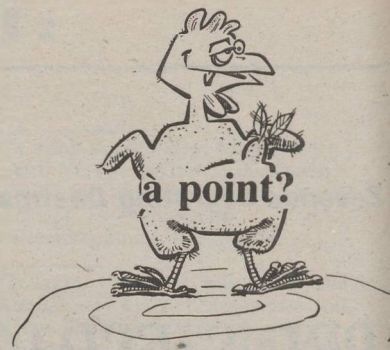
Dialect

Mensen met een bepaald dialect worden vaak niet voor vol aangezien, zo blijkt uit een onderzoek van de Tilburgse wetenschapster Anita Rasenberg. Dialect gaat volgens velen samen met een gebrek aan intellect. Rasenberg ontwikkelde het programma 'Kijk Taal' voor "intercultureel taalbeschouwingsonderwijs". Het is bestemd voor het lager onderwijs en probeert de kinderen duidelijk te maken dat iemands taal of dialect niets zegt over de intelligentie van de betreffende persoon. Om dat te staven heeft ze op een cassette drie sprekers met een wetenschappelijke opleiding ieder twee stukken stuk tekst laten inspreken: een in het standaard-Nederlands en een in het eigen dialect of de eigen taal.

Voor de kinderen is het alsof het om zes verschillende mensen gaat. Ze moeten aangeven welke beroepen ze denken dat de sprekers hebben, variërend van minister en directeur tot vuilnismans of boer. Een van de accenten was het Noordlimburgs (de spreker kwam uit Gennep). Een typische boer dus. (Univers)

Letteren

Het onderwijs aan de Utrechtse letterenfaculteit is vorige week nog niet begonnen vanwege een probleem met de gebruikte readers. De Koninklijke Nederlandse Uitgevers Bond heeft voorlopig toestemming geweigerd om die te gebruiken vanwege een vermeende overtreding van het copyright. Er is nog volop onenigheid over de pagina-prijs, die de universiteit moet gaan betalen aan de uitgevers. Als de KNUB-prijs van 25 cent (voor lange teksten) overeind blijft, overweegt de universiteit haar studenten te vragen voortaan zelf de reader te kopiëren. Dat is goedkoper en bovendien is kopiëren voor eigen gebruik niet verboden. (U-blad)

Sommige problemen lossen elkaar op. Bijvoorbeeld: "Wat moet er met door junks of betonrot aangetaste flatwijken gebeuren? en "Waar moet onze luchtmacht oefenen?". Ik heb de indruk dat deze dialectiek in de politiek minder goed begrepen wordt dan in de keuken, waar de methode in de restverwerking wordt toegepast. Zo vormt oud brood de basis van een ouderwets lekker nagerecht, broodschofel. Haal de korst van oud wit of bruin brood, en snijd het in blokjes. Met geraspte geschilde appel, krenten, suiker, kaneel en melk mengen tot een smeuge maar nog stevige massa. In een vuurvaste schaal drie kwartier in een oven van 180 graden. Een elegantere variant krijgt u door de massa in een taartvorm te doen. Ziet er mooi uit, en is lekkerder door de gunstiger korst-inhoud ratio. In een pan bovenop het fornuis kan ook, maar dan zult u het zonder korstje moeten stellen. Ook koud smaakt deze schotel uitstekend.

Een stevig nagerecht kunt u laten voorafgaan door iets wat minder vult. Hebt u nog resten gekookt of gebraden vlees van de vorige dag, of ziet u bij de slager mooie fricandeau, maak dan een vleessalade. Snijd het vlees in reepjes of plakken, en serveer op of gemengd met krulandijvie of een andere knapperige slasoort. Aanmaken met een vinaigrette van 2 delen olijfolie op 1 deel wijnazijn, geperste knoflook, en versgemalen peper en zout. Als u de vinaigrette in een gesloten potje goed schudt, krijgt u een emulsie, wat wel zo decoratief is. Of geef koud vlees met cornichons, dat zijn zure augurkjes, met stokbrood, en de sla apart. Als u van zure bonnetjes en niet-zoete mayonaise houdt, kunt u beter in België inkopen; aan de producten voor de Nederlandse markt wordt altijd kunstmatige zoetstof toegevoegd. Wat vooral bij koud varkensvlees goed smaakt, is de Chinese pruimensaus die u in de toko vindt. De ideale basis voor een vleessalade is gekookte boellie. Dit rundvlees, dat ook uitstekend smaakt met mosterd, is kant en klaar echter alleen bij de Belgische slager te koop.

Laat de maaltijd eens aanvangen met verse tomatensoep. Loont de moeite nu zes kilo prima vleestomaten achtennegentig franken kosten bij de groentestall naast de Essopomp in Vroenhoven (B.). Aanbraden in boter of olijfolie: prei (ook het groen), ui, veel groene selderij, peterselie, lavas, peperkorrels, laurier, wat zout en verse kruiden zoals rozemarijn, tijm, basilicum en oregano. Voeg de in tweeën gesneden tomaten toe, en laat koken tot ze uit elkaar vallen. Door de Moulinex draaien. Dat is een heel karwei, maar tenzij u gemalen vellen en pitjes lekker vindt, kunt u er niet uw Magimix voor gebruiken. Zes kilo tomaten leveren zo 5 liter tomatenpuree op, die u goed kunt invriezen. Warm, lauw of koud, eventueel met fijngesneden selderij erop, voortreffelijk als soep. Het is niet nodig om vleesbouillon toe te voegen. Iets ingekookt als saus op de pasta, of als basis voor sauseit doet dit u alle potjes, blikken en flesjes vergeten.

August Magirus

Hustinx-prijswinnaar Gerard-René de Groot

HET GEZINSLEVEN ALS BRON VAN INSPIRATIE

Het najaar van 1988 zal mr. Gerard-René de Groot, hoofddocent in het privaatrecht en de rechtsvergelijking, nog lang heugen: op 23 augustus wordt hij vader van een zoon, op 5 september ontvangt hij de Edmond Hustinxprijs voor de wetenschap en op 27 oktober promoveert hij tot doctor in de rechtsgeleerdheid.

Die gebeurtenissen hebben alle drie iets te maken met het juridisch specialisme dat De Groot beoefent: het nationaliteitsrecht. Vanwege zijn groot aantal gezaghebbende publicaties op dat terrein kwam hem volgens de jury de Hustinxprijs voor jonge veelbelovende wetenschappers toe, waaraan behalve het prestige ook een geldbedrag van vijftienduizend gulden is verbonden.

Het proefschrift dat De Groot eind oktober verdedigt, *Staatsangehörigkeitsrecht im Wandel*, wordt voorlopig de kroon op zijn rechtsvergelijkende werk.

De Groot is evenals de voormalige Groningse, Amsterdamse en nu Florentijnse hoogleraar Ulli Jessurun d'Oliveira een autoriteit op het gebied van het nationaliteitsrecht. Hij annoteert voor de Nederlandse Jurisprudentie de arresten van de Hoge Raad op dat gebied. Het lijkt op het eerste gezicht een erg academische vierkante millimeter van de rechtswetenschap, die eens in de honderd jaar gewijzigd wordt. Dus niet direct iets voor een geëngageerd jurist, die het onrecht in de wereld wil tegengaan. De Groot bestrijdt dat: "Elke jurist die publiceert over het positieve recht met de bedoeling veranderingen te suggereren, is geëngageerd. Zonder maatschappelijk engagement kom je nergens in de wetenschap. Ik ga niet lijfelijk de barricaden op, al kan ik niet uitsluiten dat ik dat ooit zal doen, maar ik moet toegeven dat ik het nog nooit heb gedaan. Ik denk dat je op andere manieren ook invloed kunt uitoefenen, al was het maar door af en toe kopietjes van je artikelen naar kamerleden te sturen. Dan is het toch wel plezierig dat je achteraf kunt constateren dat daar ook rekening mee gehouden is."

"De vraag welke nationaliteit iemand heeft is erg belangrijk. Nationaliteit is een koppelbegrip: aan een nationaliteit zijn een heleboel rechtsgevolgen gekoppeld. Je hebt hier als Nederlander rechten die je als buitenlander hier niet zou hebben en omgekeerd. Daarom is het heel belangrijk om erover na te denken hoe je die nationaliteit goed kunt regelen".

Schneider of De Groot?

De Groot kan dus moeilijk een kamergeleerde genoemd worden. Dan is eerder nog de aanduiding "huiskamergeleerde" op zijn plaats. Alleen al zijn gezinsleven levert immers een bron van casuïstiek op. Gerard-René de Groot is getrouwd met Hildegard Schneider, eveneens docente aan de juridische faculteit en afkomstig uit West-Duitsland. Door haar huwelijk in 1982 heeft zij de Nederlandse nationaliteit verkregen, terwijl zij de Duitse kon behouden. Sinds de invoering van de nieuwe Wet op het Nederlanderschap in 1985 is dat niet meer mogelijk. Wie nu het nederlanderschap aanvaardt moet -behalve in enkele uitzonderingsgevallen- zijn vorige nationaliteit opgeven. Maar Hildegard Schneider heeft dus nog een

Mr. Gerard - René de Groot in huiselijke sfeer met zijn Duits-Nederlandse vrouw en hun drie weken jonge baby. (Foto: Franco Gori)

Duits paspoort, omdat ze vóór die tijd is getrouwd. Dat heeft al eerder tot verwikkelingen aanleiding gegeven. Tegen de tijd dat haar paspoort verliep, wendde ze zich tot het Duitse consulaat met het verzoek om een nieuwe pas uit te schrijven op naam van Hildegard Schneider. Dat weigerde de dienstdoende ambtenaar: in Nederland mocht ze zich Schneider blijven noemen, maar voor een Duits paspoort gold de Duitse wet. Als Duitse had zij bij haar huwelijk moeten kiezen tussen de namen De Groot en Schneider. Die keuze had zij niet gemaakt, maar haar verweer was dat ze die niet had kunnen maken, omdat zij in Nederland voor de Nederlandse Burgerlijke Stand in het huwelijk was getreden. "Dat kon ik natuurlijk niet over mijn kant laten gaan", zegt De Groot. "Een van mijn eerste publicaties uit 1974 ging juist over de ongelijkheid tussen man en vrouw bij het kiezen van de naam. Wij waren ook vast besloten die zaak tot het einde uit te vechten, tot het Bundesverfassungsgericht toe. We hebben toen voor het consulaat een advies geschreven van zeven kantjes om uit te leggen waarom volgens ons een gehuwde vrouw in Nederland wel haar meisjesnaam mag blijven voeren en waarom dat

ook door Duitsland geaccepteerd moest worden. Toen bleek het ineens wel mogelijk om een paspoort op naam van Schneider te krijgen. Maar al die andere Duitse vrouwen hier uit de omgeving slikken dat verhaal van het consulaat waarschijnlijk nog steeds".

De Groot of Schneider?

Het had dus weinig gescheeld of Hildegard had in Duitsland De Groot en in Nederland Schneider geheten. De zaak is opgelost, maar nu doet zich het volgende probleem voor. Drie weken geleden hebben Hildegard Schneider en Gerard-René de Groot een zoon gekregen. Dat lijkt van weinig direct belang voor de rechtswetenschap. Tegelijk met het kind is ook een juridisch probleem geboren, dat voor twee internationaalrechtelijk gespecialiseerde ouders ondraaglijk moet zijn zolang het niet is opgelost. De voornaam van de jongen leverde niet zoveel problemen op: "Nee, geen Hugo, dat wilden we hem niet aandoen, maar David." Welke achternaam daar bij hoort, is niet zo vanzelfsprekend. Volgens het Duitse recht moeten de ouders bij het huwelijk kiezen welke achternaam

ze willen voeren: die van de man of die van de vrouw. In het geval De Groot-Schneider is geen keuze gemaakt. David kan dus óf De Groot heten óf zowel De Groot als Schneider. Het kind heeft twee nationaliteiten van twee landen, die op het gebied van de naamgeving andere regels hebben. "In Nederland heet hij De Groot, dat staat vast, maar voor Duitsland weten we het nog niet. De Duitse wet heeft zulke gevallen niet geregeld. Theoretisch is het volgens ons mogelijk dat hij in Nederland De Groot heet en in Duitsland Schneider. Ik weet nog niet of we daar een testcase van gaan maken, maar het zou wel interessant zijn".

Man-vrouw

Hoe abstract het begrip ook klinkt, nationaliteit is door allerlei culturele en psychische aspecten zeker geen juridisch-technisch begrip. De Groot noemt als voorbeeld de paternalistische inslag, waarmee veel regelingen tot voor kort behept waren. Een Nederlandse vrouw die een statenloze man huwde, verloor tot 1936 haar Nederlanderschap en werd eveneens statenloos. Na die

cent. Die buitenlander, die hier al tientallen jaren woont, denkt toch dat hij beter Turk kan blijven, omdat hij zijn ouwe dag misschien in Anatolië gaat doorbrengen."

Aureooltje

Ondanks alle moderne opvattingen die in de nieuwe wet van 1985 zijn gevolgd, blijft er volgens De Groot nog een "aureooltje" kleven aan het Nederlanderschap: "Dat is een gevolg van wat ik het psychische element van de nationaliteit noem. Er wordt nog altijd gedaan alsof het iets moois of iets goeds iets, dat Nederlanderschap. Dat moet je ook verdienen. Daarom kan het geweigerd worden aan iemand als er goede redenen bestaan om aan te nemen dat hij handelingen zou kunnen gaan verrichten die in strijd zijn met de openbare orde of de goede zeden. Iemand met een strafblad kan bijvoorbeeld geweigerd worden. Ik vind dat zoiets niets uit mag maken. Het gaat erom dat een persoon die lange tijd hier woont het recht verworven heeft om Nederlander te worden".

Schijnhuwelijken

Behalve de eis dat de oude nationaliteit opgegeven moet worden om de Nederlandse te kunnen krijgen, verbond de wet van 1985 ook een termijn aan de mogelijkheid om door huwelijk van nationaliteit te veranderen. Vroeger kon een buitenlandse vrouw die met een Nederlandse man trouwde, onmiddellijk het Nederlanderschap aanvaarden. Van die regeling werd echter veel misbruik gemaakt, bijvoorbeeld door mensen die niet op een andere manier aan een verblijfsvergunning konden komen. Volgens De Groot is het geen slechte zaak dat de schijnhuwelijken door die wetswijziging werden tegengegaan, maar er blijven volgens hem nog genoeg mazen in de wet in over. De Thaise vrouw, die naar Nederland wordt gehaald om in de prostitutie te worden ingezet, trouwt nu met een stroman. "Die vrouw wil uit de prostitutie, maar als ze haar huwelijk laat ontbinden, wordt ze het land uitgezet. Ze kan of durft niet terug naar haar familie, dus beroept ze zich op haar huwelijk om daaraan een verblijfstitel te ontfangen".

Het heeft volgens De Groot ook weinig zin om dubbele nationaliteiten tegen te gaan, zoals de overheid dat in 1985 heeft geprobeerd. "Wat is daar nu zo erg aan als iemand twee nationaliteiten heeft? Het is misschien voor de administratie ongemakkelijk of voor de militaire dienstplicht. Je kunt het fenomeen ook niet consequent bestrijden zonder met andere beginselen in strijd te komen. Nederland heeft met de nieuwe wet de dubbele nationaliteit willen bestrijden, maar tegelijkertijd bevordert die wet juist dat verschijnsel. Omdat men het gelijkheidsbeginsel heeft willen respecteren, is aan de andere kant bepaald dat ook ieder kind dat uit een Nederlandse moeder geboren wordt, de Nederlandse nationaliteit krijgt. Dat was vroeger alleen het geval als de vader Nederlander was".

Europese nationaliteit

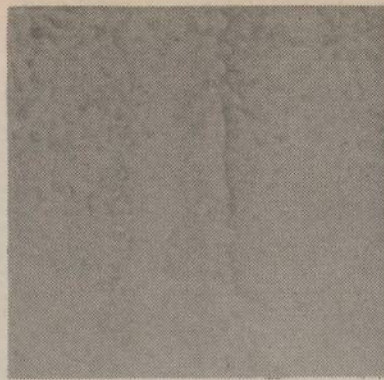
David de Groot kan het volgens zijn vader nog meemaken dat aan het hele gedoe rond de nationaliteiten een einde komt, althans in Europa: "Je kunt zeggen dat de nationaliteit bepaalt onder welk rechtsselsel iemand valt, maar Europa krijgt ook steeds meer regels die iedere Europeaan bindt. Daardoor zullen op zeker moment de nationaliteiten van de lidstaten worden vervangen door één Europese nationaliteit."

Jacques Herraets

ZIEKTEKOSTEN VERZEKERINGEN VOOR STUDENTEN.

Ziekte, ongevallen en blessures kunnen handenvol geld kosten. Het is dan ook een absolute noodzaak je tegen die kosten te verzekeren. Studenten met ouders in het ziekenfonds of in een ambtenarenverzekering (IZA, IZR) zijn het goedkoopst uit. Zij kunnen tot hun zeventwintigste gratis meeverzekerd blijven. Voor het ziekenfonds is het dan wel zaak dat de student een basisbeurs ontvangt. Ingeschreven blijven bij de particuliere verzekering van de ouders is daarentegen financieel meestal onvoordelig. Maar voor een kind uit een kinderrijk gezin hoeft dat niet op te gaan. Een voorbeeld: de ouders betalen premie voor zichzelf en, zeg, voor twee kinderen. Het derde en vierde kind zijn gratis meeverzekerd. De oudste gaat stu-

deren en besluit om een studentenverzekering te nemen. Hij of zij is dan goedkoper uit, maar het totale gezin juist duurder. Het eerste kind betaalt nu de eigen verzekering maar de ouders zijn er niets mee opgeschoten. Die betalen premie voor zichzelf en nu voor het tweede en derde kind. Alle overige studenten zijn voor hun verzekering aangewezen op de particuliere maatschappijen. Hoewel voor een student een flinke rib uit het lijf, zijn de premies toch uiterst schappelijk. Voor zo'n 500 gulden ben je onder de pannen, althans dat lijkt, maar veel maatschappijen verzwijgen flauw genoeg in hun folders dat de verzekerde bovenop de premie nog een tweetal heffingen moeten betalen. Dit is een gevolg van het opheffen van het

vrijwillig- en het bejaardenziekenfonds. Om de hieruit voortvloeiende kosten op te vangen, betaalt iedere particulier verzekerde tot twintig jaar 57 gulden en oudere verzekerden 114 gulden per jaar aan heffingen. Dat geldt voor alle verzekeringsmaatschappijen. De SSGZ, studentenverzekeringsmaatschappij bij uitstek, heeft zich fel verzet tegen deze aanslag op het toch al krappe studentenbudget. Dit protest had in zoverre effect dat een brede meerderheid in de Tweede Kamer zich er voor uitsprak om studenten te ontzien. Minister Ruyter beloofde om de heffingen voor studenten te halveren maar helaas werd de wet nooit in die zin aangepast. De zaak is in een patstelling: de Kamer wacht op de beantwoording van de in maart over deze kwestie gestelde vragen, en onderneemt geen stappen om zelf de wet aan te passen. Door dit gebrek aan initiatief moeten studenten nu het volle pond betalen.

Deze pagina kan niet meer zijn dan een leidraad voor hen die zich particulier moeten verzekeren. Alle verzekeringsmaatschappijen vergoeden -na aftrek van het eigen risico- zondermeer het bezoek aan de huisarts en de kosten van opname in een ziekenhuis. Maar er zijn ook grote verschillen. Laat je niet in de luren leggen door fraai ogend foldermateriaal. De voordelen van een verzekering worden doorgaans breed uitgemeten en de nadelen worden nauwelijks genoemd. Heb je een eerste keus gemaakt, neem dan de moeite om de polisvoorwaarden goed te bestuderen zodat je later niet voor vervelende verrassingen komt te staan. Niet alle verschillen kunnen hier aan de orde komen. Niet in het overzicht opgenomen zijn bijvoorbeeld de kosten van bevalling en kraamzorg. Vrijwel alle maatschappijen betalen een flink deel van die kosten, maar er zijn enkele uitzonderingen. En bij meer punten is het uitkijken geblazen, bijvoorbeeld bij een verblijf in het buitenland. Voor Europa voldoet de vaak aangeboden dekking van maximaal twee maal Nederlands tarief. Voor een verblijf in de Verenigde Staten of Canada is het beslist ontoereikend. Voor het eerst dit jaar ook een be-

scheiden overzicht van meeverzekerde alternatieve geneeswijzen. De variatie in de verzekeringspakketten is zo groot dat het haast willekeurig lijkt. Verschil in polisvoorwaarden is op zich prima, maar in dit geval is het een warwinkel waar geen verzekerde bij gebaat kan zijn. Dit is geen verzekeren meer, dit is een loterij. Wie hierin op safe wil spelen, neemt een verzekering bij de Goudse, die biedt het breedste pakket alternatieve geneeswijzen. Tot slot nog twee tips. Alle verzekeringsmaatschappijen passen een medische selectie toe op hun nieuwe klanten. Een student met een bestaande kwaal of een ziekteverleden kan door een maatschappij, of door zelfs alle maatschappijen worden geweigerd, of de kwaal wordt van de verzekering uitgesloten. Zeg dus nooit een bestaande verzekering op voordat je door een andere bent geaccepteerd. Voor eerstejaars jonger dan 27 jaar biedt de SSGZ een uitweg. Als zij zich voor 1 oktober bij deze maatschappij aanmelden worden ze zonder selectie geaccepteerd.

Rik Nijland

STUDENTENZIEKTEKOSTENVERZEKERING

	Premie per jaar	Eigen risico huisarts + medicijnen p. j.	Eigen risico niet klinische spec. hulp + medicijnen p. j.	Fysiotherapie	Niet klinische psychiatrische hulp	Vergoeding anticonceptie	Buitenland-dekking	Extra premie tandheelkundige hulp per jaar	Leeftijdgrens
ABN-kantoren, 010-369911	f 450.-		f 100.-	100% tot max. f 5000.-	neen/wel medicijnen	neen	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 168.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 36 jaar
De Amersfoortse, postbus 42, Amersfoort, 033-642911	f 464.- f 386.-		f 100.- f 200.-	100% tot max. f 1500.-	neen/wel medicijnen tot max. f 2500.-	neen	werelddekking onb. voor 6 maanden	f 150.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 28 jaar, na acceptatie continuïerend tot 30 jaar
Amev, postbus 2072, Utrecht, 030-579111	f 415.-		f 150.-	volledige vergoeding	neen/wel medicijnen	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 125.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 30 jaar
Del Verzekeringen, postbus 1, Ouderkerk a/d Amstel, 02963-1280	f 480.- f 398.-		f 50.- f 200.-	100% tot max. f 1500.-	neen/wel medicijnen	neen	werelddekking tegen Ned. tarief	f 160.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 30 jaar, na acceptatie continuïerend tot 35 jaar
Delta Lloyd, postbus 1000, Amsterdam, 020-5949111	f 475.-		f 100.-	volledige vergoeding	neen	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 175.- respectievelijk f 250.- p. j. (zie polis)	tot 30 jaar
ENZICO, postbus 20057, Amsterdam, 020-229562	f 525.- incl. basispakket tandheelkunde f 444.- f 300.- ³		volledige vergoeding f 100.- f 300.-	80% van de kosten	neen	neen	werelddekking max. 200% Ned. tarief	zie bij. premie	geen
Goudse Verzekering, postbus 9, Gouda, 01820-41911	f 410.-		f 140.-	volledige vergoeding	neen/wel medicijnen	neen	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 150.- Eigen risico f 50.- p. j.	tot 36 jaar
Interpolis, postbus 90106, Tilburg, 013-629111	f 475.-		f 50.-	volledige vergoeding	maximaal f 2000.- per jaar	neen	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 145.- Eigen risico f 10.- p. j.	tot 30 jaar, na acceptatie continuïerend tot 35 jaar
Nationale Nederlanden, postbus 90504, Den Haag, 070-418080	f 480.- f 398.-		f 50.- f 200.-	volledige vergoeding	neen/wel medicijnen	neen	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 160.- Eigen risico f 100.- p. j. tot 21 jr. non-selectief	tot 30 jaar, na acceptatie continuïerend tot 35 jaar
Nederlanden van 1870, postbus 870, Amsterdam, 020-214721	f 595.- (incl. basispakket tandheelkunde) f 415.-		volledige vergoeding f 100.-	volledige vergoeding	maximaal f 2000.- per jaar	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief	zie bij. premie	tot 35 jaar
Noord-Holland Noord, Helderseweg 8, Alkmaar, 072-198888	f 450.30		volledige vergoeding	100% tot max. f 3000.-	100% tot max. f 4000.-	neen	werelddekking onb. voor 6 maanden	f 255.-	tot 30 jaar
Nuts, postbus 60702, Den Haag, 070-100882	f 450.-	f 50.-	volledige vergoeding	volledige vergoeding	volledige vergoeding	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief voor 12 maanden	f 252.-	tot 31 jaar, na acceptatie continuïerend tot 35 jaar
OHRA, postbus 87, Arnhem, 085-249249	f 449.-		volledige vergoeding	volledige vergoeding	volledige vergoeding	ja	werelddekking onb.	f 217.- respectievelijk f 276.- (zie polis)	tot 30 jaar
RABO, Rabo-kantoren, 030-888684	f 475.-		f 50.-	75% van de kosten	maximaal f 2000.- per jaar	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief	f 145.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 31 jaar
SSGZ, Stadhouderskade 127, Amsterdam, 020-718144	< 25 jr. f 440.- > 25 jr. f 480.- (boven 34 jr. extra toeslagen)		f 50.-	80% van de eerste f 1000.-, daarboven 50%	80% van de eerste f 1000.-, daarboven 50%	ja	werelddekking onb. voor 12 maanden	f 150.- respectievelijk f 230.- (zie polis)	tot 45 jaar, na acceptatie continuïerend tot 50 jaar
Stad Rotterdam, postbus 100, Rotterdam, 010-141133	f 470.- f 390.-		f 50.- f 200.-	volledige vergoeding	neen	ja	werelddekking onb. voor 6 maanden	f 160.- Eigen risico f 100.- p. j.	tot 31 jaar, na acceptatie continuïerend tot 35 jaar
De Verp'eging, postbus 530, Katwijk, 01718-29881	f 484.-		f 50.-	volledige vergoeding	volledige vergoeding	ja	werelddekking max. 200% Ned. tarief Europa kostprijs	± f 181.-	tot 35 jaar
VGNN, postbus 351, Groningen, 050-183350	f 423.- (bij toetreding boven 26 jr. f 471.-)	f 50.-	volledige vergoeding	80% van de eerste f 1250.-, Daarboven 50%	100% tot max. f 900.-, Daarboven 50%	ja	werelddekking onb.	< 21 jr. f 108.- of f 198.- > 21 jr. f 144.- of f 264.- (zie polis)	tot 30 jaar, na acceptatie continuïerend onbepaald
VGZ, Keizer Karelplein 32, Nijmegen, 080-287882	f 456.-		f 200.-	volledige vergoeding	neen	neen	in principe werelddekking voor 3 maanden (zie polis)	f 180.- respectievelijk f 271.- (zie polis)	tot 35 jaar
Zilveren Kruis/VGCM, postbus 71, Noordwijk, 01719-70880	f 438.90		f 50.-	80% van de eerste f 1000.-, Daarboven 50%	volledige vergoeding	neen	werelddekking onb. voor 6 maanden	f 150.- respectievelijk f 262.80 (zie polis)	tot 32 jaar, na acceptatie continuïerend onbepaald

1 AMRO-bank brengt identieke verzekering uit.
2 Student of ouders dienen in de provincies G., F., R., Dr., Geld., Over- of Lissamerprovincies woonachtig te zijn.
3 Alleen mogelijk met ingangsdatum van 1 sept. 1986.
Wijzigingen en zelftouden voorbehouden. © WPHB-PN

Obse
Dia
wa
"G
Onde
zen z
opze
geld
paste
de v
Zowe
slotet
de ov
terug
nosti
toch
door:
zond
klein
allert
van
huisa
maat
gewe
den,
koste
geh
kwali
medi
gaan
Als i
tisch
een t
naast
huis.
voor
funct
die t
ze d
de pr
Via t
uitstr
cardi
zelfs
gen.
Feed
Wat
maat
huisa
maar
foto
moet
foto
is en
is. C
diagn
puur
tiënt
de b
maat
trum
Twe

Diagnostisch Centrum moet zich nóg elke dag waarmaken

"VOLDOENDE BESTAANSRECHT? DAT IS GEEN REËLE VRAAG MEER"

Het Diagnostisch Centrum is de plek in het ziekenhuis waar je naar toe wordt gestuurd door je huisarts als die een foto wil laten maken, bloed wil laten prikken of een ander klein onderzoek wil laten doen. Dergelijke centra bestaan in alle ziekenhuizen, onder de naam huisartsenlaboratorium of gewoon ziekenhuislab. Een tiental jaar geleden begon men ze op te richten. Het idee was: als huisartsen meer diagnostiek zelf kunnen doen, hoeven er minder patiënten te worden doorgestuurd naar de specialist. Omdat de specialist altijd duurder is dan de huisarts zou dat een hoop geld besparen. Om die stelling op zijn juistheid te toetsen zette de overheid twee experimenten op: een in het Academisch Ziekenhuis Maastricht en een in het ziekenhuis Oudenrijn in Utrecht. De resultaten bleken na enkele jaren niet overtuigend. Het zag er zelfs naar uit dat de gezondheidszorg er alleen maar duurder werd en de overheid zag landelijke invoering dan ook niet zitten.

Ondertussen waren alle ziekenhuizen zelf al diagnostische centra gaan opzetten. Niet omdat het zoveel geld bespaarde, maar omdat het paste de algehele trend van de tijd, de versterking van de eerste lijn.

Zowel Oudenrijn als Maastricht besloten dan ook door te gaan, toen de overheid zich uit het experiment terugtrok. Het Maastrichtse diagnostisch centrum blijkt intussen toch wel iets meer te zijn dan het doorsnee ziekenhuislab. Het bijzondere schuilt in een reeks van kleinere en grotere maatregelen die allemaal gericht zijn op verbetering van de samenwerking tussen de huisarts en de specialist. Met deze maatregelen is Maastricht nog niet geweldig kostenbesparend geworden, maar het lijkt er wel op dat de kosten iets meer binnen de perken gehouden worden. En ook lijkt de kwaliteit en de efficiëntie van de medische zorg er wat op vooruit te gaan.

Als ik ga kijken, blijkt het diagnostisch centrum niet meer te zijn dan een balie met en uithangbordje, net naast de centrale hal van het ziekenhuis. Het centrum heeft dan ook voornamelijk een coördinerende functie. Patiënten moeten zich bij die balie melden, van daar worden ze doorgestuurd naar bijvoorbeeld de prikdienst of de röntgenafdeling.

Via het centrum kan de huisarts ook uitstrijkjes laten nakijken, electrocardiogrammen laten maken en zelfs maag/darm-scopieën aanvragen.

Feedback

Wat zijn nou al die bijzondere maatregelen in Maastricht? Een huisarts in Maastricht kan niet zomaar, zonder enige toelichting, een foto van de borstkas aanvragen. Hij moet erbij vertellen waarom hij die foto wil hebben, wat er aan de hand is en wat hij denkt dat de diagnose is. Ook moet hij vermelden of de diagnostiek echt nodig is of dat het puur om geruststelling van de patiënt gaat. Deze gegevens vormen de basis voor de meest opvallende maatregel van het diagnostisch centrum: de zogenaamde feedback. Twee keer per jaar krijgen alle huis-

Internist dr. Peter Pop: "Huisartsdiagnostiek is nu niet meer weg te denken" (foto Franco Gori)

artsen in Maastricht van het diagnostisch centrum een dikke brief met commentaar op de aangevraagde diagnostiek. Internist dr. Peter Pop, de drijvende kracht achter het diagnostisch centrum, schrijft deze brieven. Het blijken persoonlijke maar kritische epistels, waarin van geval tot geval een serie patiëntcasus onder de loep worden genomen.

Een citaat geeft een indruk: "Beste... De hokjes vermoedelijke diagnoses/vraagstelling blijven nogal eens blanco. (...) De reden is, zoals je laatst vertelde, dat je bij een aantal patiënten met vage klachten de diagnose niet kent. (...) Zoals ook destijds zou ik hier tegenover willen stellen dat anamnese en onderzoek gegevens opleveren die (...) toch wel een vraagstelling opleveren (...). In het geval je die niet formuleert (vraag je) screenend onderzoek aan, waarvan bekend is dat dit weinig oplevert."

Afspraken

Naast de feedback zijn er nog een stel meer of minder bijzondere maatregelen. Tot de meer gangbare behoren de zogenaamde werkafspraken en het multidisciplinair geriatrisch consult. Werkafspraken houden in dat huisartsen en specialisten voor een aantal situaties afspreken welke diagnostiek gedaan moet worden. Bijvoorbeeld: bij hernia-verschijnselen mag je wel een rugfoto laten maken, bij alleen maar rugpijn niet. Het multidisciplinair geriatrisch consult houdt in dat bejaarden, die meestal aan vele kwalen tegelijk lijden, op het zelfde moment door een aantal specialisten gezien worden. De specialisten kunnen dan onderling overleggen wie de behandeling het beste op zich kan nemen. Een al wat minder gangbare Maastrichtse maatregel is de georganiseerde consultatie. Dat is een soort vragenuurtje waar huis-

artsen probleemgevallen met specialisten kunnen overleggen. Normaliter gaan dit soort vragen tussendoor: de bekende steeds storende telefoon. Hier echter gebeurt het op een gereserveerd tijdstip en moet de huisarts het van tevoren aanvragen. De specialist kan dan alle paperassen van de patiënt erbij nemen.

Twee heel bijzondere maatregelen tot slot zijn de zogeheten 'paarsgewijze waarneemgroep' en het 'gezamenlijk consult'. De waarneemgroep houdt in dat een groep huisartsen en een groep specialisten regelmatig bij elkaar komen om wederzijdse problemen en kritiek te bespreken. Voor allerlei specialisten bestaan er zo waarneemgroepen. Het gezamenlijk consult is wellicht uniek: specialisten komen naar de huisartspraktijk om daar samen met de huisarts een spreekuur te houden op hun terrein. Voor de huisarts is dat een geweldige nascholing, de specialist op zijn beurt krijgt meer begrip voor de werkwijze van de huisarts.

Alles bij elkaar is het Maastrichtse diagnostisch centrum dus meer dan alleen een optelsom van laboratorium en röntgenafdeling. Achter de

van handelingen betreffen, zullen maar heel moeizaam doordringen. Zo zal elke huisarts bij de klacht moeheid nog het ijzergehalte bepalen, terwijl wetenschappelijk is aangetoond dat dit onzin is. Persoonlijk overleg en nascholing zou wel eens de beste manier kunnen zijn om dit soort nieuwe inzichten over te brengen en zo overbodige diagnostiek terug te dringen.

Het is interessant deze aanpak te vergelijken met een andere trend in de gezondheidszorg, waarvan men hoopte dat die besparingen zou opleveren: commercialisatie. Wanneer er concurrentie komt wordt de gezondheidszorg vanzelf goedkoper, was de redenering. Daarmee komen we bij de absolute tegenhanger van het Maastrichtse diagnostisch centrum: de Medicenters van Boerema. Daar bleek dat die gedachte niet klopte. Het tegendeel was waar: juist het effect van de onzekerheid werkte op een andere manier. Wie het kon betalen liet zich daar uitgebreid nakijken. Niet omdat er iets aan mankeerde, maar gewoon als 'screening': "voor alle zekerheid". De Medicenters zijn opgeheven, maar het maken van de vergelijking is niet overbodig: commerciële centra lijken er opnieuw aan te komen.

Hoe meer je zoekt...

Teveel diagnostiek jaagt niet alleen de kosten op. Ook kunnen er allerlei afwijkingen gevonden worden die er in werkelijkheid helemaal niet zijn en wordt zo een hele hoop overbodige overlast en ongerustheid veroorzaakt. Geen enkel proefje is namelijk honderd procent betrouwbaar. Een deel van de "positieve" uitslagen is ten onrechte positief. Zo is uit te rekenen dat er bij een gemiddeld laboratoriumpakket van tien testjes, dat bij een gezonde wordt uitgevoerd, er zo'n 40% kans is dat er minstens één afwijkende tussenzit! Nog opvallender werd dit effect bewezen in een beroemd geworden studie in het Engelse dorpje Peckham. Alle inwoners werden volledig medisch onderzocht, inclusief laboratoriumonderzoek. De uitslag was dat maar negen procent van de bevolking geen enkele afwijking had. Ofwel: als je maar lang genoeg zoekt, vind je altijd wel wat. Zowel vanwege dit soort effecten als vanwege de kosten is het de beleidsmakers erom te doen de hoeveelheid diagnostiek zoveel mogelijk te beperken en patiënten langer in handen van de huisarts te houden. Het experiment diagnostisch centrum moest daaraan meewerken. Een van de dingen waarop men daarbij hoopte was de zogenaamde 'substitutie': het verschuiven van (dure) specialistische zorg naar (goedkopere) huisartsenzorg.

Vernietigend oordeel

Hoe is het diagnostisch centrum daarin geslaagd? Het diagnostisch centrum Oudenrijn, de andere experimentplaats, werd een flop. Daar werd ook niets gedaan aan communicatie-achtige maatregelen zoals in Maastricht. Het gevolg was dat de laboratoriumdiagnostiek met 130% en de röntgen met 40% steeg tijdens de experimentperiode. Deze stijging kwam bovenop de toename die door de openstelling zelf al veroorzaakt was, oorspronkelijk waren er uiteraard nul aanvragen. Als daar nog een daling aan specialistenzijde tegenover zou hebben gestaan, zou het eindresultaat toch nog gunstig zijn. Maar niets daar-

"Voor alle zekerheid"

Het aardige van deze aanpak is dat zij lijkt te mikken op een aantal verborgen menselijke of 'dokterlijke' eigenschappen die fors de kosten in de gezondheidszorg opdrijven, namelijk: onzekerheid en traditie. Elke dokter zal liever "voor alle zekerheid" een testje teveel doen dan een te weinig om het risico te vermijden dat hij een ernstige ziekte over het hoofd ziet. Bovendien zullen artsen het liefst varen op de zekerheden die ze uit hun opleiding hebben meegekregen. Nieuwe inzichten, zeker als die het weglaten

Inschrijven bij de balie van het Diagnostisch Centrum in de centrale hal van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (foto Franco Gori)

van: de specialistische diagnostiek steeg tezelfdertijd met acht procent. Bovendien bleek dat de patiënten die bij het diagnostisch centrum kwamen hele andere waren dan degenen waarbij de specialist diagnostiek deed. Ofwel: het ging meer om 'huisartsenklachten' waaraan eerst helemaal geen laboratorium aan te pas kwam, dan om patiënten die op de nominatie stonden voor de specialist. Het oordeel van wetenschappers was dan ook vernietigend: het diagnostisch centrum Oudenrijn had slechts kostenverhogend gewerkt.

En hoe zat het in Maastricht? Uiteraard schiep aanbod van het diagnostisch centrum ook hier vraag die er van tevoren niet was. In het eerste jaar waren er 30.470 aanvragen. En ook was er een stijging in de jaren daarna. Maar die was wel minder dan de landelijke: 21% hier, tegen 34% gemiddeld in den lande. Het echt bijzondere van Maastricht kwam pas een jaar na afloop van het officiële experiment. Toen werden de persoonlijke feedback-brieven ingevoerd. Daardoor daalde de hoeveelheid laboratoriumdiagnostiek in één jaar met maar liefst 35%. Dat bracht de hoeveelheid aangevraagde onderzoeken zelfs 20% beneden die van het aangrenzende Röntgenfoto's en electrocardiogrammen daalden ook, maar een stuk minder (5%) en bleven dan ook nog fors boven de uitgangswaarde. De daling was geen toeval: volgens Pop waren de gegeven adviezen er duidelijk in herkenbaar.

Substitutie: geen harde cijfers

En hoe zat het in Maastricht met de gehoopte substitutie? Op die vraag blijkt niemand een echt goed antwoord te weten. Terwijl landelijk de verwijzingen met twee procent stegen daalden die in Maastricht met vier procent. Maar of dat door het diagnostisch centrum kwam? Volgens een onderzoekje daarna zou dat niet het geval zijn. Aan te tonen was het dus niet. Maar het gevoel dat het zo werkte was er wel: 80% van de huisartsen had het gevoel de patiënten 'langer in eigen hand te kunnen houden', aldus een

proefschrift over deze materie van de plaatselijke huisarts dr. G. Beusmans. Dat zou onder andere liggen aan de werkafspraken (volgens 60%) en aan de consultaties. Zeventig procent van de tijdens de consultaties besproken patiënten bleef uiteindelijk bij de huisarts. Volgens Pop stelden huisartsen regelmatig, dat als de mogelijkheid van consultatie er niet was geweest, ze dan verwezen zouden hebben.

Alles bij elkaar lijkt het er dus wel een beetje op dat er substitutie is geweest, maar harde cijfers ontbreken; een van de zwakste schakels van het diagnostisch centrum. Volgens Pop en Beusmans was het uitermate moeilijk substitutie te meten omdat er vele verstoringen waren. Pop: "Behalve de komst van het diagnostisch centrum was er tegelijkertijd de academisering van het ziekenhuis, de toename van het aantal specialisten, enzovoorts."

Volgens hen is het overigens ook nog maar de vraag in hoeverre substitutie of kostenvermindering als doelstelling moest worden aangemerkt. Pop: "Vanuit WVC had men meer effectmeting verwacht. Het is mooi meegenomen als het goedkoper zou worden, maar het hoeft niet per se. Primaire streven was naar kwaliteitsverbetering." Beusmans stelt zelfs: "Substitutie is niet het doel."

Het lijkt er een beetje op dat, terwijl in beleidskringen en in vakbladen substitutie een hot item is, niemand het hardop durft te zeggen als het dichtbij komt, wellicht uit angst de specialisten in 't harnas te jagen. Wie er de stukken op naslaat, leest dat de officiële doelstelling van het diagnostisch centrum "het streven naar een betere taakverdeling tussen huisarts en specialist" is. Zelfs bij het ministerie van WVC wordt het niet expliciet gezegd, hoewel de mening wel duidelijk is. WVC-topambtenaar Gardebroek zegt op de vraag of substitutie nu wel of geen doel was tactisch: "De doelstelling was versterking van de eerste lijn. Daarbij komt dat soort elementen, onder andere dat de huisartsen alle taken dienen te vervullen die ze aankunnen. De tweede lijn doet te veel."

Kwaliteit verbeterd?

En hoe zit het met die andere doelstelling van het diagnostisch centrum: kwaliteitsverbetering? Dat begrip is natuurlijk moeilijk te meten. Volgens Pop was er bij de consultaties wel degelijk een kwaliteitsverbetering in de vragen te merken. De huisarts Beusmans probeerde dat te onderzoeken door te kijken in hoeverre de werkafspraken opgevolgd werden. Routine-onderzoeken bleken het moeilijkst te beïnvloeden. Zo was van de helft van de borstfoto's de argumentatie onvoldoende. Bij ingewikkelde diagnostiek zou er wel verbetering zijn opgetreden, ook gemiddeld zou de kwaliteit enigszins vooruit zijn gegaan. Harde bewijzen ontbreken echter opnieuw.

Afgezien van allerlei hoogstaande doelen als substitutie en kwaliteitsverbetering, wat vinden huisartsen en patiënten in het dagelijks gebruik van het diagnostisch centrum? Hoe vinden huisartsen het om twee keer per jaar "kritiek" te krijgen? Ze blijken er weinig bezwaar tegen te hebben. Bijna unaniem waardeerden ze deze manier van werken. Bij de werkafspraken is de reactie meer genuanceerd. De een wil de afspraken liever "vrij interpreteren", anderen zeggen juist "ze regelmatig even door te kijken, om alles te ophouden."

Al met al is 85% van de huisartsen tevreden met het diagnostisch centrum. Ook de patiënten zijn tevreden, zo bleek uit een mini-enquête onder hen. Zelfs over de wachttijden die meestal toch wel zo'n uur bedragen (een kwartier bij het prikklab, daarna een half uur bij de röntgen) waren nauwelijks klachten te horen. Gematigd positief, kan het eindoordeel luiden. Maastricht heeft het duidelijk beter gedaan dan de andere diagnostisch centra door een bijzondere serie aanvullende maatregelen. Maar tegelijkertijd heeft het Maastrichtse centrum, net als de andere, nieuwe vraag gecreëerd, die er voorheen niet was; vraag die zeker niet volledig gecompenseerd wordt door verminderde druk op de tweede lijn.

Bestaansrecht

Blijft er toch voldoende bestaansrecht over voor dit soort huisartsdiagnostiek, is de vraag aan Pop. "Dat is geen reële vraag meer", luidt zijn antwoord, "Huisartsdiagnostiek is nu niet meer weg te denken".

Van WVC hoefde het in elk geval niet meer. Het ministerie beschouwt het experiment als mislukt. Maar volgens WVC-topambtenaar Gardebroek slaan de negatieve conclusies vooral op Oudenrijn: "We zagen tendenzen van een stijging in diagnostiek, terwijl de verwijscijfers niet afweken. Toegegeven, Maastricht toonde een lichte daling, maar dat was toen nog niet overtuigend. Daarenboven was de Maastrichtse situatie uniek. Er was een grote betrokkenheid en inzet vanuit ziekenhuis, universiteit en vakgroep Huisartsgeneeskunde en in 't bijzonder van Peter Pop. Alleen door een gigantische inspanning lukte het om positieve resultaten te behalen. Zo'n situatie kun je in een normaal, niet-academisch ziekenhuis niet voorstellen. We moesten kiezen; landelijk invoeren of niet en besloten er toen een punt achter te zetten."

Reden tot hoop

Niet alleen WVC, ook het zieken-

fonds en Beusmans benadrukken Pop's doorslaggevende rol. Beusmans: "Pop zat hier al jaren en had een enorm vertrouwen opgebouwd bij de huisartsen. Hij kan haast alles met ze doen wat hij wil, hij kan gewoon niet kapot."

Toch veranderen de tijden. De gunstigere resultaten deden het ziekenfonds ZZZL besluiten het diagnostisch centrum mede te gaan financieren. Adjunct-directeur drs. J. Jongen van het ZZZL: "Al zijn de effecten nog onvoldoende hard gemaakt, er is reden tot hoop. Onder enkele voorwaarden doen we daarom graag mee".

En zelfs WVC begint weer interesse te krijgen. Er is een goede kans dat het ministerie toch een effectmetingsonderzoek gaat subsidiëren. Maar de toekomst van het diagnostisch centrum nog verre van zeker. Structurele financiering is er niet. Behalve door het ZZZL wordt het diagnostisch centrum nu betaald door het ziekenhuis en uit het Vernieuwingsfonds, maar dat kan niet eeuwig duren. De organisatoren hebben dan ook hun twijfels. Pop: "Ik durf niet te zeggen of 't financieel haalbaar zal blijven, zeker waar men ziet dat overal bezuinigd moet worden:".

Paul Gobée

LOF VOOR ONDERWIJSVERSLAG, KRITIEK OP JAARVERSLAG

Het jaarverslag over 1987 van de RL moet zo veel mogelijk binnenskamers blijven. Het is onevenwichtig en onsamenhangend, het oogt niet en er zitten fouten en hiaten in, vindt de universiteitsraad. Enige representatieve functie kan het verslag maar beter niet krijgen, was dan ook de conclusie. Het college van bestuur erkent de kritiek volmondig.

Het jaarverslag wordt samengesteld naar richtlijnen van het departement van onderwijs, en uitsluitend ten behoeve van dat departement. Waarschijnlijk is dit verslag het laatste geweest; er zijn al universiteiten waar men niet meer op deze wijze jaarverslagen produceert. Volgens collegelid Dittrich beraadt het college zich erover of het jaarverslag in de toekomst zal blijven bestaan, en zo ja, in welke vorm. De functie van het verslag wordt steeds geringer nu het ministerie

ook verlangt dat er onderwijsverslagen en wetenschappelijke verslagen worden gemaakt.

Voor opzet en uitwerking van het onderwijsverslag 1987 had de raad grote waardering. Naar aanleiding van dit verslag zijn er in de voorbereidende raadscommissie vragen gesteld over de mate waarin in bepaalde faculteiten wordt afgeweken van de onderwijsfilosofie van deze universiteit: het probleemgestuurd leren. Vooral bij de economische en de juridische faculteit zou men niet meer zuiver in de leer zijn. Een universiteit die zich op dit punt van de rest wenst te onderscheiden moet haar onderwijsconceptie op universitair niveau bewaken, vond men in de commissie. Vandaar dat aan de U-raad zal worden voorgesteld om de faculteiten een aantal vragen voor te leggen over dit thema.

Wammes Bos

WAT IS "KATHOLIEK"?

- Katholiek betekent letterlijk: universeel, alomvattend.
- Hoe dienen wij het katholieke karakter van de katholieke kerk te verstaan.
- Over de spanning tussen de katholieke kerk als maatschappelijk georganiseerd instituut en haar universele opdracht.

Inleider: **Dr. Anton E. van Hooff OSB**

Monnik van de Abdij Sint-Benedictusberg Vaals. Studeerde filosofie en theologie aan Nederlandse, Franse en Duitse studiehuizen en de Universiteit van Freiburg. Proefschrift over de filosofische grondslag van de geloofsdaad. Is docent en lid Nederlandse redactieraad van het internationale katholieke tijdschrift *Communio*.

Datum: **Maandag 3 oktober, om 20.00 uur.**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**
Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling.

RK Studentenpastoraat

U bent van harte welkom!

studium generale

bulletin

Jaargang 7 nummer 1

Het Studium Generale bulletin is een uitgave van het Studium Generale te Maastricht. Het verschijnt drie tot zes maal per jaar en is bestemd voor studenten en medewerkers van het W.O. en het H.B.O. te Maastricht. Op verzoek kunnen overige geïnteresseerden het bulletin thuis gestuurd krijgen.

HET BUREAU STUDIUM GENERALE

De programma's van het Studium Generale worden georganiseerd door het bureau Studium Generale, dat gehuisvest is in het pand Lenculenstraat 14 (achter het kamerbureau) te Maastricht. De medewerkers zijn als volgt telefonisch te bereiken. Jacques Reiners en Peter Rietra 043-887226. Marja de Melker en Frits Nies 043-887230.

INFORMATIE

De activiteiten van het Studium Generale worden aangekondigd via het bulletin, dat enkele malen per jaar als bijlage bij de Universiteitskrant Observant verschijnt. De Observant wordt ten behoeve van de R.L.-studenten via de faculteiten verspreid. Medewerkers van de R.L. krijgen de Observant via de interne post. Studenten van het HBO kunnen de bulletins bij de diverse instellingen aan de balie verkrijgen. Op verzoek wordt het aan overige belangstellenden gratis toegestuurd (zie aanmeldingsstrookje elders in dit bulletin). Daarnaast kondigen wij de programma's aan via de plaatselijke en regionale media en middels affiches in de stad.

DE DOELSTELLING VAN STUDIUM GENERALE

Uitgaande van de taken van het wetenschappelijk onderwijs heeft het Studium Generale als taak naast en in samenwerking met de faculteiten te zorgen voor aanvullingen op het gebied van de individuele, sociale en culturele vorming en het inzicht in de samenhang der wetenschappen te bevorderen. Slechts een gedeelte van wat men na een universitaire studie wordt geacht te kunnen en te kennen, wordt aangeleerd via het bestaande onderwijssysteem. Naarmate de studieduur de laatste jaren is afgenomen, is er steeds minder tijd beschikbaar gekomen voor diverse vormen van algemene ontwikkeling. Het Studium Generale tracht in deze leerimte te voorzien.

Het Studium Generale in Maastricht richt zich met zijn activiteiten niet alleen op studenten van het wetenschappelijk onderwijs maar ook op studenten van het hoger beroepsonderwijs. In zijn programma stelt het dan ook naast onderwerpen uit de gezondheidszorg, de economie en de rechten, thema's uit de beeldende kunst, theater, muziek en architectuur aan de orde.

Bijzonder aan het Studium Generale is het feit dat de activiteiten, die gedeeltelijk een meer algemeen karakter hebben, ook voor belangstellenden uit de regio toegankelijk zijn. Hiermee geeft het Studium Generale uiting aan de wens van de Rijksuniversiteit Limburg om naast een economische ook een sociale en culturele betekenis te hebben voor de regio Zuid-Limburg.

KWARTET

Maastrichtse kunstenaars laten zich in de kaart kijken

Rob van Avesaath

In de tijd van provo en studentenopstand lieten ook Maastrichtse kunstenaars wel merken over een gedachtengoed te beschikken waarvan geboorneerde burgers een rolberoerte kregen. Kwaad liep een wethouder weg bij de opening van een tentoonstelling van de kunstenaarsgroep Artishock, waar ik de bekrompenheid van zijn kunstbeleid aan de kaak stelde. En al even vertoord toonde de toenmalige burgervader zich over het optreden van naaktdanseressen bij kunstgalerie Cooc, die de zedenpolitie over de vloer kreeg en gesloten moest worden. Er zijn meer voorbeelden aan te halen van Maastrichtse kortzichtigheid, een cultuurstad onwaardig. Dankzij ook de komst van de universiteit is er hier wel iets veranderd. Of dat veel is betwijfel ik voorsnog. Zo heeft de Maastrichtse dichter Pierre Kemp (1886-1967) ooit de wens geuit, mocht er een straat of plantsoen naar hem genoemd worden, om daar een gedicht aan toe te voegen, een van zijn befaamde 'kleine liederen', te weten: 'De la musique avant toute chose', hetgeen zo klinkt:

*Toen ik die boog daar had geüri-neerd
en ik het zonlicht er in ving, prees ik
intens,
ver van de wijsheid, die mij was ge-
leerd:
Wat schoon kristal is er toch in de
mens!
En in extase voor het lieflijke geluid:
Welk een muziek gaat van de mens
toch uit!*

Tot op heden is deze wens van de grote dichter, schrijver van menige ode aan Maastricht, niet in vervulling gegaan. In het stadspark staat een klein monument, maar de ruimte voor het gedicht - de 'kleine nachtmuziek' van Mozart evenarend - bleef oningevuld. De poëzie van Kemp wordt al te scabreus geacht.

naar. Om in kaarttermen te spreken: vals spelen is taboe. En men moet bereid zijn zich in de kaart te laten kijken, wat voor kaartspelers niet zo voor de hand ligt.

Chopin

Pianospel van Chopin zorgt in het atelier van Jef van de Leijgraaf in een oud schoolgebouw aan de Pastoor Kribsweg voor een zwaar romantische achtergrond voor een gesprek dat ik met hem heb over kwARTet.

Samen met de eveneens aanwezige graficus André Kok is hij verantwoordelijk voor de organisatie van kwARTet. Beiden zien in de manifestatie, als gezamenlijk optreden van een groot aantal kunstenaars in een stad met nogal wat tradities, vooral een mogelijkheid om een voor de kunst beter klimaat te scheppen. Een verruiming van de mogelijkheden. Ooit verscheen hier een rapport waarin werd vastgesteld dat in Maastricht de kloof tussen kunst en samenleving juist in de beeldende kunst het diepst is. De beeldende kunstenaar moet uit de marge van het maatschappelijk bestaan worden gehaald, zo werd bepleit. Hij zou moeten worden toegelaten tot de gesprekstafel van de stedelijke planners en ordenaars, als gelijkberechtigde van de ontwerpers van huizen, wijken en stadsuitbreiding die daar al zetelen. Bij de gemeente is het rapport in de kast gelegd. En daar ligt het nog.

Magisch

Pratend met Jef van de Leijgraaf blijkt zijn interesse als beeldhouwer en ruimtelijk vormgever vooral in de hoek van de stedebouw te liggen. Het nieuwe stadsdeel Randwyck zou wel eens een ghetto kunnen worden, zo vreest hij. Een al te kunstmatig concept, met te weinig wortels in de verbeeldingswereld van een meer menselijke architectuur. Zijn ruimtelijke ontwerpen, die hij als 'tekeningen in de ruimte' beschouwt, zijn sterk geïnspireerd door het thema boot, dat keer

op keer in zijn werk terugkeert, en dat zowel een voertuig en onderkomen (Noachs ark) als een magisch teken kan zijn.

'Toen de goden de mensheid schiepen, stelden zij voor de mensen de dood vast, hielden het leven echter zelf in handen' (Gilgamesh-epos), zo besefte de beeldhouwer, die het als zijn taak ziet de goden een handje te helpen door het leven in zijn beelden vast te houden en te bewaren.

Bewogen

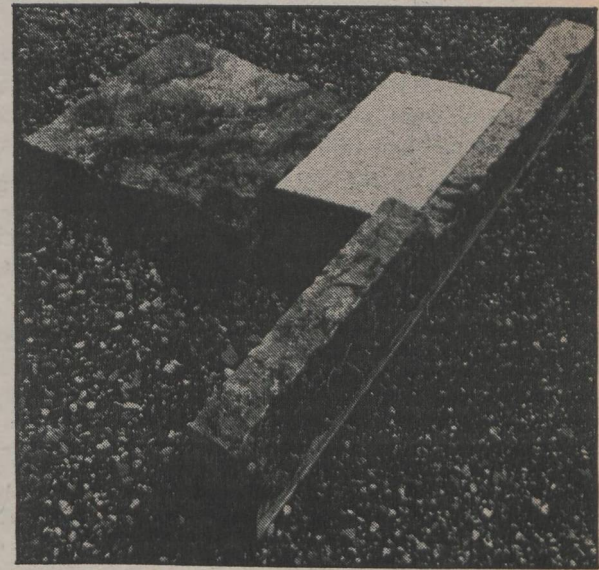
Jonger dan Jef van de Leijgraaf (36), die al een leven als marinier en andere beroepen achter zich had voordat hij ging beeldhouwen, is de amper 26-jarige notariszoon André Kok, die als tekenaar en graficus aan kwARTet deelneemt en vrijwel dagelijks actief is in de Grafische Werkplaats in Maastricht. Deze stichting stelt zich ten doel beroepskunstenaars en geïnteresseerde amateurs de mogelijkheid te bieden op grafisch gebied werkzaam te zijn. Tegen een geringe vergoeding stelt de werkplaats apparatuur en gereedschappen beschikbaar. De ateliers draaien prima, zo verzekert mij André Kok, die er verder op wijst dat de bijdrage van de Grafische Werkplaats aan de verzevenlijking van kwARTet niet gering is.

Zelf staat André Kok als graficus een bewogen beeldtaal voor, geïnspireerd door een persoonlijke motivatie, die hij met behulp van de Portugese dichter Fernando Pessoa als volgt onder woorden brengt:

*Ik kijk en ben bewogen,
Ben bewogen zoals water stroomt
wanneer de bodem helt,
En mijn poëzie is zo natuurlijk als
wanneer
de wind gaat waaien...*

Tot 3 oktober duurt kwARTet en laten ruim veertig beeldende kunstenaars zich in Maastricht in de kaart kijken.

Willem K. Coumans

Paul Verhulst

studiumgenerale

T A N G O

"De tango. Dat is niet de gladgeslepen salonmuziek van wijlen Malando. Dat zijn niet die giechelg bproefde passen tijdens de vierde of vijfde stijldansles. De tango, de echte, is iets anders. Een zeer gedefinieerd gevoel. Een in muziek gevat verdriet. Ook: poëzie. Zelfs: een bijna-levensbeschouwing, die, anders dan andere levensbeschouwingen, zijn optimale uitdrukkingswijze vindt in een dans. Anders dan bij jazz en blues, kent in Europa echter nauwelijks iemand zijn ware karakter, de oorsprong ervan, het gevoel erachter, de droefheid waaruit, de hartstocht waarmee."

(Ana Sebastián en Luis Labraña, 1988)

De laatste jaren neemt de belangstelling voor de tango in Europa toe. In Parijs is een paar jaar geleden het tango-café "Trottoirs de Buenos Aires" opgericht en in Toulouse, de geboorteplaats van de beroemde filmacteur en zanger Carlos Gardel is in 1981 een congres over de tango georganiseerd. Deze belangstelling is het gevolg van de vernieuwing van de tangomuziek onder invloed van Astor Piazzolla. Hierdoor kregen de oervormen van de tango ook meer aandacht.

Daarnaast speelt de aanwezigheid van Argentijnse bannelingen en vluchtelingen in West Europa een rol van betekenis. Door hen komen wij in aanraking met hun cultuur. Tenslotte vermelden wij dan nog de initiatieven van professionele dansers die de danscultuur willen veranderen en verrijken.

In Nederland kunnen wij de laatste jaren eigenlijk spreken van een tangocultus.

Concerten van tango-orkesten in onder andere de Meervaart te Amsterdam, een Studium Generale in Utrecht, het ontstaan van tangoscholen verspreid over het hele land (hier heeft de rondtrekkende Boulevard of Broken Dreams een grote invloed op gehad), een aantal (dans)orkesten

wordt opgericht, er worden grammofoonplaten uitgebracht van Nederlandse tango-orkesten (o.a. van El Choclo) en ook de media besteden veel aandacht aan het verschijnsel. In de Amsterdamse discotheek De Roxy worden maandelijks tango-avonden gehouden en eenmaal per jaar vindt er een grote manifestatie plaats met als titel: Tangoleanda. Maastricht blijft uiteraard bij dit alles niet achter. Er zijn door de Maastrichtse tangoschool inmiddels drie tangosalons (dansavonden met levende muziek) in het Casino Slavante en de Redoute van de Stadsschouwburg georganiseerd. De bezoekers-aantallen overtroffen tot nu toe alle verwachtingen. Ook straten van Maastricht fungeerden enige weken geleden als decor voor een echte straat-tango: de Looierstraat en het O.L.V.-plein. Inmiddels draaien de danscursussen op de tangoschool weer op volle toeren en biedt Café Satyricon wekelijks op de maandagavond onderdak aan enige tientallen tangisten.

Tekeningen die erop wijzen dat de warmbloedige tango aanslaat in ons land en zeker in Maastricht.

In november besteedt het Studium Generale van de Rijksuniversiteit Limburg aandacht aan de tango, met

name als dansvorm, waarbij onder andere de historische, de sociologische en de geografische achtergronden belicht worden.

Het publiek zal daarbij gestimuleerd worden om ook actief (door het volgen van danslessen) aan het programma deel te nemen.

Bij de totstandkoming van dit programma hebben de volgende instanties hun medewerking verleend:

- + tangoschool Maastricht
- + tangoschool Amsterdam
- Cultureel Centrum Maastricht
- Ambassade van Argentinië Den Haag
- Nederlandse Ambassade Buenos Aires.

De programma-opzet is als volgt:

1. lezingencyclus

Donderdag 3 november, 20.00 uur, Aula RL

De geschiedenis van Argentinië door: Hans Vogel, docent geschiedenis van Latijns Amerika, Rijksuniversiteit, Leiden.

Donderdag 10 november, 20.00 uur, Aula RL

De tango als cultuurverschijnsel door: Ana Sebastián, docente Spaanse letterkunde, Vrije Universiteit Amsterdam

Donderdag 17 november, 20.00 uur, Aula RL

De techniek van de dans door: Wouter Brave, tangoleraar te Amsterdam

Vrijdag 25 november, 21.30 uur, Theatercafé Stadsschouwburg

De oorsprong van de tango: de muziek

door: Juan Carlos Cáceres, cultuurhistoricus en musicus te Parijs

2. tentoonstellingen:

Periode: vrijdag 4 t/m vrijdag 2 december

- foto's/tekeningen over de tango (samenstelling Luis Labraña);
- 30 tekeningen van Hermenegildo Sabat, Buenos Aires.

Plaats: Bonnefantencomplex/Universiteitsbibliotheek

3. filmcyclus met als thema "de Argentijnse film":

- Een selectie uit de volgende films:
- Operacion massacre
 - Una historia oficial
 - A dirty little war
 - Con alma y vida
 - Tango, el exilio de Gardel
 - El amor es una mujer gorda
 - El hombre que gano la razon

Colofon

Redactie: Frits Nies, Jacques Reiners
Bijdragen: Klaas van Berkel, Willem K. Coumans, Luis Labraña, Ton Quik
Ontwerp: Annemiek Kusters
Redactie-secretariaat: Marja de Melker
Druk: Limburgs Dagblad Heerlen
Opplage: 9000 stuks

4. filmcyclus met als thema "de tango":

Een selectie uit de volgende films:

- El tango en el cine
- Gardel, el alma que cantó
- Tango es una historia
- Tango, el baile nuestro
- Spurs of tango
- Sur

5. danslessen:

Organisatie: Tangoschool Maastricht

6. concerten:

Vrijdag 25 november, 23.00 uur, Theatercafé:
Concert door: Otros tiempos

Zaterdag 26 november, 21.00 uur, Bonbonnière:

Concert door: Gotan, quintet van Juan Carlos Cáceres
22.30 uur, Redoute:
Tangosalon met levende muziek

In onder
braña w
ontstaar
De Tan
In de
eeuw v
voorbee
een cen
In de o
uit Ne
ras zou
immigr
mensen
loosheic
ries, kw
illusies
Binnen
nam de
toe van
950.891
Het aar
opname
stad ge
doxe, o
bitieuse
tillos (h
kamers
kamer
families
binnenj
kend h
leerden
ven me
compact
ten die
ontstor
de con
groep
culture
Zonder
stuk g
immigr
mer ve
dan in
desillus
de nost
ven ve
ze zijn
de Eur
Op die
dere or
wikkel
manier
bekijke
solidar
lijkheic
familie
contro
die aar
maatsc
te par
rij.
Wat be
de tang
meltin
van de
candor
De car
van de
woner
ke jor
grante
klanke
die sw
die zo
gers, e
Dit be
woont
rios de
trum
gers w
In de
was ir
Spaans
ra in d
zich v

In onderstaand artikel van Luis Labraña wordt nader ingegaan op het ontstaan van de tango als dansvorm.

De Tango: de dans en zijn evolutie

In de tweede helft van de vorige eeuw werd Argentinië naar Frans voorbeeld geherstructureerd volgens een centralistisch model.

In de overtuiging dat de immigratie uit Noord-Europa het Amerikaans ras zou verbeteren, werd een massale immigratie gepland. Deze stroom mensen, op de vlucht voor werkloosheid, honger en politieke agitatie, kwam dronken van dromen en illusies in Argentinië aan.

Binnen de korte periode van 35 jaar nam de bevolking van Buenos Aires toe van 177.787 inwoners in 1869 tot 950.891 in 1904.

Het aantal immigranten overtrof de opnamecapaciteit van het land. In de stad gestrand, stapelde deze heterodoxe, onrustige, bereidwillige en ambitieuze massa zich op in de conventillos (huurkazernes met 50 tot 100 kamers. Elke familie bewoonde een kamer en deelde met de resterende families het toilet, de keuken en de binnenplaats). Machteloos toekijkend hoe hun dromen vervlogen, leerden de buitenlanders samen te leven met hun burens: de negers en de compadres (ex-gauchos en ex-soldaten die nu in de stad woonden). Zo ontstond op de binnenplaatsen van de conventillos een nieuwe etnische groepering met haar typische sociaal-culturele eigenschappen.

Zonder de mogelijkheid een eigen stuk grond te verkrijgen moest de immigrant de uitbuiting als werknemer verdragen met minder voordelen dan in zijn land van herkomst. De desillusies, de harde werkelijkheid, de nostalgie en de strijd om te overleven veranderden op ingrijpende wijze zijn waardenpatroon dat hij van de Europese cultuur had overgeërfd. Op die binnenplaats, die hij met andere ongelukkigen moest delen, ontwikkelde de immigrant een nieuwe manier om de wereld en het leven te bekijken: ambitie maakte plaats voor solidariteit, wantrouwen voor hartelijkheid, hoop voor verslagenheid, familie voor promiscuïteit. Deze oncontroleerbare en vreemde wereld die aan de rand van de gevestigde maatschappij ontstond, veroorzaakte paniek bij de 'fatsoenlijke' bourgeoisie.

Wat betreft de muzikale oorsprong is de tango het resultaat van de samensmelting op diezelfde binnenplaatsen van de habanera, de milonga en de candombe.

De candombe is de trommelmuziek van de negers, de oorspronkelijke bewoners van de conventillos. De blanke jongeren, compadres en immigranten, namen deze zo familiäre klanken in zich op en maakten zich die swing, die manier van bewegen die zo karakteristiek is voor de negers, eigen.

Dit bepaalde de nieuwe culturele gewoontes van de jeugd die in de barrios del tabor (buurten in het centrum van Buenos Aires waar de negers woonden) leefde.

In de tweede helft van de 19e eeuw was in Buenos Aires en in de hele Spaanse wereld de Cubaanse habanera in de mode. Deze droeg de kiem in zich van wat later de tango zou wor-

den. Deze habanera verkreeg, toen zij gedanst werd door de jeugd van de barrio del tabor, een nieuwe choreografie: gewaagd en sensueel, als gevolg van de swing die deze dansers haar oplegden. De aangeboren sensualiteit, ontwikkeld in het promiscuë leven van de conventillo, bevrijdde zich op de dansvloeren, schoorde de meesten van de aanwezigen en noodzaakte de bastonero (een soort opzichter die voorzien van een stok toezicht hield op het dansen) tot optreden.

Terwijl de man de partner bij de taille vasthield, bewogen beiden zich zigzaggend op de cadans van de muziek voort en hielden zij plotseling in om provocerend hun vermogen tot improvisatie te tonen en om het applaus van hun vrienden en bewonderaars in ontvangst te nemen.

Deze interrupties en improvisaties onder het dansen werden cortes en quebradas genoemd. Deze nieuwe vorm van dansen begon men habanera met quebrada en corte te noemen. De afwijzing van en de censuur op deze manier van de habanera te dansen nam toe. De jongeren van de lagere sociale klassen werden geweerd uit de 'fatsoenlijke' danssalons. In hun eigen buurten gingen de dansers door met het perfectioneren van hun nieuwe danspassen. Op hun beurt ontwikkelden de musici, in hun poging zich aan de nieuwe choreografie aan te passen, een nieuwe muzikale vorm die met het verstrijken van de tijd tango genoemd werd. En eenmaal volwassen, omstreeks 1880, komt de tango in de bordelen van de stad terecht.

sche en culturele component.

Zonder een veelbelovende toekomst vochten de immigranten voor hun levensonderhoud: door te werken, te stelen of de prostitutie in te gaan. Zij richtten clubs, verenigingen en vakbonden op; op hun omgeving brachten zij de overblijfselen van hun culturen over en aan de tango in het bijzonder schonken zij, door middel van de bandoneón, een diep en nostalgisch gevoel voor het leven.

De beperkte ruimte van de bordelen, de zorg om geen ruzies uit te lokken, het dansen met een prostituee, de psychologische druk van het verblijf in die omgeving, veranderden de tango in iets plechtigs. Een dansbare vorm werd gedefinieerd, een langzamere en zwierigere vorm, waarbij de cortes en quebradas een zeker formalisme opgelegd kregen.

Het bordeel functioneerde eind vorige eeuw als ontmoetingscentrum voor mannen, waarbij er een band ontstond tussen de mannen uit de voorsteden en die uit het centrum van Buenos Aires.

Daar leerden de jonge mannen uit betere kringen tijdens hun escapades de tango kennen.

In het geheim onderwezen zij hem aan de vrouwen in hun familie en aan de jonge knapen die wegens hun leeftijd niet naar de hoeren mochten.

Pas nadat de Parijse jet-set de tango gedanst had, werd hij formeel geaccepteerd in de danssalons van Buenos Aires.

Vanaf die tijd in de bordelen tot op de dag van vandaag heeft de choreografie van de tango geen enkele variant van belang meer voortgebracht.

De Redoute van de Stadsschouwburg

In de eerste fase van zijn ontwikkeling was de tango snel en vrolijk; hij bezat een breed gamma van choreografische mogelijkheden. De tweede fase daarentegen, de fase die in het bordeel begint, zal zich kenmerken door het verlies van zijn choreografische en muzikale frisheid. Deze veranderingen werden bepaald door sociaal-culturele factoren die hun oorsprong hadden in het falen van de toepassing van het migratieplan en in het verdwijnen van de neger als etni-

Hij is langzamer geworden en heeft de cortes en quebradas opgeofferd ten behoeve van een grotere intimiteit; de rationele communicatie heeft de plaats ingenomen van de lichamelijke expressie en van de swing die, net zoals de negers van Buenos Aires, verloren is gegaan in een of andere hoek van ons historisch geheugen.

Drs. L. Labraña
Amsterdam

AGENDA

9 september t/m 2 oktober tentoonstellingen	Bonnefantencomplex en Tuinen Jezuïetenklooster kwARTet Kunstenaarsvereniging "Ver. I.O." Grafische Werkplaats Maastricht
donderdag 6 oktober lezing	20.00 uur Aula RL Inleiding: Het cultuurbegrip door Prof. dr. H.W. van der Dunk, Rijksuniversiteit Utrecht
donderdag 13 oktober lezing	20.00 uur Aula RL Cultuur en wetenschap door Prof. dr. K. van Berkel, Open Universiteit, Heerlen
dinsdag 18 oktober lezing	20.00 uur Aula RL Cultuur en kunst door Prof. dr. H. van den Bergh, Open Universiteit, Heerlen
donderdag 27 oktober lezing	20.00 uur Aula RL Cultuur en techniek door Prof. dr. ir. G.H. de Vries, Rijksuniversiteit Limburg, Maastricht
donderdag 3 november lezing	20.00 uur Aula RL De geschiedenis van Argentinië door Hans Vogel, Rijksuniversiteit Leiden
4 november t/m 2 december tentoonstelling	Bonnefantencomplex Tango Tekeningen van Hermenegildo Sábat, Argentinië Documentair materiaal uit de collectie Luis Labraña
donderdag 10 november lezing	20.00 uur Aula RL De tango als cultuurverschijnsel door Ana Sebastián, Vrije Universiteit, Amsterdam
donderdag 17 november lezing	20.00 uur Aula RL Technische aspecten van de dans door Wouter Brave, dansleraar te Amsterdam
donderdag 24 november lezing	20.00 uur Aula RL (Post)modernisme – het debat over de kenmerken van onze wereld door Prof. dr. W. van Reijen, Rijksuniversiteit, Utrecht
vrijdag 25 november lezing	21.30 uur Theatercafé Stadsschouwburg De oorsprong van de muziek van de tango door Juan Carlos Cáceres, cultuurhistoricus en musicus, Parijs
concert	23.00 uur Theatercafé Trio "Otros Tiempos"
zaterdag 26 november concert	21.00 uur Bonbonnière "Gotan", quintet van Juan Carlos Cáceres
tangosalon	22.30 uur Redoute dansorkest en optredens door dansparen van tango- scholen uit Maastricht en Amsterdam
donderdag 1 december lezing	20.00 uur Aula RL Postmodernisme in kunst, architectuur en vormge- ving door Johan Thielemans, programmamaker BRT te- levisie
donderdag 8 december lezing	20.00 uur Aula RL Pomo & Politiek door John Jansen van Galen, hoofdredakteur HP
donderdag 15 december lezing	20.00 uur Aula RL (Klassieke) muziek en postmodernisme door Leo Samama, free-lance muziekredakteur NRC Handelsblad

Openingstijden tentoonstellingen

Universiteitsbibliotheek/Bonnefantencomplex:
maandag t/m vrijdag: 9.00-21.00 uur
zaterdag: 9.00-13.00 uur

Tuinen Jezuïetenklooster:
maandag t/m vrijdag: 9.00-17.00 uur

Locaties

De activiteiten van het Studium Generale worden op de volgende plaatsen georganiseerd:
Aula Jezuïetenklooster, Tongersestraat 53:
lezingen, literaire avonden, films, video
Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4:
lezingen
Bonnefantencomplex/Universiteitsbibliotheek, Bonnefantenstraat 2:
tentoonstellingen
Tuin Jezuïetenklooster, Bonnefantenstraat:
tentoonstellingen
Stadsschouwburg Maastricht
Achter de Comedie:
concerten

Postmodernisme

tussen Lyotard en turbotaal

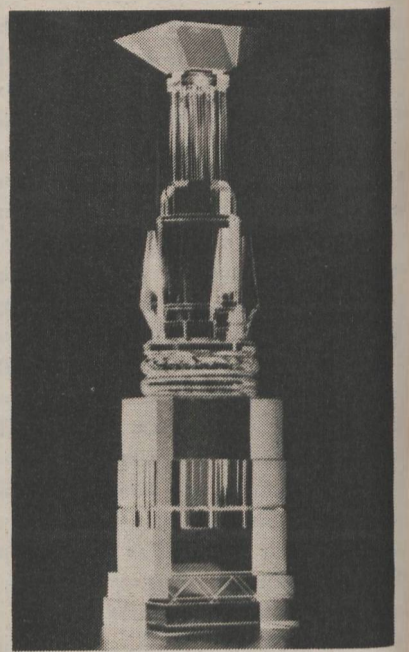
Weinig woorden worden de laatste jaren zoveel loos gebruikt als postmodern en postmodernisme. Er bestaat geen consensus over de betekenis. Het woord postmodern lijkt een panacee in de omgangstaal die behoefte is aan etiketten. De term die in de jaren '70 werd geïntroduceerd en "verdedigd" om nieuwe stromingen te typeren, wordt steeds meer gebruikt om een houding (of een gebrek aan houding) aan te geven. Op de keper beschouwd worden er clichés mee gevormd en in stand gehouden. Toch kan men blijkbaar niet zonder het woord om bepaalde fenomenen te benoemen. Dat is op zich al reden genoeg om de vele betekenisverschillen- de auteurs er aan geven, te onderscheiden. In de architectuur praat men over iets anders dan in de literatuur. Binnen die disciplines zijn de meningsverschillen soms zo groot, dat hooglopende onenigheid en een toenemende allergie voor de term het gevolg zijn. Zoals het woord al aangeeft gaat het minder om een radicaal nieuwe beweging dan om een verhouding tot het 'moderne'. Maar veel verder dan deze algemeenheid reikt de eenstemmigheid niet. Is er een radicale breuk met het moderne, of maakt het 'post' nog deel uit van het 'moderne'? Is de overgang te markeren? Voor een aantal auteurs in de jaren '70 was de situatie duidelijk. Charles Jencks publiceerde in '77: "The language of Post-modern architecture". De moderne

architectuur, de wereld van de bijna identieke, anonieme blokkendozen, is dood. Daarvoor in de plaats komt een architectuur, die principieel is op te vatten door het gebruik van dubbele codes, te verstaan voor respectievelijk de vakbroeders en het publiek. Postmoderne architectuur benut voor iedereen verstaanbare metaforen en zoekt een relatie met de omgeving. Contrasten worden niet overbrugd. Door het modernisme verstoten vormen en opvattingen worden gerevitaliseerd. Jencks heeft zich met zijn categorisering van de architectuur en de architecten vaak de woede op de hals gehaald van architecten en kunstenaars die er niet van gediend waren in zijn laatste verdwijnen. Sindsdien heeft Jencks zelf zijn terminologie enkele malen bijgesteld, maar hij blijft trouw aan zijn uitgangspunt. Andere architectuurcritici zijn gelukkig minder expliciet in hun definities, ook al is de mening dat het postmoderne een breuk met het modernisme van de 'Internationale Stijl' betekent sterk aanwezig. Een geheel ander geluid komt uit de hoek van de literatuur. Iemand als Ihab Hassan accepteert de breuk niet, bijvoorbeeld omdat een periode beschouwd moet worden in termen van zowel continuïteit als discontinuïteit. De verschillen verschuiven, veranderen en lossen op. Desalniettemin publiceerde hij een lijst van verschillen tussen mo-

derne en postmodernisme: 'centring-verspreiding, bepaaldheid-onbepaaldheid, doelspel, selectie-kombinatie, synthese-antithese etc. Hij durft het niet aan om een cultureel concept van het postmodernisme vast te leggen en beantwoordt de vraag of er enige zowel cognitieve als sociale verandering aan de gang is met: "We kunnen slechts gissen en blijven gissen; het onzichtbare schrijven, de inkt van de tijd wordt alleen leesbaar als geschiedenis." Toen de Franse filosoof Jean François Lyotard werd gevraagd wat postmodernisme is, gaf hij als antwoord dat niet te weten. Toch is hij de schrijver van "Le condition postmoderne" (1979) en "Le postmoderne expliqué aux enfants" (1984/86). Deze laatste bundel met haar bedrieglijk eenvoudige titel bevat 10 brieven aan kinderen van zijn vrienden. Lyotard analyseert op snijdende manier het woord postmodern. Hij moet weinig hebben van de breuk-theorie en nog minder van het gepopulariseerde graaien in de grabbelton van de geschiedenis. Het geknutsel met citaten leidt tot eclecticisme, een nulpunt in de hedendaagse cultuur, waar men genoeg schept in het 'het geeft niet wat'. Nog verder in de afkeer van het 'postmodernisme' ging Jürgen Habermas die sprak over een affectieve stroming die in de poriën van alle gebieden van het intellectuele leven is binnengedrongen en aanleiding geeft tot een nieuw conservatisme. Hijzelf vindt dat het 'moderne project' moet worden voltooid. Volgens Lyotard zijn de grote ideeën van de moderne tijd niet uitgekomen. Het vertrouwen in de algehele emancipatie van de mensheid door de vooruitgang van de wetenschap, de techniek en de kunst en door de politieke vrijheid is be-

schaamd. De totalitaire oorlogen, de milieurampen, de kloof tussen het rijke Noorden en het arme Zuiden, de werkloosheid enz. scheuren het moderne front. Men gelooft niet meer in de 'grote vertellingen'. Lyotard benadrukt dat het postmoderne samenhangt met de toegenomen complexiteit in bijna alle gebieden van het dagelijks leven, een bijna onontkoombare individualisering en de ongekende ontwikkeling van de technowetenschap. Deze heeft het moderne project voltooid: de mens maakt zich meester van de natuur, maar brengt dit project tevens grondig uit evenwicht. Als het aankomt op het geven van alternatieven is Lyotard zeer terughoudend; hij noemt het postmoderne eerder een proces van analyse, anamnese, analogie en anamorfose dan een beweging van herhaling.

De tentoonstelling die van 19 november 1988 tot en met 3 februari 1989 in het Bonnefantenmuseum te zien is, verwijst ondubbelzinnig naar de brievenbundel van Lyotard. Door het gebruik van de titel wordt niet alleen gerefereerd aan Lyotard's opmerkingen over het postmoderne, maar ook zijn ideeën over vorming en educatie. De expositie geeft geen lopend verhaal met probleemstelling en mogelijke oplossingen. Er wordt (meestal) nieuw werk getoond van architecten, vormgevers en kunstenaars, die niet gebrand zijn op een plaatsje in het postmoderne pantheon, maar wel geïnteresseerd zijn om te laten zien welke oplossingen zij nu aandragen. Ter gelegenheid van de expositie in het Bonnefantenmuseum organiseert Studium Generale een lezingencyclus over het postmoderne, maar kiest daarbij een bredere horizon dan de tentoonstelling.

Hans Hollein

Er wordt uitgegaan van discussies in verschillende vakgebieden: na een inleidende lezing door adviseur van de expositie Prof. Dr. Willem van Reijen volgen er lezingen over respectievelijk kunst, architectuur en vormgeving, door Johan Thielemans (BRT televisie), politiek, door John Jansen van Galen (HP), en (klassieke) muziek, door Leo Samama (NRC Handelsblad).

Ton Quik

Cultuurgeschiedenis

"Romein ("Geschiedenis als bindsteen der wetenschappen", in: J. Romein, Carillon der tijden, Amsterdam, 1953, -red.) verstond onder cultuurgeschiedenis alles wat niet tot de geschiedenis van Kerk en Staat gerekend kan worden, en hij zal ook wel bedoeld hebben: alles wat buiten de sociaal-economische geschiedenis valt. De cultuurhistoricus moest genoeg nemen met de kruimels van Clio's dis. Door de verruiming die het cultuurbegrip heeft ondergaan is het in beginsel mogelijk die ondergeschikte positie ongedaan te maken, en de cultuurgeschiedenis, die zich de laatste jaren met nieuw zelfvertrouwen presenteert, wil in die zin ook duidelijk een cultuurgeschiedenis-nieuwe-stijl zijn. Als cultuur alle niet-erfelijke levensuitingen van de mens omvat, vallen ook aspecten van de geschiedenis onder cultuur die traditioneel buiten het bereik van de cultuurhistoricus lagen. Het staatkundige leven is net zo goed een cultureel verschijnsel als het muziekleven of de literatuur en de politieke geschiedenis is eerder een onderdeel van de cultuurgeschiedenis dan een aparte tak van de geschiedwetenschap. En hetzelfde geldt voor de economische en de rechtsgeschiedenis. Als we het antropologische cultuurbegrip als leidraad nemen, hoeft de cultuurgeschiedenis niet langer tevreden te zijn met de restjes die haar grote broers overlaten.

Zodra de cultuurgeschiedenis echter alle aspecten van het verleden gaat opeisen, doemt een heel ander probleem op. Leed de cultuurgeschiedenis eerst onder de onderwaardering van de andere historische disciplines, nu dreigt zij te bezwijken onder haar eigen pretenties en lijkt zij gefrustreerd te worden doordat zij te veel tegelijk wil. Als alle niet-erfelijke levensuitingen van de mens samen de cultuur vormen, wat is er dan in de geschiedenis dat geen cultuurgeschiedenis is en wat is dan nog het verschil tussen geschiedenis en cultuurgeschiedenis? Als er geen geschiedenis is dan cultuurgeschiedenis, wat is dan de zin van het onderscheid tussen beide? Die bezwaren zijn gerechtvaardigd en ik geloof dat als de cultuurgeschiedenis zich door het overnemen van een ruimer cultuurbegrip wil ontworstelen aan de inferieure status die zij voorheen had, zij tegelijkertijd ook wat van haar pretenties moet opgeven om te voorkomen dat alle geschiedenis in de cultuurgeschiedenis opgaat. De cultuurgeschiedenis kan dit doen door zich te concentreren op de samenbindende rol die ik zojuist ter sprake bracht. Cultuurgeschiedenis in de nieuwe, verruimde betekenis van het woord is geen optelsom van alle onderdelen van de geschiedwetenschap, geen aaneenrijging van sociale, economische, politieke, intellectuele en kerkelijke geschiedenis, om maar wat te noemen. In

de cultuurgeschiedenis gaat het -idealer- niet om de onderdelen, maar om het geheel, niet om de afzonderlijke uitingen der cultuur, maar om de samenhang daartussen. Zo opgevat valt alle geschiedenis onder de cultuurgeschiedenis, zonder dat de geschiedwetenschap opgaat in de cultuurgeschiedenis. Het goed recht van de economische geschiedenis of de politieke geschiedenis wordt door de nieuwe cultuurgeschiedenis niet bestreden. De cultuurgeschiedenis bestudeert iets wat meestal door geen van de bestaande disciplines wordt bestudeerd. De kunstgeschiedenis bestudeert de stijlontwikkeling, de politieke geschiedenis de veranderingen in de machtsverhoudingen en de wetenschapsgeschiedenis de wisselende wereldbeelden, maar men beoefent cultuurgeschiedenis zodra men zo iets algemeen als 'de levensstijl' van een samenleving bestudeert. Maar ook wie één van die afzonderlijke disciplines beoefent met het oog op het grotere verband, kan zich met het volste recht cultuurhistoricus noemen. Cultuurgeschiedenis als studie van de samenhang in een bepaalde cultuur is door haar overkoepelende pretenties bijzonder kwetsbaar. Juist omdat het terrein van de cultuurgeschiedenis zo breed is, dreigt zij voortdurend ondergraven te worden door het specialisme. Studies die de synthese en de integratie nastreven staan altijd zwak tegenover het specialisme, alleen al omdat specialisten het minder moeilijk hebben met het aantonen van de haalbaarheid van hun onderneming. De tendens in de wetenschapsbe-

oefening is steeds die van de specialisatie, niet die van de integratie." (Fragment uit: "Renaissance der cultuurwetenschap", K. van Berkel, Martinus Nijhoff BV, Leiden, 1986)

Bijna gelijktijdig verschoof zowel in de Verenigde Staten als in Frankrijk de aandacht van de spraakmakende historici van emancipatorische of structurele sociale en economische geschiedenis naar cultuurgeschiedenis. De koerswijziging van de Franse historicus Emmanuel Le Roy Ladurie is hiervan een sprekend voorbeeld. Schreef hij eerst technische boeken over de geschiedenis van het klimaat en over de ontwikkeling van demografische en sociale structuren, in 1975 werd hij wereldberoemd met zijn studie over een dorpje met enkele honderden inwoners, Montaillou. Cultuur werd de nieuwe term binnen het historisch onderzoek. Wat in de jaren zestig als elitair werd afgedaan, bleek nu een enorm publiek aan te trekken. Niet alleen de uitgever (Ginsburg en Le Roy Ladurie) werden in vele talen uitgegeven, zag hier een gat in de markt. Ook de universiteiten probeerden in te spelen op deze nieuwe, zo op het oog massale belangstelling. De Open Universiteit ontwikkelde een studierichting in de cultuurwetenschappen en aan diverse Nederlandse universiteiten, onder welke ook de Maastrichtse, wordt gewerkt aan de opbouw van studieprogramma's onder de benaming Kunst en Cultuurwetenschappen, Culturele Studies of, het meest neutraal, Algemene Letteren. Er

is overduidelijk vraag naar cultuurgeschiedenis. Hoe ligt het nu met het aanbod? Is de hernieuwde belangstelling voor de geschiedenis van de cultuur een herhaling van eerder gedane zetten? Onderzoek in Frankrijk en de Verenigde Staten laat zien dat er iets nieuws aan de hand is. En in Nederland probeert men eveneens verder te komen dan alleen Huizinga weer uit de kast te halen. Zowel de resultaten van de wetenschapsgeschiedenis als van de sociale geschiedenis worden nu benut bij het hernieuwd onderzoeken van de cultuur.

In de lezingencyclus van Studium Generale in de maand oktober kan een breed publiek kennis maken met dit fenomeen.

Na een algemene inleiding zal in een drietal volgende lezingen de cultuur in diverse aspecten historisch worden belicht:

- donderdag 6 oktober, Inleiding, het cultuurbegrip, door Prof. Dr. H.W. von der Dunk, RU Utrecht;
- donderdag 13 oktober, Cultuur en wetenschap, door Prof. Dr. K. van Berkel, OU Heerlen;
- dinsdag 18 oktober, Cultuur en kunst, door Prof. Dr. H. van den Bergh, OU Heerlen;
- donderdag 27 oktober, Cultuur en techniek, door Prof. Dr. Ir. G. de Vries, RL Maastricht.

Nog te verkrijgen publicaties van Studium Generale:

Beeldteken, catalogus	f 2,50
Er was, er is, catalogus	f 5,-
De Verbeelding Begrensd, catalogus	f 7,50
Piranesi en Rome, catalogus	f 7,50
International Media Meeting	f 7,50
Ze hant siech jet doava jemaat, catalogus	f 4,-
Aristoteles' natuurfilosofie	gratis
Oosterse filosofie	f 2,50
Seksualiteit, verslag lezingencyclus	f 2,50
Homoseksualiteit en Wetenschap, documentatiemap	f 2,50
Ssst... literatuur: Jan Siebelink	f 1,50
Ssst... literatuur: Hubert Lampo	f 1,50
MoNUment, verslaglezingencyclus	f 3,50
MoNUment, catalogus	f 7,50
Stad in de spiegel, verslaglezingencyclus	f 5,-
Het boek en de kunstenaar, catalogus	f 7,50
Over schilderkunst, catalogus	f 7,50

Bulletin Studium Generale

Wilt u ons bulletin regelmatig ontvangen en bent u nog niet geabonneerd, vult u dan onderstaande bon in. Als u extra geïnteresseerd wilt worden op speciale activiteiten, dan kunt u de activiteiten van uw keuze aankruisen.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

tentoonstellingen filmvertoningen

theatervoorstellingen lezingen

concerten literaire avonden

Deze bon opsturen naar: Studium Generale, Postbus 616, 6200 MD Maastricht

Begeleidingscommissie Studium Generale

Staffleden R.L.: Prof. dr. F. Bonke (voorzitter), mr. G.R. de Groot (FdR), prof. dr. W. Callebaut (FdAW), vacature (FdG), drs. A. van Ijerson (FdEW), mw. drs. E. de Leeuw (FdGW)

Studentlid R.L.: M. Braeken (FdR)

Staffleden HBO Maastricht: Drs. G. Weyers (HOV), L. Hamaekers (RHM), Academie voor Beeldende Kunst), O. Zwiertink (RHM, Toneelacademie)

Studentlid HBO: vacature

Toehoorder/buitenlid: T. Quik (Bonnefantenmuseum)

Secretaris/plaatsvervangend secr.: Drs. J. Reiners, drs. F. Nies (beiden bureau SG)

Vacature student-lid HBO in begeleidingscommissie Studium Generale

Vanaf het begin van 1988 bestaat er binnen de Begeleidingscommissie Studium Generale een vacature voor een student-lid namens het HBO te Maastricht.

Hierbij roepen wij, mede gelet op de voornamelijk mannelijke samenstelling van de Begeleidingscommissie, met name vrouwelijke kandidaten op voor dit lidmaatschap.

Voor inlichtingen kan men contact opnemen met het secretariaat van de Begeleidingscommissie: Bureau Studium Generale, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, 043-887226 of 887230.

Wim Gijselaers meet de kwaliteit van het onderwijsproces

"PERMANENT GOEDE OF SLECHTE TUTOREN BESTAAN NIET"

Het Maastrichtse onderwijsprogramma wordt systematisch geëvalueerd, vooral met behulp van vragenlijsten die het oordeel van studenten (en docenten) over de kwaliteit van dat onderwijs meten. Maar kan een student wel objectief blijven over het blok waarvan hij de toets niet heeft gehaald of over die sympathieke tutor die hem onlangs nog meetroonde naar de kroeg? En mag de faculteit de opinie van studenten over tutores mee laten wegen bij het toekennen van bevorderingen?

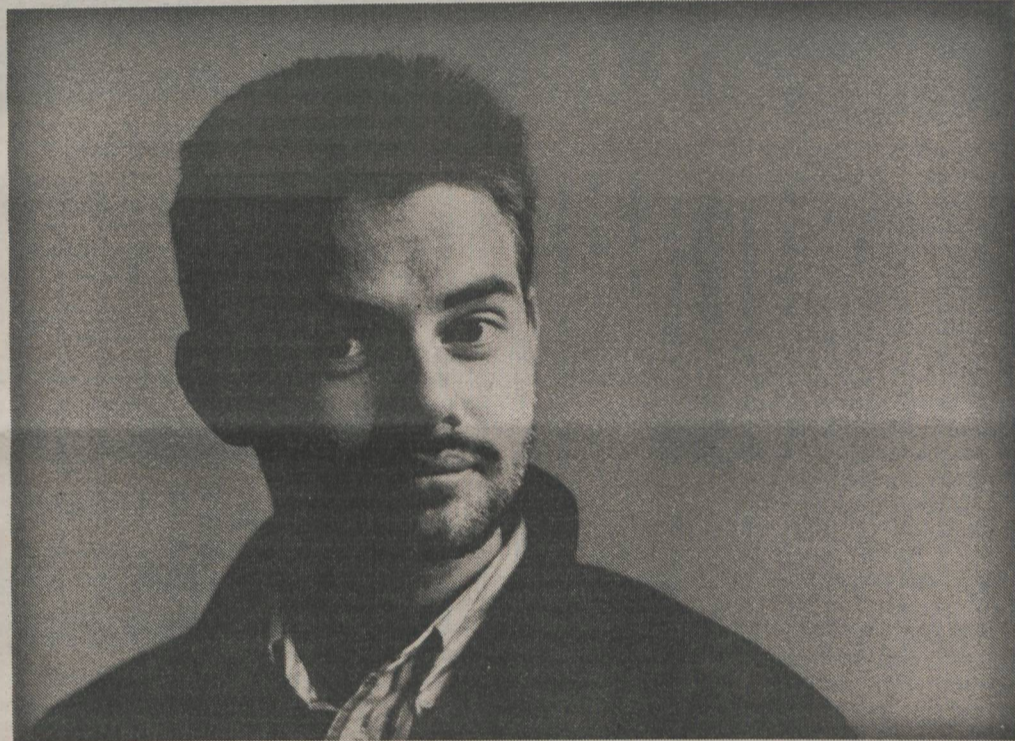
Onderwijskundige Wim Gijselaers heeft veel vertrouwen in het vermogen van studenten om hun persoonlijke belangen opzij te zetten bij het evalueren van onderwijs. Hun oordeel kan volgens hem een belangrijke rol spelen bij het formuleren en uitvoeren van het onderwijsbeleid.

Wim Gijselaers werkt sinds 1982 als universitair docent bij de vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch (O&O). Vorige week vrijdag promoveerde hij op een onderzoek naar betrouwbaarheid en praktische bruikbaarheid van studentenoordelen bij het door de vakgroep O&O ontwikkelde systeem van programma-evaluatie aan de medische faculteit. Aan zijn proefschrift hebben vrijwel alle studenten van die faculteit een bijdrage geleverd door na elk blok een vragenlijst in te vullen over de gang van zaken in de onderwijsgroep, het functioneren van de tutor, de kwaliteit van blokboeken of bijvoorbeeld de aansluiting tussen blok en toets. De standaardlijst van zestig vragen wordt op verzoek van docenten bovendien regelmatig uitgebreid met items gericht op een specifieke cursus. In totaal verwerkt de vakgroep O&O per jaar ongeveer 900 van die vragenlijsten.

Mythes

De vakgroep O&O heeft haar systeem van programma-evaluatie al in '81 ontwikkeld, toen er nog veel onzekerheid en twijfel bestond over het functioneren van het probleemgestuurd onderwijs, zowel bij de betrokkenen aan deze universiteit als bij overheid en zusterfaculteiten. Inmiddels klinkt de roep om interne kwaliteitsbewaking -als reactie op bezuinigingen en hervormingen als de verkorte inschrijfduur of de plannen voor een vouchersysteem- alom in academisch Nederland. Het wordt daardoor steeds belangrijker om vast te stellen of de mening van studenten als graadmeter voor de kwaliteit van onderwijs kan dienen. Wim Gijselaers: "Er heerst bij docenten en andere belanghebbenden een permanente twijfel over de betrouwbaarheid van studentoordeelen. Als je studenten een moeilijk vak aanbiedt, wijzen ze al gauw met beschuldigende vinger naar de slechte organisatie: dat is één hardnekkige mythe. Een andere mythe luidt dat ze geneigd zijn om een aardige tutor -eentje die met ze naar de kroeg gaat, interesse toont- positief te beoordelen. En volgens de meest klassieke mythe zou de ene helft van de studenten bij de evaluatie een goed oordeel vellen en de andere helft een slecht oordeel, zodat je altijd op een neutraal gemiddelde uitkomt. Dat is allemaal niet waar. Studenten blijken het juist in sterke mate met elkaar eens te zijn over de kwaliteit van het onderwijs. Dat geldt zowel binnen een onderwijsgroep als tussen verschillende onderwijsgroepen. Er is bovendien een grote mate van overeenstem-

Wim Gijselaers: tutores moeten meer betrokken worden bij de planning van het onderwijs (foto Franco Gori)

ming tussen studenten en docenten voor zover het hun oordeel over het functioneren van de onderwijsgroep of bijvoorbeeld de samenstelling van het blokboek betreft. Ik zou willen stellen dat je studenten niets kunt wijsmaken." De suggestie dat studenten 'maar wat invullen' en de vragenlijst dus niet serieus nemen, wordt door Gijselaers eveneens naar het rijk der fabelen verwezen. "Incidenteel komt dat natuurlijk voor -dat zien we heus wel- en die studenten gooien we onmiddellijk uit de analyse. Maar ook het omgekeerde gebeurt. We krijgen hier soms complete brieven van studenten die niet genoeg hebben aan de lege pagina's op de vragenlijst. Studenten met hevige kritiek nodigen we uit voor een gesprek. Die hebben soms een heel positieve inbreng over hoe je een onderwerp kunt aanbieden. Het is wel belangrijk dat studenten zien dat de faculteit serieus gebruik maakt van de informatie. In het verleden hadden we zelfs een vaste plek in het studentenblad Theezeef, waarin we de resultaten presenteerden en zeiden wat we ermee gingen doen."

Prikbord

Het bij de medische faculteit gehanteerde evaluatiemodel is volgens Gijselaers alleen bruikbaar omdat het beleid erop gericht is om conse-

gen toegestuurd. Iedereen moet kunnen zien hoe het systeem al dan niet tot resultaat leidt. Vooralsnog betekent dat niet dat ook iedereen weet wie een slechte tutor is, maar in de toekomst valt die ontwikkeling volgens Gijselaers wellicht niet tegen te houden:

"In Amerika hangt het oordeel over docenten op het prikbord en speelt een grote rol bij de keuze van studenten voor een bepaald vak. Hier doen we het iets beschaafder. De tutor-evaluaties zijn nog steeds vertrouwelijk: je hebt een sleutel nodig om de gegevens tot één bepaald persoon te kunnen herleiden. Maar als we bijvoorbeeld met vouchers gaan werken is ook hier iedereen erbij gebaat om van tevoren te weten hoe de kwaliteit van een blok is. Ik zeg niet dat ik die ontwikkeling toejuich, er treedt dan toch een zekere vertrossing op. Maar het leidt er wel toe dat tutores heel veel aandacht moeten besteden aan hun manier van lesgeven."

Stabiel

Een tutor die negatief wordt beoordeeld, verandert volgens Gijselaers niet automatisch zijn gedrag, wel-

licht omdat hij niet weet hoe de informatie kan worden omgezet in een beter tutorschap. Consultatie bij een onderwijs-expert zou daarom als aanvulling op de schriftelijke informatie wenselijk zijn. Maar het gedrag van de tutores wordt evenzeer bepaald door situationele factoren.

Gijselaers: "Een van de meest verrassende uitkomsten van ons onderzoek is dat tutores helemaal niet zo'n stabiel gedrag vertonen als iedereen denkt. Permanent goede of slechte tutores bestaan niet, het tutorgedrag wisselt juist heel sterk. Een goed blokboek is veel bepalender voor het leren dan de toevallige tutor. Hoe slechter het blok in elkaar zit, hoe belangrijker het wordt dat er een goede tutor voor de groep staat. Bij blokken die heel goed in elkaar wordt de tutor naar de achtergrond gedrongen."

De tutores van de medische faculteit doen het volgens Gijselaers "redelijk goed". Toch kan het niveau "opgetild" worden door hen méér te betrekken bij de constructie van het onderwijs.

"In dit onderwijssysteem zit een zo groot mogelijk docent-onafhankelijkheid ingebouwd in het cursusprogramma. Dat maakt de tutor tot een soort lesboer, zonder dat daar een vakinhoudelijke uitdaging tegenover staat. Als je tutores lid van de Planningsgroep maakt, kunnen

ze echter weldegelijk hun eigen creativiteit naar voren brengen. Het effect daarvan op het leerproces valt niet met cijfers te achterhalen, maar het ligt voor de hand dat een tutor die plezier heeft in zijn werk, studenten beter kan motiveren. Bovendien kent hij de doelstelling van het blok beter en stelt m'e'er stimulerende vragen. Als tutores in de Planningsgroep zitten vindt er bovendien een betere terugkoppeling plaats over wat er in de onderwijsgroep speelt. Vroeger kwam het wel voor dat tutores aan de Planningsgroep meldden dat bepaalde laboratoriumwaarden niet klopten, maar dat er met die informatie niets gebeurde. De communicatie was beslist niet optimaal."

Menskracht

Het aan de medische faculteit gehanteerde evaluatiesysteem wordt ook door de andere Maastrichtse faculteiten gebruikt, maar werkt daar volgens Gijselaers niet altijd optimaal. Zelf is hij betrokken bij de toepassing ervan aan de economische faculteit. Bij gezondheidswetenschappen begint het na twee jaar goed te lopen: "daar maakt de evaluatie steeds meer deel uit van het onderwijssysteem". De juristen daarentegen halen het systeem volgens hem slechts incidenteel uit de kast. Gijselaers blijkt echter niet bereid zijn klaarblijkelijke kritiek op de aanpak van deze faculteit toe te lichten. Hij wil alleen de algemene condities schetsen waarin het evaluatiesysteem kan bloeien en wie zich daardoor aangesproken voelt kan er zijn voordeel mee doen.

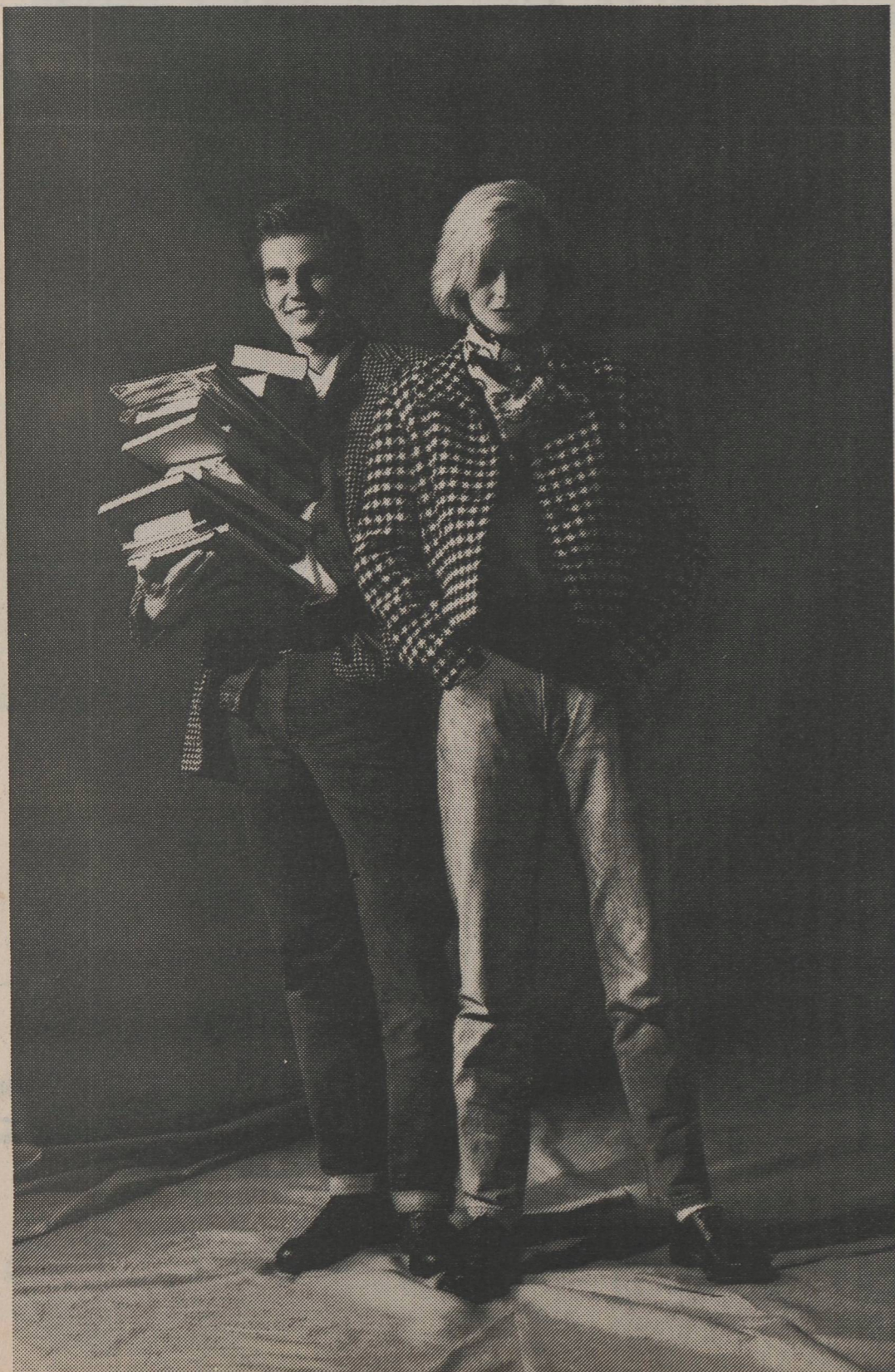
Gijselaers: "Het werkt alléén als je er menskracht voor inzet en als docenten bereid zijn zich door externe evaluatoren te laten controleren. Als je dit model introduceert op een faculteit waar docenten of vakgroepen veel autonomie hebben is de kans op slagen vrijwel nihil. Maar als de Onderwijscommissie haar regulerende bevoegdheid daadwerkelijk hanteert is de kans dat het lukt groot. Je kunt wel zeggen dat de medische faculteit de exponent is van de meest centrale sturing. Men heeft daar een fundamentele nieuwsgierigheid, echt een honger naar kennis over het systeem. Maar ook daar heeft het een aantal jaren geduurd voordat de informatie werd vertaald in beleid."

Volgens Gijselaers is er op de medische faculteit inmiddels uitvoerige kennis aanwezig over hoe je blokboeken moet schrijven, hoeveel uren studenten studeren en hoe je dat kunt beïnvloeden, en over de effecten van het onderwijsproces. Nu de blokken eenmaal zijn bijgesteld en het systeem haar kinderziekte heeft overwonnen, lijkt voortdurende gedetailleerde evaluatie enigzins overbodig geworden.

Gijselaers: "Je zou inderdaad kunnen zeggen dat het nu minder belangrijk is, ware het niet dat de medische faculteit haar hele programma conform de nota Rode Draad gaat reviseren en dus weer broodnodige informatie behoeft over het effect daarvan op de kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent dat we in de eerste vier jaar onze activiteiten zelfs gaan verheven; we zullen veel gedetailleerder informatie gaan geven aan docenten. In de eerste vier jaren gebruikten we het instrument de laatste tijd vooral nog als toets voor de constante kwaliteit van het onderwijs. Onze echte aandacht hadden we nodig voor het ontwikkelen van een evaluatiesysteem voor het vijfde en zesde jaar, want daar bestond nog niets. Maar de komende jaren zal de evaluatie in de eerste vier jaar weer een duidelijk instrument worden om het onderwijsprogramma te herschrijven."

Emely Nobis

HOE WORDT EEN STUDENT EEN ZELFVERZEKERDE STUDENT?

Als student heb je bij het afsluiten van een ziektekostenverzekering twee mogelijkheden. Maandelijks een flinke hap van je budget afstaan. Of risico lopen met een misschien goedkopere, maar te weinig omvattende verzekering. Terwijl geen van beide nodig is.

OHRA heeft zorgvuldig een Studenten Ziektekostenverzekering (HBO, Universiteit tot 30 jaar) samengesteld die met een minimale premie toch een maximaal gevoel van zekerheid geeft.

Uitgebreid pakket. Zo ben je o.a. verzekerd van een 100% vergoeding van de huisarts, specialist, medicijnen, fysiotherapie en ziekenhuisopname. En worden ook preventieve behandelingen (b.v. de griepspuit), alternatieve geneeswijzen en thuisverpleging vergoed.

Bovendien is deze verzekering wereldwijd geldig. En de OHRA Hulpverleningspas geeft je daarbij ook nog eens recht op allerlei uitgebreide hulp als zich iets voordoet in het buitenland.

Lage premie. Toch betaal je hiervoor maar f 39,66 per maand.* En OHRA heeft nog een paar pluspunten, gelet op het inkomen van een student. Zo heb je een eigen risico van maar f 50,- per jaar. Je betaalt geen poliskosten. Betaal je de premie voor een heel jaar tegelijk, dan krijg je nog eens 5% korting op de premie. En - heel belangrijk - je kunt rekenen op een snelle uitbetaling.

Vergelijk zelf. Vergelijk dat maar eens met het pakket van andere verzekeraars, of met het pakket dat je ouders voor je hebben afgesloten. Hoe dat allemaal kan voor nog geen f 40,- per maand? Omdat je je bij OHRA rechtstreeks verzekert, zonder tussenschakels. En dat verzekeren werkt sneller en makkelijker, waardoor we op de premie kunnen besparen.

Dus als je zelfverzekerd wilt studeren, vraag je vandaag nog via de bon de gratis brochure met alle informatie aan. Dat kan natuurlijk ook telefonisch: 085 - 249 249.

* Exclusief de wettelijk verplichte bijdragen MOOZ en Pooling. Tot je 20e is dat f 2,00 MOOZ en f 2,75 Pooling, na je 20e f 4,00 MOOZ en f 5,50 Pooling per maand.

OHRA

ZORGT VOOR ZELFVERZEKERDE MENSEN

DOOR VOOR NOG GEEN F 40,- P. MND.* EEN STUDENTEN ZIEKTEKOSTENVERZEKERING AF TE SLUITEN.

INFORMATIEBON

Ja, ik wil een zelfverzekerde student worden, dus stuur mij vrijblijvend de gratis brochure met alle informatie toe.

Naam: _____ M/V

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Opleiding: _____

Aan: _____

Geb. datum: _____ 0826080988

Deze bon in een envelop zonder postzegel opsturen naar OHRA Verzekeringen, Antwoordnummer 3344, 6800 ZA Arnhem.

KNIP UIT EN STUUR OP OF BEL 085 249249

Universiteit

Algemeen

Promotie drs. J. Maessen

Drs. Jos Maessen (Algemene Heelkunde) verdedigt 16 september zijn proefschrift "Evaluation of ischemic injury in donor kidneys". Promoties zijn prof.dr. G. Kootstra en prof.dr. G. van der Vusse. Het huidige tekort aan donornieren zou voor een deel te ondervangen zijn als ook nieren konden worden gebruikt van donoren bij wie de bloedcirculatie tot stilstand is gekomen. Omdat deze stilstand mogelijk schade van onbekende ernst in de nieren kan aanrichten, worden deze nieren in de dagelijkse praktijk niet op grote schaal gebruikt. Drs. Maessen heeft een methode ontwikkeld om de ernst van de schade door stilstand van de bloeddorstrooming vast te stellen. Tijdens het onderzoek is deze methode al met succes in de kliniek uitgetest. Verder heeft hij een aantal aanknopingspunten gevonden die in de toekomst behandeling van de schade mogelijk kunnen maken.

Promotie drs. G. Janssen

Drs. Gene Janssen (Instituut Sportgeneeskunde Limburg, werkzaam bij Hu-

RL-Agenda

1/m 02-10 Tentoonstelling KwARTet in Bonnenfantencolplex en tuin TS53, info: tel. 887226/7230.

16-09 Promotie J. Maessen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

20-09 Forumdiscussie n.a.v. de Troonrede, collegezaal, ZW4, 15.30 uur, info: tel. 630166 (Astrid).

21, 28-09 en 05-10 Lezingen over Karl Popper, Statenzaal, Bou3, 16.30 uur, info: tel. 888365.

22-09 Colloquium "Een kennissysteem voor het instellen van complexe medische apparaten" door D. Rijken, Colloquium-ruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

23-09 Promotie G. Janssen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

27-09 SIB-forum over Samenwerking van het bedrijfsleven op Europees niveau, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 212298 (Astrid).

28-09 Lezing door prof.dr. M. v.d. Ploeg (Leiden) over Toepassingsmogelijkheden van in situ hybridisatie, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

29-09 Inaugurale rede prof.dr. J. Knottnerus, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

29-09 Voordracht "Op zoek naar een theoretisch raamwerk voor de analyse van communicatie tussen gynecologen en vrouwelijke patiënten" door W. Weyts, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

30-09 Promotie J. Janssen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

mane Biologie) zal op vrijdag 23 september zijn proefschrift "Marathon running" verdedigen. Promotor is prof.dr. f ten Hoer.

RL-Auditorenlening

Door de Harmonisatiewet komen auditoren niet langer in aanmerking voor studiefinanciering. De RL heeft nu met de Spaarbank Limburg een overeenkomst gesloten die RL-auditoren in de gelegenheid stelt om hun studie te financieren.

Universitaire boekhandel

Het CvB heeft de Universiteitsbibliotheek als richtlijn opgedragen de bestellingen van boeken en tijdschriften in het vervolg te plaatsen bij de leveranciers die tegen de meest gunstige voorwaarden de beste service leveren. Alleen in geval van concurrerende voorwaarden dient bij voorkeur bij een van de boekhandels in Maastricht te worden besteld. Het College heeft besloten de speciale relatie die men had met boekhandel Leiter-Nypels te beëindigen vanwege onvrede binnen de universitaire gemeenschap over het functioneren van Leiter-Nypels als universitaire boekhandel.

Besluiten URaad

Tijdens de vergadering van de Universiteitsraad van 8-9-88 zijn de volgende zaken aan de orde gekomen:
- de taken en samenstelling van de commissie Algemeen en Personele Zaken: advisering omtrent algemeen be-

30-09 Promotie Ch. van Berlo, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

02 tot 05-10 Internationaal congres "Prospects and Strategies in Cardiovascular Research", Hotel Maastricht, info: tel. 862215.

06-10 Lezing "Het cultuurbegrip" door prof.dr. H. von der Dunk, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

07-10 Promotie W. Weber, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

07-10 Promotie E. Fontein, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

13-10 Afscheidsrede prof.dr. C. Sporken, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

13-10 Lezing "Cultuur en wetenschap" door prof.dr. K. van Berkel, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

14-10 Promotie J. Bruning, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

14-10 Promotie T. Krebber, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

18-10 Lezing "Cultuur en kunst" door prof.dr. H. van den Bergh, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

19-10 Lezing door dr. H. Bos (Leiden) over De toepassing van de polymerase chain reaction bij de bestudering van oncogen activatie, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

19-10 Colloquium "Evaluatie van kennissystemen" door S. Dekker, Colloquium-ruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

Dienst Voorlichting

"Bulletin" wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de vrijdag daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meten op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen. Informatie: Frank Speet, tel. 887171.

stuurlijke en organisatorische zaken, personeelsbeleid, bouwzaken en de huisvesting van de instelling;
- het Onderwijsverslag 1987 is goedgekeurd;
- twee nieuwe bijzondere leerstoelen: Ethiek van het economisch handelen en Moleculaire-chemische aspecten van de vetstofwisseling van de hartspier worden gevestigd;
- het ARHO-advies over de bestuursstructuur van universiteiten en hogescholen: voor de RL wordt het niet nodig gevonden om de bestuursstructuur te wijzigen. De huidige bestuursstructuur wordt positief beoordeeld.
- de Herziane Begroting 1988 is vastgesteld;
- de Jaarrekening 1987 is voor kennisgeving aangenomen;
- het Jaarverslag 1987 is vastgesteld.

Oproep niet-URaadsleden

De Universiteitsraad van de RL kent een aantal vaste raadscommissies. In deze commissies hebben ook een aantal niet-URaadsleden zitting. In de commissie Studentenvoorzieningen bestaan momenteel vacatures voor twee niet-URaadsleden. De commissie Studentenvoorzieningen vergadert eenmaal per maand op woensdagochtend ter voorbereiding van de bijeenkomst van de URaad. Belangstellenden worden verzocht zich vóór 20 september te melden bij het Presidium van de Universiteitsraad, Bouillonstraat 3, kamer 0026A. Inlichtingen: griffier URaad, drs. f Kalkhoven, tel. 887170.

Gebruikerscursussen automatisering

Door het Rekencentrum worden in het najaar weer cursussen georganiseerd voor medewerkers van de RL.

Er kan gekozen worden uit de volgende cursussen:
- Introductie PC/MS-DOS: 1 dag
- Tekstverwerking Wordperfect: 3 dagen
- MS-DOS voor gevorderden (systeembeheer): 2 dagen
- DBase III+: 2 dagen
- Lotus 1-2-3: 2 dagen
- Introductie tot SAS: 2 dagen
- VAX-gebruik basiscursus: 6 halve dagen.

Een uitgebreide brochure wordt aan alle vakgroepen, diensten en deelprojectleiders verzonden. In deze brochure een globale beschrijving van de afzonderlijke cursussen, de aanmeldingsprocedure, tijdstippen, kosten en locaties, alsmede een (los bijgevoegd) aanmeldingsformulier. Informeer bij de secretariaten.

Studenten met juridische problemen gezocht

Voor een onderzoek van de rechtenfaculteit zoekt men studenten (geen rechtenstudenten) die in de afgelopen 2 maanden iets meegemaakt hebben waarbij ze het idee hadden dat hen onrecht werd aangedaan. Of, algemener, studenten die best professioneel juridisch advies en eventueel rechtsbijstand hadden kunnen gebruiken. Als dit het geval is en men heeft (nog) geen rechtshulp gezocht, dan vragen de onderzoekers contact met hen op te nemen. Het onderzoek richt zich op de manier waarop mensen die rechtshulp zoeken hun probleem/problemen onder woorden brengen. Het is niet de bedoeling te helpen alsnog recht te krijgen, hoewel men wel wil verwijzen. Tegenover een gesprek met de onderzoekers staat een vergoeding van f 25,-. Gegevens blijven anoniem.

Afspraken of inlichtingen: mr. W. Temme, tel. 887056 of mw. E. Beurskens, tel. 887020.

GVO zoekt modellen

In het kader van het onderzoeksproject Stoppen-met-Roken, worden vrouwen en mannen gezocht die als model willen fungeren voor foto's in een zelfhulp-gids. GVO zoekt mensen die ongeveer 35 tot 45 jaar jong/oud lijken. Verder hoeft men niet aan bepaalde eisen te voldoen. Het maakt niet uit of men wel of niet rookt. Er zal een ruime vergoeding tegenover deze medewerking staan. Informatie of aanmelding: Aart Mudde, vakgroep GVO, tel. 887323.

Subsidiëring emancipatie-onderzoek

De Stimuleringsgroep Emancipatie-onderzoek (STEO) geeft subsidie voor onderzoeks aanvragen op het gebied van emancipatie-onderzoek/vrouwenstudies. Prioriteitsvelden zijn: politiek/beleid/recht/wetgeving, beeld/taal en gezondheid/maatschappelijke dienstverlening. Informatie: STEO, Lutherse Burgwal 10, 2512 CB Den Haag.

Prijs financiële dienstverlening

Iedere (afstudeer-)scriptie op het gebied van de financiële dienstverlening kan in aanmerking komen voor een studieprij die is ingesteld door Equity & Law. Informatie en aanmeldingsformulieren: mw. C. Ankersmit, tel. 070-423250.

Positieve waardering 2e levensfase

De Zwitserleven pensioenprijs gaat uit naar een wetenschappelijke verhandeling, bij voorkeur op het vlak van de gedrags- en maatschappijwetenschappen. Doel van de prijs (f 30.000,-) is het creëren van een positiever beeld van de tweede levensfase. Ook is er een aanmoedigingsprijs van f 5000,- beschikbaar. Sluitingsdatum: 30 september 88. Informatie en deelnamereglement: mw. M. Padt, tel. 020-715444.

Diefstallen

In de week van 15 augustus is uit kamer 905 fort cabin BMC een schrijfmachine gestolen. Op maandag 22 augustus is een elektrische typemachine ontvreemd uit kamer 2215, Bouillonstraat 3.

Organisatie symposium

Het MISO (Maastrichts Interfacultair Studievereniging Overleg), bestaande uit Hades, Agora, Jes en Reflex, wil een symposium over genetische manipulatie organiseren. Wie het een uitdaging vindt om het vorige symposium over commercialisering in de gezondheidszorg te overtreffen, kan zich opgeven in de Reflex-kamer 0110, tel. 882213.

Agenda Tafelstraat 13

Afgelopen week zijn de volgende groepen gestart: Leerhuis, Girardstudie, Lijfwerk, Bijbelleesgroep, werkgroep 3e wereld. Wie nog interesse heeft moet snel inhaken.
19-9 20.00 uur: Leerhuis Gezondheidsethiek,
20.00 uur: Vriendennetwerken.
20-9 20.00 uur: Open avond over "Een jaar Perestrojka en de invloed op de Oost-West betrekkingen". Gasten: de

heer Naidenov, cultureel attaché Sowjet-Ambassade en SIB-leden.
21-9 20.00 uur: start van de literatuurgroep die Amerikaanse boeken leest rond The American Dream.
22-9: eerste bijeenkomst toneelgroep m.m.v. stagiaire Toneelacademie.
25-9 10.15 uur: welkomstviering voor ieder die hier (weer) is komen studeren in de Sint Jan op het Vrijthof. M.m.v. ekklesiazanggroep.

Agenda Circumflex

Maandag 19-9 19.00 uur: Pannekoekeneetwedstrijd,
20.00 en 22.30 uur: video "No Mercy".
Dinsdag 20-9 21.00 uur: CF-Entertainment, alleen voor leden.
Woensdag 21-9 20.30 uur: eindeloze avond, alleen voor leden.
Donderdag 22-9 20.30 uur: video "Raiders of the lost ark".
Vrijdag 23-9 21.00 uur: American Night. De nieuwe Circumflex T-shirts en sweaters kunnen besteld worden bij de PR-cie tot 23-9.
Circumflex is telefonisch te bereiken tussen 12.30 en 13.30 uur: tel. 251088, Bernardusstraat 12.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

Bureau Buitenland (BB) ontving onlangs informatie over de volgende onderwerpen:

- Erasmus: aanvragen voor subsidies uit het Erasmus-programma (alle categorieën) voor het academisch jaar 89/90 vóór 31 december 88 indien bij het Erasmus-bureau in Brussel. De subsidies betreffen:
* interuniversitaire samenwerkingsovereenkomsten
* mobiliteit van studenten (binnen univ. samenwerkingsovereenkomsten)
* reisbeurzen (studiebezoek of gastcolleges).

Aanvragen van individuele studenten worden niet gehonoreerd.

- Comett: nieuwe voorstellen voor het Comett-programma vóór 31 maart 89 in Brussel indienen. Het Comett-programma stimuleert internationale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijven op het gebied van ontwikkeling, toepassing, diffusie en beheer van nieuwe technologieën via projectgewijze subsidies.
- De Vrije Universiteit Brussel, Faculteit der Geneeskunde en Farmacie biedt een Master en Ph.D.-programma in medisch en farmaceutisch onderzoek. Een introductiebijeenkomst is gepland op 6, 7 en 8 oktober.

- Aan de Universiteit van Parma is een Collegio Europeo di Parma gevormd volgens het model van het bekende European College in Brugge. Het is de bedoeling cursussen van een jaar te gaan verzorgen in het Europees recht en de Europese economie. Er is ruimte voor 30 afgestudeerde deelnemers. De voertaal is Italiaans, maar er zal ook in het Frans worden gedoceerd.

- De Katholieke Universiteit Leuven organiseert met ingang van oktober drie nieuwe post-graduate cursussen in de Engelse taal t.w. European Studies (human sciences), Artificial Intelligence en Physics of Microelectronics and Material Sciences (positive science and applied sciences).

- Werkgroep Kibré. De belangrijkste doelen van de werkgroep Kibré zijn:
* opheffen van de blinde vlek in Nederland m.b.t. de relatie tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba
* het bevorderen van alternatieve samenwerkingverbanden tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba.

Zijn er belangstellenden voor aansluiting bij de werkgroep Kibré?

- In de Jugend Akademie Walderberg vindt van 7-9 oktober een internationale ontmoeting plaats tussen studenten en andere geïnteresseerden uit België, Nederland en Duitsland. Het thema luidt: Nationaliteit en Identiteit.

Meer informatie: op dinsdag en donder-

ONZE WETENSCHAPPERS GEVEN WIJ ALLE RUIMTE

Als de waarheid niet bestaat ligt zij ook niet in het midden. Dat typeert de eigenzinnige manier van denken van de Universiteit Twente.

Wetenschap, menen wij, ontstaat door ondogmatisch nieuwe vragen te zoeken bij gevonden antwoorden. We waarderen het als onze wetenschappers buiten gebaande paden treden. De interne organisatie van de universiteit geeft hen daarom ruim baan. Educatief verloop en managementontwikkeling hebben alle aandacht. De tien faculteiten beslissen volledig zelfstandig over de besteding van hun budgetten. Hun grote eigen verantwoordelijkheid zorgt voor dynamiek die internationaal erkend wetenschappelijk resultaat oplevert.

De Universiteit Twente is een ondernemende universiteit. We pakken uitdagingen op, nemen initiatieven, staan open voor nieuwe ideeën.

Onze winstverwachting drukken we bovenal uit in de maatschappelijke betekenis van ons werk. Ons fundamentele onderzoek levert behalve pure kennis vaak bouwstenen voor praktische toepassingen op. Niet zelden is dat het gevolg van de bewuste wisselwerking die wij zoeken met de samenleving. Een open oog voor signalen uit de samenleving telt ook financieel. In slechts vier jaar tijd steeg de omvang van het "derde-geldstroom-onderzoek" van 9 tot 34 miljoen gulden.

Ondernemend is de Universiteit Twente ook door korte communicatielijnen tussen krachtige, niet omvangrijke faculteiten. Stuk voor stuk gehuisvest op een ruime Campus, een uniek fenomeen in de Nederlandse universitaire wereld.

Alle 2000 medewerkers werken op loopafstand van elkaar. Stimulerend voor de multi-

disciplinaire samenwerking die vaak de basis is van praktische onderzoeksresultaten. De Campus herbergt voorzieningen die zorgen voor een ontspannen werkklimaat.

Er zijn prima congresfaciliteiten, binnenkort komt er kinderdagopvang. Een rijke schakering in culturele, horeca- en sportaccommodaties biedt volop ontmoetingsmogelijkheden buiten het werk om.

En de Campus is goed bereikbaar. Coentunnels zijn in het ruimtelijke Twente een onbekend fenomeen.

De reistijd naar het "verre" westen wil nog wel eens korter zijn dan op de routes in de Randstad. Terwijl wonen in Twente voordelig is.

Ondernemend tenslotte is onze bijdrage aan de regionale ontwikkeling. Mede door onze internationale oriëntatie zijn wij in staat hoogwaardige steun te geven aan de regio. Zo slaagde 85% van de 140 bedrijven die sinds 1978 met behulp van de universiteit zijn gestart.

"Motor van de vernieuwing" schrijft de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening toe aan de Universiteit Twente. De Campus ligt dan ook in het hart van het stadsgewest Enschede/Hengelo, met totaal 225.000 inwoners één van de negen stedelijke knooppunten uit de Vierde Nota.

Aangewezen vanwege bestaande sterke punten en kansrijke ontwikkelingen. Wie wil er geen baan op zo'n werkplek met dimensies?

DE ONDERNEMENDE UNIVERSITEIT

Wilt u met ons kennis maken, bel dan met Rob Gering, dienst Personeel & Organisatie, tel. 053-892233.

dag
Buite
53, te
van V
Op c
word
wille

Lezi
Lezir
lecul
28-9:
over
situ l
19-10
passi
tion l
vatie
9-11:
dam)
nen.
23-11
Prosj
7-12:
Lang
rings
21-1:
len i
dysti
A.
Alle
geza
Alle
welk
Inlic
groe
8886

SIB-
Op c
dent
tern:
over
ven
Gesj
finar
kers
Eure
Ren-
C. v
signi
1992
Eure
Het
gers
lede
Info
2165

Noc
In v
van
noo
LV:

Cui
Inf
con

Spe
Aat
op
bur

Spe
- C
n
tu

dag van 10.00 tot 11.30 uur bij bureau Buitenland, kamer 3023, Tongersestraat 53, tel. 888309/311, Han Aarts en Hettie van Witteloostuyn.
Op deze tijden kan tevens informatie worden ingewonnen door studenten die willen gaan studeren in het buitenland.

Congressen

Lezingencyclus

Lezingencyclus "De toepassing van moleculaire onderzoekstechnieken":

28-9: prof.dr. M. v.d. Ploeg (Leiden) over Toepassingsmogelijkheden van in situ hybridisatie.

19-10: dr. H. Bos (Leiden) over De toepassing van de polymerase chain reaction bij de bestudering van oncogen activatie.

9-11: prof.dr. A. Westerveld (Amsterdam) over Isolatie van DNA herstel genen.

23-11: dr. D. Valerio (Rijswijk) over Prospects for human gene therapy.

7-12: dr. G. van Ommen (Leiden) over Lange afstandsclooning- en karteringstechnieken.

21-12: B. Bakker (Leiden) over Valkuilen in de DNA diagnostiek bij de spierdystrofie van Duchenne en Haemofilie A.

Alle lezingen vinden plaats in de collegezaal BMC van 12.30-13.30 uur.

Alle belangstellenden zijn van harte welkom.

Inlichtingen: prof.dr. J. Geraedts, vakgroep Genetica/Celbiologie. BMC, tel. 888621.

SIB-forum over Europa

Op dinsdag 27 september houdt de Studenten- en jongerenvereniging voor Internationale Betrekkingen een forum over: Samenwerking van het bedrijfsleven op Europees niveau.

Gesprek-leidster is Agnes Koerts (chef financiële redactie Trouw) en de sprekers zijn: prof.dr. W. Molle, hoogleraar Europese integratie FdEW, J. van Rens (bestuurssecretaris van het FNV), C. von Lindern (directeur special Assignments, coördinatie Philips Europa 1992), drs. Notenboom (voormalig Europarlementariër CDA).

Het forum vindt plaats in de Aula, Tongersestraat 53 en begint om 14.00 uur. Iedere geïnteresseerde is welkom.

Info: Astrid, tel. 212298 of Ewoud, tel. 216925.

Sport

Noodrooster

In verband met het nog niet gereed zijn van de sporthal attendeert LV&S op het noodrooster. Af te halen bij bureau LV&S.

Cursussen en competities

Informatie en opgave voor cursussen en competities bij bureau LV&S.

Sportkaarten

Aanvragen en afhalen van sportkaarten op dinsdag, woensdag en donderdag bij bureau LV&S.

Sportdiversen

Op 1 oktober wordt een Tennistoernooi gehouden. Opgeven vóór 24 september bij bureau LV&S.

- veldvoetbaltraining op dinsdag van 17.30-19.00 uur.
- softballen: tijdelijk buiten op dinsdag van 19.00-21.00 uur.
- er is een mogelijkheid om het brevet onderwatersport te behalen. Informatie hierover bij bureau LV&S, Lencuistraat 26, tel. 887135/7134.

Geneeskunde

Algemeen

Excursie Reflex

Reflex organiseert op 21 september een excursie naar Med-rad (fabrikant van röntgenapparatuur).

Verzamelen om 9.30 uur in het Trefcentrum, Peter Debijplein 1. Deelname is voor leden gratis, voor niet-leden f 2,50.

Opgave en informatie: tijdens de info-uurtjes op donderdag en vrijdag van 11.30-12.30 in de Reflexkamer.

Lezing Reflex

Dinsdag 27 september om 15.30 uur komt de psychiater prof.dr. Bastiaans een lezing geven over zijn behandelwijze, de resultaten ervan en de achterliggende filosofie.

Prof. Bastiaans is vooral bekend geworden vanwege zijn omstreken LSD-therapie bij o.a. oorlogsslachtoffers.

De lezing vindt plaats in het Auditorium, Peter Debijplein 1.

Infomiddag Reflex en Protagoras

Reflex en Protagoras organiseren speciaal voor de eerstejaars op 28 september om 14.00 uur in het Auditorium, Peter Debijplein 1, een informatiemiddag. Tijdens deze middag komt de bestuursstructuur van de universiteit en de faculteit aan bod. Tevens wordt aandacht besteed aan de manier waarop studenten invloed op het beleid kunnen uitoefenen. Het tweede deel van de middag bestaat uit een overzicht van alle soorten geneeswijzen. Iedereen is welkom.

Onderwijs

Wijziging Examenreglement

Wijziging per 1 september 1988 inzake het Examenreglement 1e fase 1988/1989 artikel 15, 21 en 22.

In het Examenreglement 1e fase FdG 1988/1989 en de Regels en Richtlijnen 1e fase FdG 1988/1989, welke zijn opgenomen in de facultaire studiegids 1988/1989 FdG, zijn diverse bepalingen opgenomen t.a.v. de deelnameverplichting aan de onderwijsgroepsbijeenkomsten van de onderwijsblokken.

De Faculteitsraad heeft uitvoerig gediscussieerd over de genoemde artikelen in het Examenreglement handelend over de verplichte deelname aan het onderwijs. De FRAad heeft deze artikelen geamendeerd, zodanig dat na de bepalingen over deelname aan het onderwijs een bepaling is toegevoegd met de inhoud "de Examencommissie stelt per student vast of in voldoende mate aan de vereiste deelname aan het onderwijs is voldaan" (Examenreglement 1e fase FdG, artikel 16 lid 2; vastgesteld in de

217e bijeenkomst van de Faculteitsraad d.d. 30-6-1988).

De Vaste Commissie voor de Examens heeft vanwege dit besluit enige wijzigingen in de Regels en Richtlijnen 1e fase FdG 1988/1989 aangebracht, welke gelden voor het huidige academisch jaar. T.a.v. de Regels en Richtlijnen 1e fase 1988/1989 artikel 15 lid 1 sub d, 21 lid 1 sub d en 22 lid 1 sub d betekent dit dat de bestaande tekst wordt vervangen door: "deelname aan de onderwijsgroepsbijeenkomsten van de blokken".

T.a.v. de Regels en Richtlijnen 1e fase 1988/1989 artikel 15 lid 1 sub e, 21 lid 1 sub f en 22 lid 1 sub f betekent dit dat de bestaande tekst wordt vervangen door: "deelname aan het PMO-programma zoals al dan niet per blok is aangegeven en waarvoor men is ingedeeld".

In concreto betekent een en ander dat de FdG verwacht dat iedere student volledig deelneemt aan het aangeboden onderwijsprogramma, bijzondere omstandigheden of overmachtsituaties daargelaten. Onverhoopte afwezigheid dient gemeld te worden bij de tutor en blokcoördinator.

De faculteit heeft vastgesteld dat de beslissing of van voldoende deelname sprake is, bij de examencommissie is gelegd. Bij overduidelijke onvoldoende deelname wordt de betrokken student opgeroepen voor een gesprek en wordt, nadat de studiebegeleider is gehoord, een aanvullend programma vastgesteld dat toegesneden is op de situatie van de student.

Met eventuele vragen danwel verdere informatie inzake bovenstaande, kan men terecht bij de onderwijs-informatiebalie van bureau Onderwijs FdG. Deze is gevestigd in kamer 0108 (Randwijk). Deze balie is dagelijks geopend van 11.30 tot 12.30 uur (met uitzondering van de onderwijsvrije dagen).

Gezondheids- wetenschappen

Algemeen

Presentatie training Presenteren

Ook dit studiejaar zullen tweedejaars GVO-studenten een presentatie geven ter afsluiting van de training Presenteren.

Een scala van onderwerpen zal aan de orde komen; allen hebben betrekking op gezondheid of de gezondheidszorg. Tevens bestaat de mogelijkheid om na iedere presentatie vragen te stellen aan de inleider.

Met name voor eerstejaars studenten zijn deze presentaties een unieke gelegenheid om kennis te maken met allerlei facetten van gezondheid.

Iedereen is van harte welkom op:

- dinsdag 20 september 13.30-17.00 uur, Aula, TS53
- woensdag 21 september 13.30-17.00 uur, Auditorium, Deb1
- maandag 26 september 9.00-12.00 uur en 13.30-17.00 uur, Aula, TS53
- woensdag 28 september 13.30-17.00 uur, Aula, TS53.

Informatie: J. Hommes, Skillslab, tel. 882265.

Student-lid planningsgroep M&T

De planningsgroep Methoden en Technieken verzoekt doctoraal studenten die belangstelling hebben voor het student-lidmaatschap blok M&T zich aan te melden bij de coördinator, R. Does, vakgroep Medische Informatica en Statistiek, Annalaan 60, tel. 888426/398.

Student-lid planningsgroep Statistiek

Sinds juni 88 is een planningsgroep Statistiek opgericht. In deze nieuwe planningsgroep zijn nog twee plaatsen vacant voor student-leden (een eerste- en een tweedejaars). Belangstellenden kunnen zich wenden tot R. Does, vakgroep MIS, An60, tel. 888426/398.

Onderwijs

Afhalen propaedeutische diploma

Al diegenen die onlangs hun propaedeutische hebben behaald kunnen op donderdag 22 september het getuigschrift propaedeutische afhalen (op vertoon van een legitimatiebewijs) bij de balie van bureau Onderwijs, Kapoenstraat 2.

Het afhaalschema volgens alfabet:

- van A t/m M tussen 14.00 en 15.00 uur
- van N t/m Z tussen 15.00 en 16.00 uur.

Degenen die op het aangegeven tijdstip niet in de gelegenheid zijn hun getuigschrift af te halen, kunnen dit tijdens het spreekuur van bureau Onderwijs afhalen.

Herkansing blok M&T

De herkansing voor het blok Methoden en Technieken vindt plaats op 12 oktober in de kantine en souterrain van Tongersestraat 53 van 8.45 tot 11.00 uur. Studenten die nog geen aftekening hebben behaald op grond van voorgaande toetsen kunnen hieraan deelnemen. De herkansing heeft betrekking op een Engelstalig artikel. Over dit artikel zal een vijftal vragen worden gesteld. De toets toont een grote overeenkomst met de toets van de afgelopen maand juni.

Student-host voorlichtingsdagen

De voorlichtingsdagen Gezondheidswetenschappen vinden dit jaar plaats op vrijdag 4 en zaterdag 5 november. Het programma bestaat uit een inleiding, film, onderwijsgroepssimulatie, presentaties van de afstudeerrichtingen, onderwijsgroepsbijeenkomsten en een informatiemarkt.

Gezien het uitvoerige programma van dit jaar doet men een dringend beroep op alle studenten om zich op te geven als student-host.

Informatie en aanmeldingsformulieren: Phia Breevoort en Edith Penders, tel. 887282 en 887316 of kamer 0017 en 1012, Kap2.

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Prijs scriptie of werkstuk

In het kader van Kluwer's Post Scriptum wordt weer een prijs van f 10.000,- uitgereikt aan een student of afgestudeerde als beloning voor een werkstuk of scriptie (na 1-9-87 voltooid) over een onderwerp op het terrein van de rechtswetenschappen in brede zin. Inzending vóór 1 november 88. Reglement van deelname en inschrijvingsformulieren: mw. S. Verburg, tel. 05700-47225.

Onderwijs

Practicum Onderhandelen

Voor het practicum Onderhandelen, dat gegeven zal worden in het tweede, derde en vierde blok, kan tijdens de balie-uren worden ingetekend.

Arrondissement Nieuwenhof

Op 27 september wordt zaak nr. 902.007 PR Groningen behandeld. Rechter zal zijn mr. J. Wöretshofer; partijen: OM - Versmissen. Raadslieden zijn mr. Houweling en mr. Hulshof. Deze zaak handelt over een avondstudente die bij V&D kleertjes voor haar kind steelt. Een aangeboden boete van f 250,- heeft zij niet betaald. Haar wordt nu diefstal ten laste gelegd.

Plaats: collegezaal, Zwingelput 4, 10.00 uur.

Faculteitsraad

Woensdag 28 september 13.30 uur in de practicum-A-ruimte, Zwingelput 4: FRAad.

Economie

Algemeen

Studentleden gezocht

Het Faculteitsbestuur roept studenten op om actief deel te nemen aan het besluitvormingsproces in de faculteit en daarmee te zorgen dat de juiste zaken voor onderwijs en onderzoek tot stand komen.

Het gaat om de volgende vacatures:

- drie studentleden voor de Studierichtingscommissie;
- een studentlid voor de Wetenschapscommissie.

Beide commissies: vergaderfrequentie eenmaal per 4 weken, geen financiële vergoeding.

Studentleden worden benoemd door de Faculteitsraad voor de periode van 1 jaar (1 september 88 tot 1 september 1989).

Belangstellenden wordt gevraagd om dit gemotiveerd, schriftelijk te melden bij het Faculteitsbestuur, t.a.v. mw. J. Gruythuysen, Faculteitsbureau FdEW vóór 23 september.

Informatie: R. Verspeek, tel. 888850.

Voordracht Van Lede

Vrijdag 23 september zal de heer Van Lede, voorzitter van de Vereniging voor Nederlandse Ondernemers, een voordracht houden naar aanleiding van de Miljoenennota '89. De voordracht zal plaatsvinden om 14.00 uur in de Collegezaal, Zwingelput 4 en wordt georganiseerd door Hades.

Info: tel. 888756.

Excursie Hades

Op woensdag 19 oktober organiseert Hades een excursie, waarbij 's morgens een bezoek wordt gebracht aan de Optiebeurs (Amsterdam) en 's middags aan Heineken (Zoeterwoude).

Info: tel. 888756.

Study Award

Voor de Citibank/Diners Club Study Award 1989 komt diegene in aanmerking die in zijn/haar scriptie blijkt heeft gegeven van een goed empirisch, danwel theoretisch inzicht in credit-card betalingssystemen in de consumentenmarkt en andere mogelijke markten voor "plastic geld", zo mogelijk geplaatst in een Europese context. Aanmelding vóór 7-10-89.

Informatie: Citibank/Diners Club Study Award, Postbus 24, 1000 AA, Amsterdam.

(Advertentie)

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 251978

literatuur en politiek

Proefde u
tijdens het
„Preuvenemint”
onze
Tiramisutaart?

Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags
gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur. Tel. 214550.

boeken
in heel linnen
in leer
met goudopdruk
in perkament
maar ook stencils,
proefschriften, e.d.
handboekbinderij
arno lipsch
hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel 043 625889
als u vakwerk op prijs stelt

CRALS ↔ TAXI'S

Part-time
chauffeurs

gevraagd voor weekend.
Cabergweg 14, 6217 SC Maastricht.
Tel. 212200 (administratie).

„...als ik
NU
maar niet
van m'n
fiets val...”

STUVER
de **STU**dent**VER**zekering van
NBBS Reizen. Juist voor studenten die
denken dat ze nooit van hun fiets vallen.
Voor **f 419,-** per jaar je eigen
ziektekostenverzekering.
inkl. alternatieve geneeswijzen
(exkl. de wettelijk verplichte bijdrage
van f 114,- voor alleenstaanden
vanaf 20 jaar, of f 57,- tot 20 jaar).
Bovendien heb je voor **f 62,50** per jaar
al een prima **pakketverzekering**
(aansprakelijkheid en inboedel).

STUVER
STUDENTEN
VERZEKERINGEN
STUKKEN VERSTANDIGER

Stuur mij de STUVER-folder:

Naam: _____
Straat: _____
Postcode: _____
Plaats: _____

Opsturen naar NBBS Reizen,
Postbus 360,
2300 AJ Leiden.

de tarieven experts

ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...

DE BOEKEN
BIJ BERGMANS

BOEKHANDEL
Bergmans

NIJWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Havenstraat 19 Keuken:
6211 GJ Maastricht 17.00-24.00
tel. 043-213364

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.
Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen
per glas vanaf f 2,90

Aan de bar van Le Vigneron bieden
wij u tussen 17.00-19.00 uur een
glas wijn van Le Vigneron aan.

13 september t/m 17 september 20 september t/m 24 september

MENU À f 25,- **MENU À f 25,-**

Kalfshersenen in
een vinaigrettesaus
met rode paprika

☆☆☆

In rode wijn gestoofd rundvlees
met verse noedels

☆☆☆

Sorbet van zwarte bessen

Jong, tam konijn in gelei
met mosterdsaus

☆☆☆

Gepocheerde zeewolf met
groentereepjes in botersaus

Amandelcrème
met frambozensaus

GEVRAAGD AAN
DE UNIVERSITEIT
GRONINGEN

De Universiteit Groningen
stooft op een bijna 400-jarige
traditie en kent een breed arse-
naal aan wetenschapsgebie-
den. Bovendien zijn er 15 onder-
zoeks- en onderwijsinstellingen,
die van internationaal belang
zijn.
Bij de Universiteit Groningen
werken meer dan 5000 mensen;
ruim 17.000 studenten worden
in meer dan 60 studierichtingen
opgeleid tot Mr., Drs. of Ir..
Jaarlijks vinden aan de univer-
siteit zo'n 150 promoties plaats.

UNIVERSITEIT
GRONINGEN

Richt uw sollicitatie vergezeld
van een curriculum vitae, vóór
1 oktober a.s. aan het hoofd van
de afdeling Personele Zaken
van de Universiteit Groningen,
Postbus 72, 9700 AB Groningen.
Vermeld het betreffende vaca-
turenummer op uw brief en de
envelop. Graag zien wij op onze
vacatures ook vrouwen sollicite-
ren, vooral voor functies
waarin zij thans ondervertegen-
woordigd zijn.

Algemene inlichtingen worden
graag verstrekt door Karin
Kaagman en Truida Olinga van
de afdeling Personele Zaken,
telefoon 050-635353.

WERKEN AAN DE GRENZEN VAN HET WETEN

assistent in opleiding
v/m

(vac.nr. 880902/1865)

bij de sectie Politieke en Institutionele
Economie binnen de vakgroep Algemene
Economie van de Faculteit der Economi-
sche Wetenschappen.

Taakomschrijving:
Verrichten van promotie-onderzoek op het
terrein van de analyse van economische
systemen. Onderwerp van het project:
Financiële structuur en economische
ontwikkeling in Nederland en West-
Duitsland. Het gaat om een vergelijkende
studie naar de invloed van de financiële
structuur (de concrete inrichting van de
financiële bemiddeling) op de onderne-
mingsfinanciering en, afgeleid daarvan,
op de ontwikkeling van de twee landen.

Vereisten:
— een afgestudeerd algemeen econoom
met een sterke belangstelling voor
empirisch onderzoek en historisch-
institutionele vraagstellingen.
Ervaring met kwantitatieve methoden
is gewenst.

Het salaris bedraagt f 1.765,- bruto per
maand in het eerste en f 3.145,- bruto per
maand in het laatste aanstellingsjaar.

Opmerkingen:
De aanstelling is in principe voor de duur
van 4 jaar.

Datum indiensttreding: zo spoedig moge-
lijk.

Nadere inlichtingen kunnen worden inge-
wonnen bij Prof. Dr. H.J. Wagener, tele-
foon 050-633711 of Drs. E.H. van Leeuwen,
telefoon 050-633744.

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS - BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten.

Messa

In de muzikale theatervoorstelling van theatergroep La Meuse volgen een actrice en drie muzikanten de onderdelen van de Roomse Mis, zoals die vanuit de harde kerkbanken ondergaan kan worden. Waar ligt de grens tussen ritueel en automatisme, trance en verveling, overgave en verzet, viering en onderdrukking? De tekst is geschreven door Thomas Verbogt, literator en columnist bij de Arnhemse Courant. Hij schrijft vaak voor kleinere gezelschappen. La Meuse bestaat uit mensen die in Maastricht zijn afgestudeerd aan toneelacademie en conservatorium. Vrijdag 23 en zaterdag 24 september zijn ze te zien in de zaal van Het Vervolg aan het Vrijthof, aanvang 20.30 uur.

Literair "wandelen"

Dinsdag 27 september start een cursus van zes bijeenkomsten, waarin de deelnemers een "wandeling" maken langs "monumenten" uit Maastrichts literair verleden. Daarnaast komen ook schrijvers uit deze tijd aan bod. De cursus wordt gegeven door Nelië de Wit-Kriekie. Zij organiseerde in juni vier echte literaire wandelingen door Maastricht.

De belangstelling was groot en bij de wandelaars ontstond het idee een cursus te organiseren. Er is een middag- en avondcursus, beide in de volksuniversiteit, Pieterskade Maastricht. Inlichtingen over de cursus zijn verkrijgbaar via nummer 04756-2782. Inschrijving is mogelijk via de volksuniversiteit.

Musici gezocht

Het universiteitsorkest olv Arnaud Brand heeft dringend violisten, alt-violisten, hoornspelers, hoboïsten en trompettisten nodig. Voor inlichtingen bellen naar Pauline Hoenderdaal, tel. 643091 of Marie-Thérèse Vorstermans, tel. 436978.

Hersenschimmen

J. Bernlef schreef Hersenschimmen, een prachtige roman over een man die dementeert. Hij is met zijn vrouw naar Canada geëmigreerd en

tijdens een strenge winter voltrekt zich het onontkoombare aftakelingsproces. In 1987 werd het boek verfilmd door Hedy Honigmann. Joop Admiraal en Marja Kok spelen het echtpaar. De film wordt van 22 tot 28 september vertoond in filmhuis Lumière aan de Boogaardenstraat, aanvang 20 uur.

Filmanalyse

Filmhuis Lumière organiseert in het laatste weekeinde van september een filmanalyse-cursus, dit keer over de ideeën van de filmtheoreticus Noël Burch. Burch is een enthousiaste en eigenzinnige figuur. Aansluitend op drie lezingen worden vijf films vertoond, zowel modern-klassieke Europese als klassieke Japanse. Deelname kost 35 gulden. Wie dit bedrag overmaakt op giro 3796253 ten name van Stichting Filmhuis Maastricht, krijgt een documentatiemap toegestuurd.

Theatergroep Het Vervolg speelt tijdens de presentatie Werk en Uitvoering bij de ingang van het MECC de straatvoorstelling "De Hel van Maasburg".

Werk en uitvoering

Zeven jaar geleden maakte de vakbond van kunstenaars zich nog vreselijk boos over de toenemende verbodering van kunst en commercie. Cultuur is een noodzakelijk gemeengoed en moet daarom uit de algemene middelen betaald worden, was de stelling. Argumenten hebben de stelling niet onderuit gehaald, de politieke werkelijkheid wel: de overheid heeft botweg in subsidies voor kunst en cultuur gesnoeid. Voor het bedrijfsleven blijkt het niet onaantrekkelijk te zijn als maecenas op te treden en de cultuur laat zich dat met steeds minder hartzeer welgevalen. Het kostte de gemeente Maastricht dan ook geen moeite om bedrijven en culturele instellingen warm te maken voor de manifestatie Werk en Uitvoering. Zaterdag 24 en zondag 25 september presenteren zich ruim vijftig bedrijven en overheidsinstellingen (waaronder de universiteit) en meer dan honderd culturele organisaties zich in de "multihal" van het Maastrichts Expositie- en Congrescentrum (MECC) in Randwijck. Cultureel in de breedste betekenis: van theatergroep Het Vervolg en Projectgroep Dans tot vechtsportverenigingen, reuzen en stellopers, gesubsidiëerd of niet. Het thema is "Maastricht en het nieuwe seizoen". De bedrijven etaleren nieuwe producten, nieuwe kleuren en modelijnen en een zonnig economisch toekomstperspectief. De culturele instellingen maken hun nieuwe programma's bekend en laten iets van hun werk zien door middel van podiumpresentaties. Zaterdag en zondag tussen half elf en vijf zijn er doorlopende theatervoorstellingen, muziekuivoeringen, poëzievoordrachten, en shows op een groot podium en in het Koepeltheater, een speciaal voor deze gelegenheid ingericht theatercafé.

De aanleiding voor deze manifestatie is de officiële opening van het congrescentrum. Een half jaar geleden is het in gebruik genomen en er hebben sindsdien allerlei beurzen, shows en congressen met wisselend succes plaats gevonden. Al aardig wat mensen uit stad en land hebben het lelijk bouwsel bezocht. Nu komen vrijdag 23 september Pieter en Margriet een kijkje nemen en de opening een nationaal tintje geven. Het gewone volk mag daar niet bij zijn, maar zaterdag en zondag is de entree vrij: een cadeautje van gemeente en bedrijfsleven aan de Maastrichtse burgerij. Voor de organisatie is in december de stichting Werk en Uitvoering in het leven geroepen onder voorzitterschap van de wethouders van Cultuur en Economische Zaken, Peters en Vermeegen, en de uitvoering is in handen van de Maastrichtse dépendance van het Haagse public relations bureau Boetes. Volgens Anne van der Linden, medewerkster van het bureau en contactpersoon tussen stichting, MECC en deelnemers, zou Werk en Uitvoering een aanzet moeten zijn voor een jaarlijks terugkerende culturele seizoenpresentatie. Of de omarming van cultuur en commercie blijvend is, hangt vooral af van het materiële succes van deze première.

Cultuur en commercie moeten er tastbaar beter van worden. Misschien is een verbintenis op huwelijksvoorwaarden zo gek nog niet. Volgens een uitspraak van wethouder Peters in een van de Nieuwsbrieven van de stichting zal "Maastricht zich wederom onderscheiden" en daar draait het toch altoos weer om.

Een volledig programma van Werk en uitvoering staat afgedrukt in Skim, de Maastrichtse culturele agenda, die op veel plaatsen, onder andere in de stationshal, het Generaalshuis en in verschillende gebouwen van de universiteit gratis grijpbaar ligt. Ook in de culturele agenda van Observant volgende week zal de manifestatie aandacht krijgen.

AGENDA

Toneel

Theater Spelonk, Ik heb het niet te kwaad, regie Thijs Lenders. Vrijdag 16 en zaterdag 17 september, 20.30 uur in Zaal het Vervolg, Vrijthof 47a.
Theatergroep La Meuse, Messa, vrijdag 26 en zaterdag 27 september, Generaalshuis, 20.30 uur.

Muziek

Musica Sacra - Gregoriaans, Utrechts Studentenkor. Vrijdag 16 september, 18 uur, OL Vrouwebasiliek.
Musica Sacra - Durham Cathedral Choir, vrijdag 16 september, 20.30 uur, OL Vrouwebasiliek.
Musica Sacra - Barokkwartet, werk van Heinrich Biber, gespeeld door Lucy van Dael, Bob van Asperen, Wouter Möller, Stephen Stubbs. Zaterdag 17 september, 15 uur, Lutherse Kerk.
Musica Sacra - Gesualdo Consort, werken van Schein, Sweelinck, Mazzocchi, Dowland en De Cavalleri. Zaterdag 17 september, 20.30 uur, St. Janskerk.
LSO - Zar und Zimmerman, komische opera van Lortzing. Regie: Lothar Weber, directie: Peter Falk. Vrijdag 16 september, 20 uur, Stadsschouwburg Heerlen.
Concertgebouworkest, dirigent: R. Chailly, solist: Jean-Yves Thibaudet, piano.

Programma: Wagner, Liszt, Tsjchaikowsky.

Zaterdag 17 september, 20 uur, Stadsschouwburg Heerlen.
Gitaar en cello, Charlotte Nauta, cello, Jean Sevreins, gitaar. Werken van o.a. Vivaldi, Vila Lobos, Romberg en Tarrega. Zondag 18 september, 12 uur. Maastrichtse Vrije School, Leuvenlaan 35.

Exposities

Boerenbont in Bonnefanten, expositie van de bekendste decors van Maastrichts aardewerk in Museum Bonnefanten, Dominikanerplein. Tot 23 oktober di-vrij 10-17; za en zo 11-17 uur.
Hans Sinkeldam, Opera per Argento, installatie, expo Janssen, Rechtstraat 80.
Noor Smals' houtsneden, bezoekershal Academisch Ziekenhuis. Tot 7 oktober.
Leo Meij's foto's, Vroom en Dreesmann, vanaf 8 september.
kwARTet, Kunstenaarsver.i.o., schilderijen in Generaalshuis, Vrijthof 47, ma 13-16, za 11-14, di-vrij 11-16 uur. Installaties in gebouw Herbenusstraat 39, do-zo 13-17 uur. Beelden in universiteitsstuijn, grafisch werk in universiteitsbibliotheek, ma-vrij 9-17 uur.
Piet Stockmans' porselein, galerie Dis, Tafelstraat 28, tot 22 sept. woe t/m zo 13-18 uur.
Boltanski, Lavier, Messenger, galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43, vanaf 4 sept. di-za 13-18 uur.
Cobra 40 jaar, schilderijen en grafiek van Alechinsky, Karel Appel, Corneille, Chr. Dotremont, Eucebert. Galerie FAH, Brusselsestraat 80, vanaf 4 sept. vrij-zo 13-17 uur. Volgens afspraak tel. 216326.

Herdenking Charles Vos, Jan van Eyckacademie, Academieplein 1, Maastricht, vanaf 9 sept. op werkdagen 9-17, za en zo 14-17 uur.

Galerie Signe, Akerstraat 82a, Heerlen, vanaf 11 sept. schetsbladen en plastiek op het thema Faun. woe-zo 14-17 uur.
Mike Kerstgens, Leo Martens, tekeningen/aquarellen, keramiek, galerie Signature, Kapoenstraat 24, vanaf 4 sept. woe-vrij 13-18, za en zo 13-17 uur.
Albert Kliest, Objecten, Stichting Transport, Boogaardenstraat 40, di-zo 14-17 en 19-22 uur.
Machteld van Buren en Trudi vd Elsen, schilderijen en tekeningen, Perroen galerie, Vrijthof 35, vanaf 10 sept. woe-za 13-18 uur.
Frans Carlier, beelden, hoofdstadkantoor. Vrijthof, vanaf 15 sept. tijdens kantooruren.
Fotokring Midden-Limburg, Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4, vanaf 11 sept. di-vrij 11-17, za en zo 14-17 uur.
De nieuwe collectie Hartkamp, Fotogalerie 68, Kasteel Hoensbroek, 20/8-2/10.
Slag bij Worrigen, Gouvernement, Limburglaan 10, 16 sept. t/m 26 okt.
Oh Internationales Glück, uitwisseling tussen West-Berlijnse en Limburgse kunstenaars, Galerie "De Hanenhof", Groenstraat 44, Geleen.

Films

Filmhuis Lumière, Boogaardenstraat 40b:
Oorlog en vrede, regie: S. Bondartsjoek (Rusland 1978), de lange versie van 6 uur, 16 sept. 19.30 uur en 17 sept. 15 uur.
Oci Ciorni, regie: N. Michalkov (Italië 1987), 16 sept. 20 uur.

Città delle Donne, regie: f. Fellini (Italië 1980), 16 sept. 22 uur.
Una Giornata Particolare, regie: E. Scola, 17 en 18 september 20.00 uur.
La Dolce Vita, regie: f. Fellini, 18 t/m 21 september 20.00 uur.
C'erevamo Tanto Amati, regie: E. Scola, 18 september 22.00 uur, 19 september 21.00 uur.
Allonsanfan, regie P. en V. Taviani, 20 t/m 29 september 21.00 uur.
The Belly of an Architect, regie: P. Greenway, 22 t/m 28 september 20.00 uur.

Cinema Palace, Wijkerbrugstraat 1.

The unbearable lightness of being, dag. 16.30, 20.15 uur.
Rambo 3, dag. 21.30 uur, zo ook 14.30 uur.
Can't buy me love, dag. 16.30, 19 uur.
Jungle book, za en zo 14.30 uur.
Nico, Ned. première, dag. 16.30, 19, 21.30 uur, zo ook 14 uur.

Ciné K, Bernardusstraat 13.
Sign of the times, dag. 20 uur.
Last Emperor, dag. 21.30 uur.

Mabi, Kleine Gracht 24a.

Deadly Pursuit, 14.30, 21 uur, za en zo ook 18.30 uur.
Salsa, dag 14.30, 21 uur, za en zo ook 18.30 uur.
My little pony, za, zo en woe 14.30 uur.
Frantic, dag. om 14.30 en 20.30, za, zo ook om 18.15 uur.
2001 A space Odyssey, dag. om 14.30 en 21.00 uur, za en zo ook om 18.30 uur.

De woongroep

"Ja zeg, hallo. Elena hier weer!" knetterde ze door de kabels, "de verbinding werd daarnet geloof ik opeens verbroken: een storing geloof ik."

"Een storing? Een storing?! Jij bent hier de enige storing," kreet haar vader met overslaande stem, "jarenlang hebben wij achter je gestaan, hebben we heel veel goedgevonden, maar dit plan doet de deur hier thuis voorgoed dicht! Wat denk je wel niet..."

Elena slikte. De verbinding was helemaal niet verbroken, haar vader had de hoorn op de haak gesmeten. Woedend, zo te horen. Haar eigen humeur kelderde ook met de snelheid van het licht verder: "Luister eens eventje, hebben jullie het over Thuis? Dit hier, hier in Maastricht, is mijn thuis. Horen jullie dit gerinkel? Dat zijn de sleutels van mijn oude en mijn nieuwe thuis, en ze zijn verdomme allebei hier in Maastricht. Ik ben oud en wijs genoeg om..."

"Kindje, kindje," fluisterde haar moeder langs het meeluisterapparaatje, "dat het nog zo ver met je heeft moeten komen, realiseer je toch dat het niets kan worden..." Moe zuchtte, greep klaarblijkelijk de hoorn uit de handen van haar man en klonk eensklaps bijna in Elena's hersenpan: "Dat hele idee, die leefgemeenschap of hoe je het ook noemen wilt, daar kan toch nooit iets van terecht komen, want..." "O nee, o nee?" hield Elena zich in terwijl tranen van woede in haar ogen opwelden, "Het zijn toevallig wél allemaal mijn vrienden hoor." "Vrienden? Wij kennen die vrienden van jou. Lieve meid, ik heb je al zo vaak gezegd dat je niemand moet vertrouwen, heb alsjeblieft geen geloof in mooie verhalen, zelfs niet van zogenaamde vrienden. En wie zijn het nu helemaal waarmee je in die woongroep wilt? Luister toch in godsnaam naar rede, Elena, het zijn allemaal lapswanzen en nietsnutten, je raakt alleen je goeie geld maar kwijt."

"Pa, ma, ik ga dit maar één keer zeggen, dus luister goed: mijn thuis is hier, waar ik nu sta. Mijn vrienden heb ik zelf uitgekozen, en ik vertrouw ze. Ze hebben een baan, of studeren voor een eerzaam beroep. Ze zijn niet op mijn geld uit, want ik heb niet veel. We gaan juist in een woongroep om het samen beter te hebben. Punt. Discussie gesloten."

"Neenee," vond haar vader, "ik vraag mij toch in gerede af of het wel zo goed is voor je eigen geestelijke ontplooiing, ik bedoel, die Jan en Bram, dat zijn toch... eh... vrienden."

"Het zijn flikkers, pa, en het liefste stel van alle ho- en he-paren die ik ken, en als we het er toch over hebben: Bea is zo lesbisch als een deur, en..." bijna verslikte ze zich. "Jawel, jawel, maar die... eh... Wimmie, die is toch óók gek?"

Elena voelde een kramp in haar borst. Dit gesprek was absoluut niet goed voor haar gezondheid. Veel te veel vette cholesterol, afronden dus: "Pap, maak je geen zorgen, het gaat allemaal goed met me, Wimmie is niet gek maar wil naar het RIAGG, en komen jullie zodra ik verhuisd ben maar eens op bezoek in de échte wereld. Daahaag."

Bea sloeg een arm om Elena heen en zuchtte. "Wát een ouders!"

(wordt vervolgd)

Martha Savannah

WAAROM WIJ GEEN DUITSERS ZIJN

De kunstige uitbeelding van de slag bij Woeringen: definitief vergroeid met de muren van het Limburgse provinciehuis (foto Franco Gori)

Als er er een woord taboe is voor een historicus, dan is dat het woord aarmee deze zin is begonnen: als. Als Cleopatra geen wipneus had gehad, als die schoenmaker uit München wel raak had geschoten... Alleen in Amerikaanse oorlogsfilms krijg je aan het einde nog eens te lezen: "Als de Duitse troepen erin waren geslaagd onze linies te doorbreken, had Europa nu nog in slavernij geleefd". Wat zou er allemaal met ons gebeurd kunnen zijn als Samuel Fuller onze geschiedenis had mogen regisseren?

bericht uit Maastricht

Wie dezer dagen gaat kijken naar de tentoonstelling "De slag bij Woeringen" kan voor wat Limburg betreft zijn fantasie botvieren. Als 700 jaar geleden de hulptroepen van de aartsbisschop van Keulen wel op tijd waren gekomen om hun heer terzijde te staan in de veldslag tegen hertog Jan I van Brabant, waren we dan nu geen Duitsers geweest? Waarschijnlijk wel. De slag bij Woeringen, die op 5 juni 1288 werd uitgevochten voor de poorten van Woeringen, een plaatsje dat nu onder de naam Worringen deel uitmaakt van de agglomeratie van Keulen, maakte een einde aan de Limburgse Successie-oorlog. Voor de duidelijkheid: het hertogdom Limburg van toen had weinig te maken met de provincie Limburg van nu.

Maastricht maakte wel deel uit van het hertogdom en vormde voor de hertog een belangrijke bron van inkomsten. Maastricht had een brug, die enkele jaren voor de slag weliswaar was ingestort toen er een processie of een carnavalstoet overheen trok, maar de stad bleef de belangrijkste oversteekplaats van de Maas op de weg tussen Keulen en de Noordzeehavens. En Keulen was in die tijd de belangrijkste stad van Noord-Europa, waarschijnlijk nog groter dan Parijs. Verder behoorden tot Limburg verspreid gelegen gebieden als 's Hertogenrade, Rolduc en de heerlijkheid Wassenberg. De naam Limbourg komt van de plaats waar de hertog zetelde. Limbourg trouwens nog steeds een uitstapje waard voor wie Maastricht al tachtig keer gezien heeft. Hertog Walram IV, die in 1280 stierf, had maar één dochter Irmgardis, die getrouwd was met de graaf van Gelre. Zij bleven kinderloos en daardoor kwam de bijzonder interessante hertogtitel vrij. Iedere macht hebber uit de buurt maakte aanspraken op de titel. Er vormden zich twee partijen: aan de ene kant rond Hertog Jan I van Brabant en aan de andere kant rond de aartsbisschop van Keulen, die zich wist te verzekeren van de steun van de hertogen van Gelre en van Luxemburg.

De slag die Hertog Jan met de aartsbisschop leverde, was een van de laatste grote ridderslagen uit de geschiedenis. De overwinning van de Brabanders bracht Maastricht onder Brabants/Luikse heerschappij en -wat misschien belangrijker was voor het antwoord op de vraag waarom wij geen Duitsers zijn- riep de onstuimige ontwikkeling van Keulen lange tijd een halt toe. Maar Limburgers zijn we pas in de negentiende eeuw geworden, toen Willem I een naam moest bedenken voor de provincie.

Jacques Herraets

Gro
stuc
verg

EM
LI

Hier
volg
kwij
die
de
brac
ting
het
neel
best
plaa
het
Beh
gen'
ke
ring
zuin
de
ond
op l
aan,
"ka
wor
last
niet

Stij

De
ook
ling
toe
den
elf
aan
voc
naa
als
tisc
om
nie
ma
hee
ger
ker
toe
var
cer
ger
ber
in
rek
ter
lijk

Mi
Op
pe